

**TÜRKİYE
İNSAN HAKLARI
VAKFI**

ÇALIŞMA RAPORU

Mart 2014-Mart 2015

**TİHV
9. Dönem
26. Olağan
Kurucular Kurulu**

28 Mart 2015, Ankara

TIHV KURUCULARI

Vakfedenler (1990)

İHD Genel Merkezi

Akın Birdal

Alpaslan Berktaş

(17 Mart 1996 tarihinde istifa etmiştir)

Ata Soyer

(19 Mart 2013 tarihinde kaybettik)

Aziz Gürsoy

Bekir Doğanay

Doğan Taşdelen

İbrahim Emil Çelik Sandalcı

(10 Mart 1993 tarihinde kaybettik)

Ergin Atasü

(09 Mart 1998 tarihinde kaybettik)

Fevzi Bahattin Argun

Gencay Gürsoy

Haldun Özen

(05 Mayıs 2002 tarihinde kaybettik)

Halit Çelenk

(05 Mayıs 2011 tarihinde kaybettik)

Haşim Aydınçak

Hüsnü Öndül

İhsan Atar

(29 Ekim 2010 tarihinde kaybettik)

Lalezar Mürşitpınar

Leman Fırtına

Mahmut Tali Öngören

(13 Ekim 1999 tarihinde kaybettik)

Mehmet Selim Ölçer

Mehmet Vural

Murat Yetkin

Mustafa Ekmekçi

(21 Mayıs 1997 tarihinde kaybettik)

Muzaffer Erdost

Nart Bozkurt

Nevzat Helvacı

Nusret Fişek

(03 Kasım 1990 tarihinde kaybettik)

Okan Akhan

Ömer Faruk Yenigün

Şükran İrençin

Veli Devocioğlu

Veli Lök

Yavuz Önen

Zeki Tavşancıl

Kurucular Kurulu Tarafından Seçilen Kurucular

Şahika Yüksel	(12 Şubat 1991)	Tahir Elçi	(25 Mart 2001)
Sabri Dokuzoğuz	(17 Mart 1996)	Nihat Bulut	(25 Mart 2001)
Ümit Erkol	(29 Mart 1998)	İoanna Kuçuradi	(30 Mart 2002)
Türkcän Baykal	(29 Mart 1998)	Sabih Ataç	(30 Mart 2002)
Şebnem Korur Fincancı	(29 Mart 1998)	Önder Özkalıpçı	(30 Mart 2002)
Necdet İpekyüz	(29 Mart 1998)	Metin Aksoy	(30 Mart 2002)
Mustafa Çinkılıç	(29 Mart 1998)	Muhsin Bilal	(30 Mart 2002)
Yusuf Alataş	(29 Mart 1998)	Hürriyet Şener	(04 Nisan 2004)
Günseli Kaya	(17 Ekim 1999)	Turgut Tarhanlı	(04 Nisan 2004)
Tanıl Bora	(17 Ekim 1999)	Necmi Erdoğan	(04 Nisan 2004)
Sezai Berber	(17 Ekim 1999)	Emirali Türkmen	(04 Nisan 2004)
M. Sezgin Tanrıkulu	(17 Ekim 1999)	Levent Kutlu	(04 Nisan 2004)
Cem Kaptanoğlu	(17 Ekim 1999)	Coşkun Üsterci	(26 Mart 2005)
Sedat Aslantaş	(17 Ekim 1999)	Mehmet Antmen	(26 Mart 2005)
Yücel Sayman	(26 Mart 2000)	Nejat Taştan	(26 Mart 2005)
Lütfi Demirkapı	(26 Mart 2000)	Selahattin Demirtaş	(26 Mart 2005)
Nadire Mater	(26 Mart 2000)	Ülkü Özen	(26 Mart 2005)
Mithat Sancar	(26 Mart 2000)	Barış Yavuz	(15 Mart 2014)
Gül Erdost	(26 Mart 2000)	Öztürk Tükdoğan	(15 Mart 2014)
Osman Baydemir	(25 Mart 2001)	Ümit Biçer	(15 Mart 2014)
Metin Bakkalcı	(25 Mart 2001)	Özge Yenier Duman	(15 Mart 2014)
Berna Arda	(25 Mart 2001)	Zeki Gül	(15 Mart 2014)

ARAMIZDAN AYRILAN KURUCULARIMIZ

Dr. Nusret FİŞEK
1914 - 1990

Emil Galip SANDALCI
1922 - 1993

Mustafa EKMEKÇİ
1924 - 1997

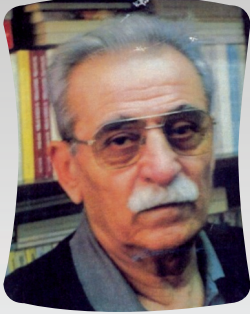
Ergin ATASÜ
1940 - 1998

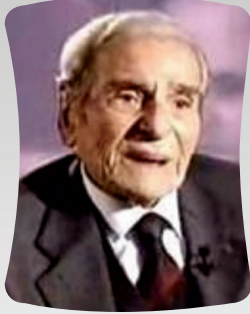
Mahmut Tali ÖNGÖREN
1931 - 1999

Haldun ÖZEN
1933 - 2002

İhsan ATAR
1929 - 2010

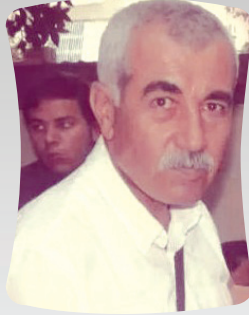
HALİT ÇELENK
1924 - 2011

Ata SOYER
1955 - 2013

BU DÖNEM ARAMIZDAN AYRILAN ÇALIŞMA ARDAŞLARIMIZ

Yusuf DEMİRCİ
1954 - 2014

Ebru UZDİL
1972 - 2015

VAKIF ÇALIŞMA ORTAMI

Mart 2013-Mart 2014 Dönemi Asıl Yönetim Kurulu Üyeleri

Şebnem KORUR FİNCANCI (Başkan), Metin BAKKALCI (Genel Sekreter), Levent KUTLU (Sayman), Sabri DOKUZOĞUZ, Hürriyet ŞENER, Muhsin BİLAL, Necdet İPEKYÜZ, Berna ARDA, Emrah ŞEYHANLIOĞLU (03 Kasım 2014 tarihine kadar, Sevim SALİHOĞLU (03 Kasım 2014 tarihinden itibaren)

Mart 2013-Mart 2014 Dönemi Yedek Yönetim Kurulu Üyeleri

Mehmet ANTMEN, Tanıl BORA, Nihat BULUT, Sezai BERBER

Mart 2013-Mart 2014 Dönemi Asıl Vakıf Denetçileri

Mehmet VURAL, Mustafa ÇİNKILIÇ, Nejat TAŞTAN

Mart 2013-Mart 2014 Dönemi Yedek Vakıf Denetçileri

Haşim AYDINCAK, Coşkun ÜSTERCİ

Genel Merkez

Metin BAKKALCI (Koordinatör)
Ayşe Rüya KARACAN EŞ (Muhasebe Sorumlusu)
Senem DOĞANOĞLU (Hukuk Çalışmaları)
Evren ÖZER (Dokümantasyon Çalışmaları)
Elçin TÜRKDOĞAN (Proje Asistanı)
Ayşe Cankız ÇEVİK
Melahat BÜYÜKTANIR
Hülya ARAS
Evrim EŞ (09 Şubat 2014- 11 Temmuz 2014 tarihleri arası) (Muhasebe Personeli)

Ankara Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezi

Levent KUTLU, Handan TAZE

İstanbul Temsilciliği

Hürriyet ŞENER, Şükran İRENÇİN (30 Haziran 2014 tarihine kadar), Ayşe Lale ORHON, Ayşe ÇETİNTAŞ YÜKSEL, Fatma Elif KORU, Cansu TURAN, Erenç Yasemin DOKUDAN, Faize Deniz MARDİN (28 Şubat 2014 tarihine kadar), Canan KORKMAZ COŞKUN, Enver Baran GÖRSEL, Ceren ASLAN (15 Temmuz 2014 tarihinden itibaren), Ümit EFE (11 Ağustos 2014 tarihinden itibaren), Nermin Görkem Şirin (23 Ocak 2015 tarihinden itibaren), Şükriye BİDER (1 Mayıs 2014 tarihinden itibaren)

İzmir Temsilciliği

Aytül UÇAR, Mediha ÖZENMİŞ, Coşkun ÜSTERCİ, Hale ERİŞTİ (30 Haziran 2014 tarihine kadar)

Adana Temsilciliği

Yusuf Demirci (31 Temmuz 2014 tarihine kadar), Eyüp YILMAZ (26 Temmuz 2014 tarihine kadar), İsmail BULCA (13 Ocak 2014 tarihinden itibaren), Serkan NAR (04 Haziran 2014 tarihinden itibaren), Ergün VİCDAN (01 Eylül 2014 tarihinden itibaren)

Diyarbakır Temsilciliği

Nesrin ASLANTAŞ, Mehmet Zeki PARLAK, Murat ABA, Serpil HACIOĞLU (26 Ağustos 2014 tarihine kadar), Serra Makbule HAKYEMEZ (31 Ağustos 2014 tarihine kadar), İlham YILMAZ, Serkan DELİDERE (15 Ekim 2014 tarihinden itibaren)

İÇİNDEKİLER

1	Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezleri Projesi	1
2	Dokümantasyon Merkezi	21
3	Diğer Çalışmalar	23
4	Önümüzdeki Dönem İçin Hazırlanmış ya da Hazırlanmakta Olan Projeler	27
5	Uluslararası İlişkiler.....	31
6	Temsilciliklerimizin Diğer Çalışmaları	35
7	Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın 1 Ocak 2014 - 10 Şubat 2015 Tarihleri Arasında Yapmış Olduğu Basın Açıklamaları.....	45
8	Mali Tablolar	49

1

TEDAVİ VE REHABİLİTASYON MERKEZLERİ PROJESİ 2013 DEĞERLENDİRİLMESİ

1. Tedavi ve Rehabilitasyon Çalışmaları

1.1. Başvuru Sayıları ve Dağılımı:

1.1.1. 2013 ve 2014 yılları için hazırlanan iki yıllık tedavi projesinde her iki yıl için de öngörülen başvuru sayısı 350 iken, 2013 yılında toplam başvuru sayımız 869, 2014 yılında ise 787 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 1. 1999-2014 Yılları Arasında TİHV Tedavi Merkezlerine Başvuru Sayıları

Yıllar	Adana	Ankara	Diyarbakır	İstanbul	İzmir	Toplam
1999	163	71	73	207	172	686
2000	207	126	122	430	138	1023
2001	215	131	174	483	226	1229
2002	166	84	188	346	181	965
2003	193	64	195	312	160	924
2004	203	47	155	364	153	922
2005	126	26	125	300	115	692
2006	111	10	61	117	38	337
2007	117	35	36	185	79	452
2008	145	12	40	133	95	425
2009	118	26	51	183	81	459
2010	87	31	101	102	42	363
2011	130	56	116	163	54	519
2012	132	28	114	220	59	553
2013	99	97	171	403	99	869
2014	40	33	321	301	92	787

2014 yılında da toplam başvuru sayısı 2004 yılından beri 2013 yılı ile birlikte en yüksek düzeyde gerçekleşmiştir. Bu durum özel bir değerlendirilmeyi gerekli kılmaktadır. 2014 yılında toplam başvuru sayısının öngörülenden %125 daha fazla olmasının başlıca nedenlerini aşağıdaki başlıklar altında özetleyebiliriz;

1.1.1.1. Ülkedeki Genel Atmosfer İle ilişkilendirilebilecek nedenlerin bazıları şöyledir;

a. İnsan hakları alanında 2005 yılından itibaren gerçekleşen olumsuz gelişmeler son yıllarda daha da belirginleşmiştir.

Özellikle son birkaç yıldır ciddi boyutlara erişen toplumsal muhalefeti bastırmak adına başvuru alan şiddet uygulamaları ve bu uygulamalara izin veren mevzuat endişe vericidir. Buna ek olarak siyaset ve kamu otoritelerinin tüm bu uygulamaları destekleyen söylem ve tavırları insan haklarının hiçe sayıldığı anlamına gelmektedir.

2013 yılında “Gezi Parkı Protestoları” sırasında ve sonrasında yaşananlar (polis şiddet, işkence ve kötü muamele yöntemlerine başvurma, protestocuların hukuki olarak bastırma ve yıldırma yöntemleri), 2013

yılına Aralık ayında ortaya atılan ve ciddi kanıtlar içeren yolsuzluk haberleri ve sonrasında gerek yasal düzenlemeler gerekse de gündelik uygulama düzeyinde yaşananlar Türkiye’de insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğü prensiplerinin her düzeyde hiçe sayıldığını göstermiştir. Son dönemlerde yaşanan son derece olumsuz gelişmeler gün geçtikçe giderek daha fazla kökleşen “otoriter” bir siyasi iktidar varlığını işaret etmektedir. Bu ise demokrasi ve insan hakları değerlerinin ciddi bir tehlike ile karşı karşıya olduğu anlamına gelmektedir. Son yıllarda kamu idaresinin daha da artan biçimde güvenlik politikalarına ve polis şiddetine dayandırılması Türkiye’nin süreklilik arz eden temel insan hakları sorunu haline gelmiştir. Hal böyle iken hele de 24 Kasım 2014 tarihinde TBMM gündemine getirilen yeni “güvenlik paketi”, yine TBMM gündeminde olan “Ceza İnfaz Kurumları Güvenlik Hizmetleri Kanunu Tasarısı” demokrasinin geleceği açısından kaygı vericidir. Bu nedenle önemli ölçüde tahrip edilmiş demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğü prensiplerinin yeniden yerleştirilmesi ve kuvvetlendirilmesi Türkiye için en temel ihtiyaçtır.

2013 ve 2014 yıllarının belki de tek ve son derece değerli olumlu gelişmesi, uzun yıllardır gösterilen çabaların da bir sonucu olan ve bugüne kadar sürekli talep ettiğimiz “ateşkes” ortamının sürdürülmesi olmuştur (TİHV verilerine göre 2012 yılında çatışmalarda 796 insan yaşamını yitirmişken 2013 yılında 18, 2014 yılında ise 16 insan yaşamını yitirmiştir). Bununla birlikte “ateşkes” ortamının varlığına karşın, 13 Mart 2014 tarihinde yürürlüğe giren “Temel Hak Ve Hürriyetlerin Geliştirilmesi Amacıyla Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”u ve 16 Temmuz 2014 tarihinde yürürlüğe giren “Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun”u dışında kamuoyunca bilindiği kadarı ile Kürt meselesinin barışçıl ve demokratik çözümüne yönelik iktidar tarafından içtenlikli, bütünlüklü adımlar henüz atılmamıştır. Dahası hükümetin “kamu düzeni sağlanacak” söylemi otoriterliğin bahanesi yapılmak istenmekte, güvenlik eksenli bakış açısı sürecin ilerlemesinin en büyük engeli olarak ortaya çıkmaktadır. Öte yandan, esas olarak “ateşkes” ortamı nedeniyle 2013 yılında özel olarak bölgedeki yaygın kitlesel gösterilerdeki nispi azalmaya dayalı olarak bölgede nispi olarak azalan insan hakları ihlalleri 2014 yılında tekrar artma eğilimine girmiştir. Yanısıra, TİHV veri-

lerine göre 2013 yılında da olduğu gibi 2014 yılında da, çoğunluğu Nisan - Temmuz aylarında olmak üzere, Kürt meselesi ile ilgili olarak “gayrı-hukuki bir şekilde” cezaevlerine kapatılmış olan 637 insan salınmışken (resmi rakamlara göre 4000’in üstünde insan arasından), sonraki aylarda bu salımlar belirgin azalmıştır. Dahası yine Kürt meselesi ile ilgili esas olarak “gayrı-hukuki bir şekilde” gözaltına alınan insan sayısının 2014 yılında özellikle Eylül ayından itibaren belirgin artarak 3981’e ulaşmış olma, bunlarında 880’inin tutuklanmış olma durumu insan hakları açısından her düzeyde tartışılmak durumundadır.

b. Özel olarak işkence ve diğer kötü muamele uygulamaları konusunda ise; son dönemde güvenlik güçleri nitelik ve niceliksel olarak yaygınlaşarak şiddete başvurmuştur. Bu uygulamalarda bulunanlar ise doğrudan siyasi otoritelerce korunmuştur¹.

2014 yılında işkence ve diğer kötü muamele düzeyine ulaşan polis şiddetinin en uç ve ağır örnekleri Mart ayında Berkin Elvan’ın cenaze töreni, 1 Mayıs gösterileri, Haziran ayındaki “Gezi Parkı protestoları” yıldönümü gösterileri, Eylül-Ekim aylarındaki Kobane süreci ile ilgili gösteriler süreçlerinde ülkenin pek çok yerinde yaşanmıştır.

c. 2013 yılının ilk aylarında olduğu gibi 2014 yılının Nisan Temmuz aylarında özellikle Kürt meselesi ile ilgili olarak “gayrı-hukuki bir şekilde” cezaevlerine kapatılmış olan insanlardan bazıları serbest bırakılmıştır. Fakat ne yazık ki sonraki dönemlerde bu uygulama aynı şekilde yine sürdürülmemiştir. Vakfa yapılan başvurular ve son yıllarda hızla artan cezaevlerindeki toplam mahpus sayısının 2014 sonunda 158.537’ye ulaştığı göz önüne alındığında TİHV gelecek dönem çalışmalarını planlanırken bu konu önemle dikkate alınmalıdır.

1.1.1.2. TİHV çalışmaları ile ilişkilendirilebilecek bazı nedenler şöyledir;

a. 2012 yılında geliştirilen “TİHV Yeni Dönem Stratejik Planı 2012-2015” kapsamında gerçekleştirilen reorganizasyon sonucu ana tedavi ve rehabilitasyon merkezleri olarak belirlenen İstanbul ve Diyarbakır tedavi merkezlerimiz kuvvetlendirilmiştir. Bu durumun iki merkezimizin başvuru sayılarının artmasında rol oynadığını söylemek doğru olacaktır. Toplam 787 başvurunun 321’i Diyarbakır merkezimize, 301’i ise

¹Bir kez daha hatırlatmak gerekir ki; özellikle 2005 yılından bugüne kadar gerçekleştirilen olumsuz yasal düzenlemelerin (2005 yılındaki Türk Ceza kanunu, Ceza Muhakemeleri kanunu, 2006 yılında Terörle Mücadele kanunundaki değişiklikler, 2007 ve 2014 yıllarındaki Polis Vazife ve Salahiyetleri kanunundaki (PVSK) değişiklikleri, vb.) ve otoritelerin bu olumsuz düzenlemeleri güvenlik gerekçesi ile meşrulaştırma yönündeki söylemlerinin sonucu olarak uygulamalarda kaygı verici gelişmeler yaşanmaktadır.

İstanbul merkezimize olmak üzere başvurularımızın % 79'unun tedavi ve rehabilitasyon süreçleri bu iki ana merkezimiz tarafından gerçekleştirilmiştir.

b. 1998 yılında çalışmalarına başlayan Diyarbakır merkezimiz 2014 yılında bugüne kadarki en fazla başvuruyu aldığı gibi ilk kez beş tedavi ve rehabilitasyon merkezimiz içinde yıl içinde en fazla başvuru alan merkez olmuştur.

2014 yılında, Diyarbakır merkezimizde gerçekleşen başvuru sayısı artışının olası nedenleri çeşitli düzeylerde değerlendirilmiştir. Bu kapsamda ele alınan kimi alt başlıklar;

- 2014 yılı içinde cezaevlerinden toplu salınlmalar, bu tahliyelerden sonra TİHV'e toplu başvuruların olması, (321 başvurunun 222'si cezaevinden yeni çıkanlardan oluşmuştur)
- Merkezimizin tahkimi ve gönüllüler dahil ekip çalışması niteliğinin artmasının da etkisi ile TİHV çalışmalarına olan güven ve hoşnutluk, bu hoşnutluk duygusunun yayılması,
- 2013 yılından itibaren Diyarbakır merkezimize yönelik başlatılan "Bakımverenlerin Bakımı programı"nın nitelik ve nicelik olarak ekip çalışmasına olan katkısı,

• Başvuruların TİHV'i bir yandan kendi kurumları olarak görmeleri, öte yandan da tedavi odaklı özerk bir kurum olduğunun bilinciyle hareket etmeleri,

• Ağır insan hakları ihlalleri ile ilgili faaliyet yürüten diğer kurumlarla, "Bakımverenlerin Bakımı programı"nın da katkısı dahil, güvene dayalı işbirliğinin artması,

• "Ateşkes süreci" kişilere kendilerine zaman ayırma fırsatı tanınması ihtimali,

c. Özellikle İstanbul ve Diyarbakır'da gönüllü hekim/sağlıkçı ve diğer kişi ve kurumların çok kıymetli katkısı ile gerek daha fazla sayıda işkence ve kötü muameleye maruz kalan insan ulaşılmış gerekse de öngörülen fazla sayıda başvuruya nitelikli tedavi ve rehabilitasyon hizmeti sunulmuştur.

1.1.2. 2012 yılında 132, 2013 yılında 99 olan Adana merkezi başvuru sayımız 2014 yılında 40'a düşmüştür. Adana merkezimiz ile ilgili gelişmelere ve konu ile ilgili alınan kararlara 4.2. Bölümde yer verilmiştir.

1.1.3. 2011 yılında 224 (%43), 2012 yılında 240 (%43) olan, ancak 2013 yılında 500'e (%58)'e yükselen aynı yıl içinde işkence gören başvuru sayısı 2014 yılında 286 (%36) olarak gerçekleşmiştir. Bu sayının 2013 yılına göre oransal ve sayısal olarak daha düşük olmasında 2014 yılında yaygın kitlesel gösterilerin 2013 yılı düzeyinde olmaması önemli bir etken olmuştur.

1.2. Başvurularımıza İlişkin Sosyal ve Demografik Özellikler:

Tablo 2. 2014 Yılı İçin Demografik Özellikler

Doğum yeri	Yaş ve Cinsiyet			Yaş ve Cinsiyet			Toplam
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	
Güneydoğu Anadolu	248	64	312 (%40)	0-15	5	2	7
Doğu Anadolu	109	53	162 (%20)	16-25	135	48	183
Akdeniz	33	16	52 (%7)	26-35	195	74	269
Marmara	58	32	90 (%11)	36-45	122	73	195
İç Anadolu	44	26	70 (%9)	46-60	97	23	120
Ege	23	10	33 (%4)	60+	11	2	13
Karadeniz	28	10	38 (%5)		565	222	787
Türkiye dışı	25	11	36 (%4)		(%72)	(%28)	

1.2.1. 2013 yılıyla karşılaştırıldığında² Güneydoğu ve Doğu Anadolu doğumlu başvuru oranlarında anlamlı bir yükseliş söz konusudur. Bu yükselişte cezaevlerinden salınan başvurularımızın yüksekliği önemli bir etken olmuştur. Bu durumun geçmiş yıllarda olduğu gibi işkence dâhil ağır/ciddi insan hakları ihlalleri ve ne yazık ki henüz barışçıl bir çözüm üretilemeyen Kürt meselesi ile yakından ilgili olduğunu söyleyebiliriz.

1.2.2. Her ne kadar sayısal olarak kadın başvuru oranı bir önceki yıla yakınsa da³, kadın başvuru sayımızın toplam başvurumuzdaki oranın yeterli seviyeye ulaşmamıştır. Bu durum özel bir değerlendirmeyi gerektirmektedir.

2014 yılında vakfımıza LGBTİ birey başvurusu olması bu konunun özel bir gündem olarak ele alınması ihtiyacını ortaya koymaktadır. Bu durum bir kez daha işkence ve kötü muameleye maruz kalan LGBTİ bireylere ulaşılmasına yönelik çalışmalarımızın kuvvetlendirilmesi gerektiğini anlatmaktadır.

1.2.3. Başvurularımızı sadece %3'ünün (23) 18 yaş altı çocuk başvuru olduğu gözönüne alındığında 2015 yılında işkence ve kötü muameleye maruz kalan çocuklara ulaşılmasına yönelik TİHV çalışmalarının kuvvetlendirilmesi planlanmalıdır.

1.2.4. 2014 yılında Türkiye vatandaşı olmayan toplam başvuru sayımız 28'dir. Başvuruların ülkeleri şöyledir; 16 İranlı, dört Suriyeli, iki Afgan, iki Iraklı, bir Kongo lu, bir Azerbaycanlı, bir Cezayirli ve bir Sudanlı. 28 başvurunun 7'si Ankara merkezimize, 14'ü İstanbul merkezimize, üçü Adana merkezimize, ikişer ise Diyar-

bakır ve İzmir merkezlerimize başvurmuştur. Mülteci, sığınmacı ve diğer uluslararası korumaya ihtiyaç duyan kişilerin tedavi ve rehabilitasyon programlarının, özellikle BMMYK çalışmalarının yoğunluğu ile ilişkili olan Ankara merkezimizin yüksek sayılarda başvuru alması durumu göz önünde tutularak yapılandırılması önem arz etmektedir. Mülteci başvuru sayısının son yıllardaki artış eğilimi (2013 yılında 37, 2012 yılında 48, 2011 yılında 32, 2010 yılında 16) ve başta Suriye olmak üzere bölgemizdeki gelişmeler göz önüne alındığında bu durum gelecek dönem TİHV çalışmalarının planlamasında özel bir gündem olarak ele alınmalıdır. Mülteci başvuru sayımızın artışında özellikle 2010 yılından itibaren TİHV'in mültecilere yönelik başlattığı çalışmaların önemli rolü olmuştur.

1.2.5. 2014 yılındaki 787 başvurumuzun 26'sı (%3; bir önceki yıl düzeyinde) işkence gören yakını iken geri kalan 761 başvurumuz doğrudan işkence ve kötü muameleye maruz kalan kişilerdir.

1.2.6. İşkence ve kötü muameleye maruz kalan 761 başvurumuzun 23'ü (%3) adli sebeplerle işkence gördüğünü ifade etmiştir. 2013 sayıları ile karşılaştırıldığında (33 başvuru) çabalarımıza karşın adli sebeplerle işkence gören başvuru sayımız ve tüm başvurularımız içerisindeki oranı oldukça düşüktür. Bu sebeple siyasi olmayan nedenlerle işkence görenlerin büyük çoğunluğunun sessiz kalmalarına neden olan engellerin kaldırılması ve bu kişilerin hak arama bilincinin yükseltilmesi için yapılan çalışmalarımızın ve kendilerine tedavi olanağının sağlanması için mevcut çabalarımızın yoğunlaştırılması gerektiğini söyleyebiliriz.

²2013 yılında Güneydoğu doğumlu başvurularımız tüm başvurularımızın %27'si, Doğu Anadolu başvurularımız ise %15'ini oluşturmuştur.

³2013 yılında 277, 2012 yılında 166, 2011 yılında ise 136 kadın başvurumuz olmuştur

1.3. Başvurularımız İlişkin İşkence Süreci:

Tablo 3. 2014 Yılı İçin İşkence Süreci

İşkence ve kötü muamele yapılan merkezler		İşkence ve kötü muamele yöntemi	
Emniyet Müdürlükleri	412 (%54)	Hakaret	540 (%71)
Açık alan/araç içi	188 (%25)	Aşağılama	508 (%67)
Polis Karakolu	53 (%7)	Dayak Diğer tehditler	371 (%49) 259 (%34)
Jandarma Karakolu/komutanlığı	23 (%3)	Yeme ve içme kısıtlılığı	145 (%19)
Diğer	85 (%11)	Öldürme tehdidi Kimyasal gaz	144 (%19) 130(%17)

Tablo 3’de yer verilen veriler 2014 yılında işkence gören yakını olduğu için merkezlerimize başvuran 26 başvurunun dışındaki doğrudan işkence ve kötü muameleyle maruz kalan 761 başvuru ile ilgilidir.

Her ne kadar 2014 yılında 2013 yılındaki başvurularımız kadar yüksek olmasa da 273 başvurumuz (2013 yılında 532 idi) resmi gözaltı yerleri”nin dışındaki yerlerde (açık alan, araç içi v.b.) işkence ve kötü muameleyle maruz kalmıştır. Toplantı ve gösterilerde güvenlik güçlerinin “aşırı ve orantısız güç kullanımı” işkence ve diğer kötü muamele kavramına yeni bir boyut kazandırmıştır.

Yanı sıra, emniyet müdürlüklerinde işkence gören başvuru oranınının 2013 yılına göre (242) daha yüksek

olmasında cezaevlerinden salınan başvuru sayısının yüksekliğinin özel rolü söz konusudur. Bunun yanısıra bu artış ihtiyaç halinde “resmi gözaltı” yerlerinde de işkence ve kötü muamelenin halen uygulandığı gerçeğini göz önüne sermektedir.

2000-2005 dönemindeki gözaltı sürelerinin kısaltılması gibi kimi yasal düzenlemelerin işkencenin önlenmesinde önemli bir işlevi olacağı düşünülmüş ise söz konusu yasal düzenlemeler sonrasında öncelikle “resmi gözaltı yerleri”ndeki işkence yöntemleri değiştirilmiştir. Bunun yanında fiziksel işkence yöntemleri gözaltı mekânına ulaşmadan önce uygulanması başlamıştır. “Resmi işlemin” yapılmadığı sokakta ve araç içlerinde işkence ve diğer kötü muamele vakalarının yüksekliği de yine aynı durumun sonucudur.

1.4. Başvurularımıza İlişkin Tıbbi Değerlendirme:

Tablo 4. 2014 Yılı İçin Tıbbi Değerlendirme

Tanılar		Tedavi süreçlerinin sonuçları	
Yumuşak doku travması	239 (%30)	tam/kısmen iyileşme	383 (%50)
Ciltte Kesi, Ezilme	61 (%13)	2015 yılında tedavisi sürenler	213 (%28)
TSSB	72 (%9)	tedavi süreci yarım kalanlar	165 (%22)
Majör Depresif Bozukluk	64 (%8)		
Lumbar discopathy	85 (%10)		
Cervical discopathy	53 (%6)		

2014 yılında tedavi süreci yarım kalan başvuruların oranınının, bir önceki yıl gibi %20 ler düzeyinde olmasının öncelikli nedeni özellikle akut başvurularımızın bir kısmının öncelikli sağlık sorunlarının çözümünü yeterli görmesi ve uzun soluklu tedaviye ihtiyaç duy-

mamış olmasıdır. Bununla birlikte tedavi sürecinin tam/kısmen iyileşme ile tamamlayan başvuru oranı ve sayısı çalışmalarımızın etkinliği konusunda önemli bir göstergedir.

Bununla birlikte, tedavi ve rehabilitasyon programlarının etkinliği işkence görenlerin güvenli bir ortamda yaşamlarını sürdürmeleri ve adaletin sağlanacağı inancı ile doğrudan ilgilidir. Oysa son yıllardaki yaygın baskı ortamı ve yoğunlaşan çatışma ortamı insanların kendilerini güvende hissedecekleri ortamı önemli ölçüde ortadan kaldırmaktadır. Örneğin, Diyarbakır bölgesinde yaygın insan hakları ihlallerinin yaşanmasına rağmen merkezimize yıl içinde işkence gördüğü için başvuran kişi sayısı ve oranı bir önceki yılda da olduğu gibi düşüktür (24 başvuru- %7). Bu durumun yukarıda açıkladığımız durum ile de ilişkili olduğunu söylemek doğru olacaktır.

1.5. Potansiyel Başvurulara Erişim

Tedavi ve rehabilitasyon hizmetine ihtiyaç duyan işkence ve kötü muameleye maruz kalmış kişilere erişim konusuna 2014 yılında da özen gösterilmiştir. Bu kapsamda;

1.5.1. 1993 yılından beri tedavi ve rehabilitasyon merkezlerimizin olmadığı illerden başvuru kabulüne yönelik sürdürdüğümüz “beş il” uygulaması kapsamında 2010 yılında 57, 2011 yılında 118, 2012 yılında 143, 2013 yılında 150, 2014 yılında ise 147 işkence ve kötü muameleye maruz kalmış kişiye tedavi hizmeti sunulmuştur. “Beş il” uygulaması kapsamında her yıl 50 başvuru öngörülmesine karşın son yıllardaki bu artış nedenlerinin başında bir önceki yılda da olduğu gibi Diyarbakır merkezimizin çevre illere yönelik çalışmalarını yoğunlaştırması gelmektedir (Bu kapsamda Diyarbakır merkezimize 129 başvuru olmuştur). Özellikle Kürt meselesi ile de yakından ilişkili olarak ağır/ciddi insan hakları ihlallerinin yoğun yaşandığı Diyarbakır ve çevresine yönelik programların önümüzdeki dönemlerde daha da kuvvetlendirilmesi gerekmektedir.

1.5.2. Merkezlerimizin bulunmadığı ve ağır/ciddi işkence ve diğer insan hakları ihlallerinin yaşandığı bölgelere yönelik olarak 2009 yılında başlatılan “Gezici Sağlık Ekibi” programı 2014 yılında da sürdürülmüştür. Diyarbakır merkezimize yoğun başvuruların olması nedeniyle gezici sağlık ekiplerince düzenlenen üç ziyaret yılın ikinci döneminde gerçekleştirilmiştir;

a) 16-17 Ağustos 2014, Silopi-Cizre-Batman-Midyat Ezidi Kampları ziyareti:

3 Ağustos 2014’de Şengal’e saldıran IŞİD, sayıları henüz tam olarak bilinmeyen çok sayıda insanı vahşice katletmesinden sonra farklı kaynaklara Şengal, civar

köy ve kasabalarından yaklaşık 200 bin insanın Şengal dağına sığındığı, 500 bin insanın yerini terk ettiği söylenmektedir. Şengal katliamı sonrası Ezidilerin çoğunluğunu oluşturduğu yaklaşık 30.000 Şengalli Türkiye’ye geçmiştir.

Bu nedenle Türkiye’ye geçen Ezidilerin yerleştiği alanlarda özellikle ruhsal duruma dair çalışma planlanmış ve 1 psikiyatri uzmanı, 1 psikiyatri asistanı, 7 psikolog ve 1 sosyal hizmet uzmanından oluşan ekibimiz Silopi-Cizre-Batman-Midyat Ezidi Kamplarına ilk ziyaretini 16-17 Ağustos 2014 tarihinde gerçekleştirmiştir.

Dört ayrı kamp bölgesinde üç ayrı grup oluşturan ekibimiz psiko-sosyal program kapsamında toplam 60 aile ile görüşmeler yapmıştır.

Ayrıca belediye çalışanları ve gönüllülere yönelik iki ayrı psiko-sosyal destek eğitimi verilmiş ve bölgedeki ilgili kurumlarla görüşmeler yapılmıştır.

Ziyaret sonunda hazırlanan “16-17 Ağustos 2014, Silopi-Cizre-Midyat Ezidi Kampları Gözlem Sonuç Raporu”na dayalı bir program da geliştirilmiştir.

b) 13 Eylül 2014, Silopi-Cizre Ezidi kampları ziyareti:

16-17 Ağustos ziyaret programının devamı anlamında 13 Eylül 2014 tarihinde Çocuk Psikiyatristi, yetişkin Psikiyatristi ve altı Psikolog’dan oluşan Ruh Sağlığı ekibi iki ayrı grup olarak Cizre ve Silopi’deki Ezidi kamplarına bir ziyaret daha gerçekleştirmişlerdir. Bu kapsamda yaklaşık 100 savaş travmasına maruz kalan Êzidi ile görüşme yapılmıştır.

c) 20-21 Kasım 2014, Cizre ziyareti:

Raporun “Önümüzdeki Dönem İçin Hazırlanmış Ya Da Hazırlanmakta Olan Çalışma Ve Projeler” bölümünde yer verilen 2015-2019 TİHV Stratejik Planı kapsamında 2015 yılından itibaren işkence ve diğer insan hakları ihlallerinin yoğun yaşandığı bölgelerde her yıl en az bir “Referans Merkezi”nin oluşturulması planmış idi. Bu kapsamda yapılan ön değerlendirmeler sonucunda 2015 yılında Cizre’de bir “Referans Merkezi” oluşturulması hazırlıkları başlatılmıştır.

Bu hazırlık programının da bir parçası olarak 20-21 Kasım 2014 tarihlerinde hekim, tıbbi sekreter, psikolog, sosyal hizmet uzmanı ve hukukçudan oluşan “Gezici Sağlık Ekibi” Şırnak’ın Cizre ilçesine bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

Çalışmanın ilk gününde sekiz başvuru tıbbi değerlendirilmesi yapılarak tedavi programına alınmıştır.

Çalışmanın ikinci gününde ise ilçede bulunan sivil toplum örgütleri ve meslek örgütleri ziyaret edilmiştir. Bu kapsamda DBP ilçe başkanı, HDP ilçe başkanı, Cizre Belediye başkanı, MEYADER yönetimi, TUHAD-DER yönetimi, Cizre Barosu, Şırnak Tabip Odası, Eğitim-Sen, Tüm-Bel-Sen, SES, Kurdî-Der, EDEV gibi kurumlar ziyaret edilmiştir.

Bu ziyaret 2015 yılında Cizre’de bir “Referans Merkezi” oluşturulması hazırlıklarına önemli katkı sağlamıştır.

Ayrıca bu çalışmaların sonuçları, son dönem gelişmeler de göz önüne alındığında özellikle Güneydoğu ve Doğu Anadolu bölgesine yönelik “Gezici Sağlık Ekibi” çalışmalarının kuvvetlendirilerek devam ettirilmesi ve daha da yaygınlaştırılması gerektiğini göstermiştir.

1.5.3. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) Türkiye Temsilciliği ile 3 Ağustos 2009 tarihinde imzalanan mutabakat belgesinin ve özel olarak Şubat 2010’dan itibaren Van’da başlattığımız mültecilere yönelik çalışmaların olumlu sonuçları olarak “mülteci” başvuru sayısının son yıllardaki artışı 2014 yılında da sürmüştür.

3 Ağustos 2014 tarihinden itibaren Şengal’e yönelik IŞİD’in vahşice saldırıları sonucu Türkiye’ye geçen Ezidilerin çoğunluğunu oluşturduğu yaklaşık 30.000 Şengalliye yönelik gönüllülerin katkısı ile “Bakım-verenlerin Bakımı programı” kapsamında özellikle psiko-sosyal programlar başlatılmıştır. Bu kapsamda Bölüm 1.5.2. de yer verilen “Gezici Sağlık Ekibi” ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Diyarbakır merkezdeki Fidanlık kampında yaşamlarını sürdürmeye çalışan yaklaşık 4.000 Şengalliye’ye yönelik ilk aylarda hafta içi her gün, daha sonra haftada iki/üç gün özellikle ruh sağlığı ekibimiz aracılığı ile bireysel psikolojik destek ve çeşitli eğitim programlarını içeren psiko-sosyal programlar uygulanmıştır.

Bu çalışmaların daha etkin sürdürülmesine yönelik çalışma raporunun “Önümüzdeki Dönem İçin Hazırlanmış ya da Hazırlanmakta Olan Çalışma Ve Projeler” bölümünde yer verildiği gibi yeni projeler de hazırlanmıştır.

Bununla birlikte ne yazık ki, milyonlarca insanı içine alan ve ağır/ciddi insan hakları ihlallerinin yaşandığı, yüzbinlerce insanın ülkemize geldiği Suriye meselesine ilişkin, çaba gösterilmesine karşın, yapılandırılmış bir program hala geliştirememenin üzüntüsü yaşamaktayız. Dahası 15 Eylül 2014 tarihinden itibaren Kobane’ye yönelik IŞİD vahşi saldırısı sonrası Türkiye’ye geçen 150.000 üstünde Kobaneli de gözö-

nüne alındığında bu konuda özel programların geliştirilmesi ihtiyacı açıktır.

Kobane sürecine ilişkin, TİHV olarak çeşitli açıklamalar yapılmış, özellikle Suruç ziyaretleri gerçekleştirilmiş, insan hakları kurumları ile birlikte Suruç-Kobane ziyaretleri gerçekleştirilmiş, çeşitli kurumlar tarafından oluşturulmuş olan “Türkiye Kobane Dayanışması” içinde yer alınmış, Dayanışma olarak çeşitli etkinlikler düzenlenmiştir.

1.7. “Sosyal Destek” Çalışmaları:

Tedavi ve rehabilitasyon çalışmalarındaki multidisipliner ve bütüncül yaklaşımımız gereği 2009 yılından itibaren “sosyal ve hukuksal destek” faaliyetlerimizi kesintisiz olarak sürdürmekteyiz.

2014 yılı için beş yetişkin, 15 çocuğun sosyal destek programının alınmasını öngörmemize karşın, her ne kadar tedavi ve rehabilitasyon süreçlerine özel katkı sağlayacağı öngörülen 9 erişkini programımıza almış isek de sadece bir çocuğun programdan yararlanmasını sağlayabildik.

Program kapsamına alınan Diyarbakır’da 4, İstanbul’da beş olmak üzere toplam 9 erişkin başvurunun üniversite eğitimlerine katkı, üniversiteye hazırlık kurslarına katılımları, hazırlandıkları şiir kitabının basılmasına katkı, mesleklerini uygulama ortamına katkı sağlanmıştır.

Ne yazık ki 2014 yılı içinde Adana ve Diyarbakır’daki sosyal çalışmacı arkadaşların zorunlu il değişikliklerinin çocuklara yönelik sosyal çalışmaların etkin sürdürülememesinde önemli bir rolü olmuştur.

Ancak İstanbul’un yanısıra Diyarbakır ekibine katılan yeni sosyal çalışmacı arkadaşın katkısı ve hazırlanan program sonucu 2015 yılında çocuklara yönelik çalışmaların etkinleştirileceği öngörülmektedir.

1.8. Hukuksal Destek Çalışmaları:

Bu çalışmanın amacı, işkence mağduru ve yakınlarına hukuksal destek verilerek maruz kaldıkları muamelelerle ilgili adli mekanizmaların etkin bir şekilde işletilmesi ve sorumluların cezalandırılmasına katkı sağlamaktır. Bu amaç gereği 2014 yılında da başvurularımızdan tedavi süreci ile uyumlu olmak üzere; onarım sürecine en yüksek katkıyı sağlayabileceğimiz, kamuoyu duyarlılığı yaratacak, içtihat oluşturabilecek, “beş dava” çalışma kapsamına alınmıştır. Ayrıca önceki

yıllardan takibi sürdürülen dava dosyaları da söz konusudur.

Bu sınırlılık ve sınırlarda destek sağlanmış olan ve önümüzdeki yıl da destek verilmeye devam edilecek olan dosyaların en önemli özellikleri;

- Bölüm 1.9.5.4. de yer verildiği gibi son dönemde yetkililerin cezasızlık konusunda geliştirdikleri iki önemli mekanizma (“meydana gelen fiziksel zararın kişinin kusuru olduğu, kamunun sorumluluğu olamayacağı” ve “zaman aşımı” gerekçeleri) iki ayrı dava dosyasında ele alınması,
- İşkence ve diğer kötü muamele uygulamaları ile ilgili soruşturma başlatılması taleplerimizin reddi üzerine iç hukuk yollarının sonuncusu olan Anayasa Mahkemesine başvurulması,
- Yine bölüm 1.9.2.de yer verildiği gibi özellikle son dönemlerde işkence başlığında da önemli bir sorun alanına bürünen özel güvenlik şirketleri ve çalışanlarının uygulamalarının bir dava dosyasında ele alınması,
- Cezaevlerinde çocuklara yönelik işkence uygulamalarının bir dava dosyasında ele alınması,
- “Karşıt dava” konusunun bir dava dosyasında ele alınması
- Takibi sürdürülen dava dosyaları kapsamında ayrıca, 12 Eylül döneminde karakol ve askeri-sivil cezaevinde maruz kaldığı işkence nedeniyle ilgili adli girişimlerde bulunulan başvurumuzun yanı sıra Gezi sürecinde sokakta maruz kaldığı, gaz kapsülüyle yaralanmaya bağlı işkence nedeniyle ilgili adli girişimlerin başlatıldığı başvurumuz da mevcuttur. Bunun gibi; sokakta başlayan, polis aracında ve karakolda devam eden işkence uygulaması nedeniyle mağdur olan başka bir başvurumuzun da davası üstlenilmiş ve özellikle her türlü alıkonulma yerindeki işkence uygulamasının ortaya konulabilmesi açısından önemli bir örnek teşkil etmiştir. Cezaevlerindeki işkence uygulamaları açısından ise, yeniden her türlü alıkonulma yerinde karşılaşılmaya başlanan çıplak arama uygulamasına cezaevinde maruz kalan başvurumuzun davası takip edilmektedir.

1.9. Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezleri Projesi Çalışmalarına Dayalı Olarak Türkiye’deki İşkence Olgusuna İlişkin Genel Değerlendirme Başlıkları:

2000-2005 döneminde nispi olarak kuvvetlendirilen özgürlüğünden alıkonan kişilerin koruma haklarının olumsuz yasal düzenlemeler ve uygulamada başvuru- lan kimi yöntemlerle etkisizleştirilmeye çalışıldığını uzun bir süredir paylaşmaktaydık. 2014 yılı da, paylaştığımız bu tespitin tüm ülke sathında algılanması/ tanık olunması/yaşanması açısından özel bir dönem olmuştur:

1.9.1. Yeni yasal düzenlemeler:

2014 yılı esas olarak demokrasi ve insan hakları ortamını son derece tahrip edici “torba yasa” diye nitelenen ve ilgililerin bile takip etmekte zorlandığı çok sayıda yasal değişikliklerin gerçekleştiği bir yıl oldu. 19 Şubat 2014 tarihli ve daha sonra tüm yıl süren “İnternet” ile ilgili düzenlemeler; 27 Şubat 2014 tarihli ve yine tüm yıl süren “Hâkimler Ve Savcılar Yüksek Kurulu” ile ilgili düzenlemeler; 6 Mart 2014 tarihli ve yine yıl içi yinelenen Terörle Mücadele Kanunu” ile ilgili düzenlemeler; 26 Nisan 2014 tarihli “Milli İstihbarat Teşkilatı Kanunu” ile ilgili düzenlemeler; hele de 24 Kasım 2014 tarihinde TBMM gündemine getirilen yeni “güvenlik paketi” ve yine TBMM gündeminde olan “Ceza İnfaz Kurumları Güvenlik Hizmetleri Kanunu Tasarısı” kapsamında öngörülen düzenlemeler kimi somut örneklerdir.

Özel olarak TİHV temel çalışma alanı olan ile ilgili olarak ise;

- Hiçbir şekilde kabul edilemeyecek olan 28 Ocak 2014 tarihli işkencenin önlenmesine yönelik OPCAT gereği bağımsız olması gereken “ulusal önleme mekanizmasının Türkiye İnsan Hakları Kurumu tarafından yerine getirileceğine yönelik Bakanlar Kurulu Kararnamesi”;
- Keza başlı başına bir işkence ve kötü muamele uygulaması haline gelen cezaevlerindeki ağır hasta tutuklu ve hükümlülerin infazının geri bırakılma koşullarına, hiçbir koşulda kabul edilemez olan 28 Haziran 2014 tarihli “toplum güvenliği bakımından **“ağır ve somut”** tehlike oluşturmayacağına değerlendirilmesi” şeklindeki düzenleme;
- 12 Aralık 2014 tarihli “Hakimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanun ve KHK’larda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunu” kapsamında özellikle “somut delillere dayalı kuvvetli” şüphe ibaresi **“makul”**

şüphe varsa; şüphelinin veya sanığın üstü, eşyası, konutu, işyeri veya ona ait diğer yerler aranabileceği; **“Müdafiin dosya içeriğini inceleme veya belgelerden örnek alma yetkisi**, soruşturmanın amacını tehlikeye düşürebilecek ise Cumhuriyet savcısının istemi üzerine hâkim kararıyla **kısıtlanabilir.”** şeklindeki düzenlemeler;

- 24 Kasım 2014 tarihli Yeni Güvenlik Paketi adı ile bilinen ve TBMM’ye Sevk Edilen “Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve KHK’larda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” kapsamında “Vali ve kaymakamların adli kolluk amiri olması, kolluk amirlerine 48 saate kadar önleyici gözaltı yetkisi verilmesi, toplumsal gösterilere katılanlar bakımından şiddet olayları gerekçe gösterilerek kolay tutuklama getirilmesi, ifade ve örgütlenme özgürlüğünü kısıtlayacak ağır cezalar getirilmesi, polisin silah kullanma yetkisinin genişletilmesi, Molotof ve benzerlerinin silah sayılıp bundan böyle her türlü gösteride molotof bahane edilerek polisin ateşli silah kullanmasının önünün açılması ve polisin istediği zaman istediği her kişinin üstünü ve araçlarını arama yetkisi ile donatılması”na yönelik düzenlemeler;

işkence ve diğer ağır/insan hakları ihlallerinin önünün ne denli açılacağı konusunda derin kaygı yaratmaktadır.

1.9.2. Gündelik uygulamalar:

Mutlak yasak olan işkence ve diğer kötü muamele yasağını bir kez daha düzenleyen Birleşmiş Milletler “İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı ya da Onur Kırıcı Muamele ya da Cezaya Karşı Sözleşme”nin 30. yılında, ne yazık ki Türkiye ve dünyada işkencenin yaygın olarak kullanıldığına tanık olmaktayız. Dahası bizlerin çok önemli kazanımlarımızı etkisizleştirmek için işkencecilerin de yeni yollar arayışında oldukları gözlenmektedir. Bu kapsamda, hiç kuşkusuz işkencenin temel dinamiğinde farklılık olmamakla birlikte, bir süredir “İşkencenin Değişen Yüzü” başlığını anlamlandıracak uygulamalara tanık olunmaktadır.

- Son dönemde işkence ve diğer kötü muamele esas olarak bilgi alma ihtiyacından çok korku veya gözdağı vermek, cezalandırmak ya da otorite tesis etmek amacıyla uygulanmaktadır.
- Yaygınlaşan sivil “itiraz” ortamlarında işkence ve diğer kötü muamele uygulamaları yaygınlaşmaktadır.

- Özellikle güvenlik güçlerinin toplantı ve gösterilere aşırı ve orantısız güç kullanarak müdahalesi işkence kavramına yeni bir boyut kazandırmıştır. 2014 yılında işkence ve diğer kötü muamele düzeyine ulaşan polis şiddetinin en uç ve ağır örnekleri Mart ayında Berkin Elvan cenaze töreni, 1 Mayıs gösterileri, Haziran ayındaki “Gezi Parkı protestoları” yıldönümü gösterileri, Eylül-Ekim aylarındaki Kobane süreci ile ilgili gösteriler süreçlerinde ülkenin pek çok kesiminde yaşanmıştır.
- Özgürlüğünden alıkonan kişilere işkence ve diğer kötü muamele uygulama mekanlarının genişlediği gözlenmektedir. Resmi gözaltı işlemi yapmadan kapalı mekanlarda, “resmi gözaltı” yerleri dışında kayıt altına almadan sokakta, araç içlerinde ve/veya kaçırılarak gerçekleştirilen işkence ve diğer kötü muamele uygulamaları artmaktadır.
- Bu gelişme ile ilişkili olarak işkence ve diğer kötü muamele araçlarının geliştirildiği gözlenmektedir. Bu kapsamda kelepçe, tazyikli (basınçlı) soğuk su, cop, biber gazı ve göz yaşartıcı kimyasallar, kanister ve gaz bombası, plastik/ kauçuk mermi, ateşli silahlar birer işkence ve diğer kötü muamele araçlarına dönüşebilmekte, dahası teknolojik gelişmelerden de yararlanarak geliştirilen elektroşok silahı, “Sessiz gardiyan” gibi silahların uygulamaya sokulması planlanmaktadır.
- Türkiye’de sıklıkla tanık olunan bu gelişmeler dünyada da benzer bir eğilim taşıdığı içindir ki, BM Genel Kurulu 14 Şubat 2014 tarihinde yayınladığı kararında doğrudan işkence sözcüğünü kullanarak bu konu ile ilgili özel bir paragrafa yer vermiştir.
- “...dünyanın tüm bölgelerinde, barışçıl toplanma ve ifade özgürlüğü haklarını kullanan kişilere yönelik işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı ve aşağılayıcı muamele veya cezalara varan bütün uygulamalara dair son derece büyük bir endişe içerisindeyiz.”
- Yine bu kapsamda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de (AİHM), 10 Nisan 2012 tarihinde aldığı bir kararla “kontrol altındaki kişi ve gruplara” yönelik olarak yaygın uygulanan “göz yaşartıcı gaz” kullanımını Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin (AİHS) işkence ve diğer kötü muamele yasağını düzenleyen üçüncü maddesinin ihlali olarak değerlendirmiş ve Türkiye’yi mahkûm etmiş idi. AİHM bu konuda Türkiye ile ilgili peş peşe yeni kararlarını da açıklamıştır. Bunlara rağmen bugüne kadar hiçbir kamu görevlisi ve kolluk amirine gazın “keyfi” kullanımı nedeniyle yaptırım uygulanmamıştır.

- Son dönemlerde kimi uygulamaların aynı zamanda işkence ve diğer kötü muamele amacı ile planlı olarak uygulandığı gözlenmektedir. Özel bir örnek gözaltında ya da cezaevinde zor kullanılarak ve kişinin rızası olmadan “Savcılık talimatı ile” kan ve tükürük örnekleri alınmasıdır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihatlarına göre hukuken mümkün başka tedbirlere rağmen zorla kan/tükürük/vücut salgısı almak işkence yasağının ihlalidir. Keza tıbbi etik kurallar ve iç hukuk metinleri de zorla örnek almayı yasaklar.
- Çeşitli gerekçeler ile başta zorla çıplak arama olmak üzere cinsel işkence uygulamaları özellikle cezaevlerinde yaygınlaştırılmaya çalışılmaktadır.
- “Devlet dışı aktörler” işkence dahil insan haklarını artan hızla ihlal ettikleri gözlenmektedir. Bu kapsamda IŞİD gibi de facto rejimlerin uygulamaları, diğer yandan da Türkiye’de sayıları 2005 yılında sadece 23,458 olan ve 2013 yılında 241,598’e yükselen özel güvenlik şirketleri çalışanlarının uygulamaları, yasal düzenleme boşlukları da gözönüne alındığında, işkence başlığında da önemli bir sorun alanına dönüşmüştür.

1.9.3. İhtiyaç duyulduğunda “resmi gözaltı” yerlerindeki uygulamalar da devam etmektedir. “Resmi gözaltı yerleri”ndeki işkence yöntemleri değiştirilmiştir. Ruhsal etkileri olan yöntemler artarak uygulanmaktadır. Yanısıra 2014 yılında özellikle “adli” diye nitelenen kişilere yönelik kaba fiziksel yöntemler yeniden atıldığı gözlenmektedir.

1.9.4. Yine son dönemlerde cezaevlerinde gerçekleştirilen izolasyon dahil işkence ve kötü muamele uygulamalarında da belirgin bir artış görülmektedir. Sincan ve Şakran Cezaevinde çocuklara yönelik uygulamalar bunun en son örneklerini oluşturmaktadır.

Keza başlı başına bir işkence ve kötü muamele uygulaması haline gelen cezaevlerinde ağır hasta tutuklu ve hükümlülerin durumu 2014 yılında da sürmüştür. Dahası bir yandan hasta hükümlülerin infazının geri bırakılma koşullarına, hiçbir koşulda kabul edilemez olan “toplum güvenliği bakımından tehlike oluşturmayacağı değerlendirilmesi” koşulunun düzeltiliyor iddiası ile 28 Haziran 2014 tarihinde yürürlüğe giren yasa ile “toplum güvenliği bakımından **“ağır ve somut”** tehlike oluşturmayacağı değerlendirilmesi” şeklindeki anlamsız düzenlemeler, öte yandan da daha önce infaz erteleme kararı verilen kimi mahpusların infaz erteleme kararlarının geri alınmaya başlanması,

yine bu konunun bir hak olarak değil de bir tür “pazarlık” konusu gibi ele alınmaya çalışılması bu konunun vahametini ortaya koymaktadır.

Türkiye tarihinde benzeri görülmeyen bir artışla 2005 yılında 55,870 olan cezaevleri nüfusunun 2014 sonu itibari ile 158,537’ye yükselmesi özel bir gündem oluşturmaktadır.

1.9.5. İşkencenin ülkemizde bu boyutta olmasının temel nedeni, işkence yasağının mutlak niteliği ile bağdaşmayan ve kaynağını yasal mevzuat, uygulama ve yetkililerin söylemlerinden alan ciddi bir cezasızlık kültürünün varlığıdır.

1.9.5.1. Bu kültürün güçlenmesinde ve yaygınlaşmasında birincil etken siyasal otoritelerin zihniyet ve yaklaşımlarıdır.

Nitekim Gezi Parkı protestoları sırasında dönemin Başbakan’ının polisi tüm hak ihlallerine rağmen kayıtsız şartsız koruma altına alan, “Polisimiz demokrasi testinden başarıyla geçmiştir. Adeta bir kahramanlık destanı yazmıştır” sözleri hatırlanmaktadır. Aynı kişinin 2014 yılında benzer tutum ve söyleminin çok daha kaygı verici düzeye ulaştığına tanık olunmaktadır. Örneğin:

“Şimdi Allah aşkına bütün bunlara karşı polis eli kolu bağlı mı duracak? Bir şey yapmayacak mı? Nasıl sabrediyorlar anlamıyorum.”

“Artık ne polisimizin ne askerimizin kalkanla bu işin önüne geçmesi mümkün değil. Gereği neyse askerimizde polisimizde onu yapacaktır.”

“Bizim medeniyetimizde, milli ve medeniyet ruhumuzda esnaf ve sanatkar gerektiğinde askerdir, alperendir, gerektiğinde vatanını savunan şehittir, gazidir, kahramandır. Gerektiğinde asayiş tesis eden polistir, gerektiğinde adaleti sağlayan hakimdir hakemdir.

İşkencenin meşrulaştırılmasına da yol açan bütün bu söylem ve değerlendirmeler, işkence boyutuna varan polis şiddetini koruyan hatta teşvik eden ve sonuçları itibariyle cezasızlığa yol açan mahiyettedir. Ve elbette suçtur.

1.9.5.2. Öte yandan işkence yapan kamu görevlilerinin ve işkence iddialarının resen soruşturulmaması, yapılan soruşturmaların etkin ve bağımsız olmaması, açılan soruşturmaların kovuşturmaya dönüşmemesi, dava açılan vakalarda işkence yerine daha az cezayı gerektiren suçlardan iddianame düzenlenmesi, işkence yapan kamu görevlilerinin yargılanması için izin sistemine başvurulması, sanıklara hiç ceza verilme-

mesi ya da işkence dışında cezalar verilmesi, ceza ertelemeleri, savcı ve yargıçların subjektif ve tarafsızlıktan uzak zihniyet yapıları gibi nedenler de cezasızlığı fiili hale getirmektedir.

Örneğin, fotoğraf, kamera kayıtları ve adli raporlarla belgelenmesine ve uluslararası insan hakları örgütlerinin raporlarında da yer almasına rağmen, Gezi Parkı Protestoları sırasında kolluk güçleri tarafından yapılan ve işkence ve diğer kötü muamele uygulamaları hakkında yapılan pek çok şikâyet dikkate dahi alınmamıştır. Bu şikâyetlere rağmen etkin soruşturma yürütülmemiş ve işkence yapan kolluk görevlileri, emir veren ve/veya göz yuman, teşvik eden amirler yargı önüne çıkarılmamıştır. Gezi Parkı Protestoları sürecinde kolluk güçleri tarafından öldürülen Ethem Sarısülük, Mehmet Ayvalıtış ve Ali İsmail Korkmaz davalarındaki göstermelik yargılamalar, bu davaların nakil yoluyla mağdur yakınlarının takip edemeyecekleri yerlere nakledilmeleri ve mahkemelerde sanıkların açıkça kolanması cezasızlığa karşı yargının olumsuz tutumunu bir kez daha göstermiştir.

1.9.5.3. Öte yandan işkence ve diğer kötü muameleyle maruz kalanlara yönelik açılan ikiz davalar/karşıt davalar bir yandan adalet duygusunu incitirken, diğer yandan da işkenceciler aleyhine şikâyette bulunma açısından caydırıcı olabilmektedir.

Adalet Bakanlığı verilerinin de gösterdiği gibi, 2005 yılından itibaren ikiz davalar/karşıt davalar olarak nitelendirilen “memura hakaret etmek, mukavemet etmek, bu sırada yaralamak, kamu malına zarar vermek” gerekçeleri ile gözaltına alınan kişilerin aleyhine açılan davalar belirgin biçimde artmıştır. Gözaltına alınan kişilerin aleyhine açılan davalar kısa sürede ağır cezalar ile sonuçlanırken, işkenceciler aleyhine soruşturma başlatılması, dava açılması ve cezalandırılmaları ise son derece güçtür. Buna karşın en temel haklarını kullanarak Gezi Parkı protestolarına katıldığı için 2014 sonu itibari ile 121 iddianame kapsamında aralarında TİHV hekimlerden bir arkadaşımızın da yer aldığı toplam 6367 kişi (kimi kişilerin farklı iddianamelerde adların olduğu da gözönüne alınmalıdır) hakkında dava açılmıştır.

Bu durum bir yandan adalet ulaşım duygusunu azaltmakta, diğer yandan da işkenceciler aleyhine başvuru da bulunma konusunda caydırıcı olabilmektedir.

1.9.5.4. Son dönemde yetkililerin cezasızlık konusunda geliştirdikleri iki önemli mekanizma gözlenmektedir. Bunlardan birincisi bugün ve geleceğe ilişkin cezasızlık ortamının tahkim edilme çabasının, diğeri

ise geçmişin üstünün kapatılma çabasının ifadesi olduğu için bu konuda daha özenle çaba göstermemiz gereğini ortaya çıkmıştır.

1.9.5.4.1. Bugünü ve geleceği de bağlayacak olan utanç verici YENİ bir cezasızlık yöntemi:

“olay yerinde meydana gelen kolluk kuvveti müdahalesinin kişiler tarafından öngörülebilir olması gerektiği, meydana gelen fiziksel zararın kişinin kusuru olduğu, kamunun sorumluluğu olamayacağı için müdahaleyi gerçekleştiren kolluğun suçsuz olduğu” gerekçesi:

Bu gerekçeye her iki davada da AİHM tarafından Türkiye Devletinin suçlu bulunmasına karşın 2010 yılında Burdur Cezaevi’ne müdahale eden jandarmanın saldırısı sonucu kolunu kaybeden Veli Saçılık ve 28-30 Mart 2006 Diyarbakır olaylarında güvenlik güçlerinin göstericilere saldırısı sonucu göz yaşartıcı gaz bombasının isabet etmesi sonucu yüzünden yaralanan A.Y. davalarında tazminat taleplerinin ret edilmesi kararlarında tanık olunmuştur.

Dahası özel olarak Gezi Parkı Protestoları sırasında kolluk güçleri tarafından yapılan ve işkence ve diğer kötü muamele uygulamaları hakkında yapılan pek çok şikâyette de İçişleri Bakanlığı tarafından benzer biçimde “Davacı aktif olarak eylemcilerin arasında yer alıp güvenlik güçlerine direniş göstermemiş olsa da, her makul insanın alacağı tedbirleri almadan olayın merkezine doğru gittiği açıktır” şeklindeki savunmalar yaygınlaşmaktadır.

Bu kararlarla yaşam hakkına müdahale eden veya işkence suçunu işleyen yeni bir koruma zırhına alınması, yanısıra da kolluk güçlerinin sınırsız şiddet uygulamasının önünü açması gelecek açısından son derece kaygı vericidir.

1.9.5.4.2. Geçmiş de bağlayacak olan bir cezasızlık yöntemi: Hakikatin ve Adaletin yok olduğu AN “Zamanaşımı”

2010 referandumunun ardından mağdurları tarafından adil bir yargılama düşüncesiyle yapılan 12 Eylül 1980 dönemdeki işkence ve gözaltında ölümlerle ilgili kimi suç duyuruları başlangıçta soruşturma konusu olmuş idi. Ancak başlatılan soruşturma ve kovuşturma süreçlerinin özellikle 2014 yılında değişik illerde birden ya soruşturma aşamasında ya da yargılama aşamasında kapatılmaya başlandığına tanık olunmaktadır.

Bu gelişmede Yargıtay 1. Ceza Dairesi’nin “1980 tarihinden, 2004 tarihine kadar 20 yıllık dava zamanaşımı

süresi dolmuştur. İç hukuk hükümleri, failin lehinedir. Uluslararası sözleşmede hükümlerin zamanaşımının dolduğu tarih itibarıyla şüphelinin aleyhinde uygulanmasını zorunlu kılan bir normu ifade etmediğinden, uygulaması mümkün değildir.” şeklindeki 4 Aralık 2013 tarihli, 2013/2656 E., 2013/7378 sayılı kararının da özel bir rolü olsa gerektir.

Öte yandan insan hakları örgütlerinin tüm çabalarına ve uğraşlarına rağmen özellikle 1990’lı yılların ilk yarısında meydana gelen ağır yaşam hakkı ihlallerine yönelik soruşturmalar ise AİHM içtihat ve kararlarına rağmen 2010 yılından itibaren zamanaşımı gerekçesi ile kapatılmaktadır. Faillerin önemli bir kısmı hala kamu görevi yürütmektedir.

26 Mart 1994 tarihinde Türk Silahlı Kuvvetleri’ne savaş uçaklarının bombardımanı ile 38 kişinin öldürüldüğü Kuşkonar ve Koçağlı katliamı ile ilgili AİHM kararına rağmen Genelkurmay Başkanlığı Askeri Savcılığı 17 Nisan 2014 tarihinde olayın zamanaşımına uğradığı gerekçesiyle dava açılmaması kararı bu yılın özel bir örneğini oluşturmaktadır.

Yapılan yargılamalarda ise olayın tarafı mağdurlara, yakınlarına ve insan hakları savunucularına kolaylık gösterilmemiş ve “güvenlik” gerekçesi adı altında açılabilen davaların dosyaları da görülmesi gereken yerlerden kilometrelerce uzağa nakledilmiştir.

1.9.6. Özgürlüğünden alıkonulan kişilerin tutuldukları mekânların etkin izlenmesi konusunda önemli sorunlar bulunmaktadır.

Raporun 2.6. bölümünde yer verildiği gibi Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokol (OPCAT) gereği etkin bir ulusal önleme mekanizmasının kurulması “ev ödevi” olarak ele alınmıştır. Hiçbir şekilde kabul edilemeyecek olan 28 Ocak 2014 tarihli işkencenin önlenmesine yönelik OPCAT gereği bağımsız olması gereken “ulusal önleme mekanizmasının Türkiye İnsan Hakları Kurumu tarafından yerine getirileceğine yönelik Bakanlar Kurulu Kararnamesi” ile işkencenin önlenmesi gibi çok gerçekçi bir hedefi olan ulusal önleme mekanizmasının içi boşaltılarak varlığına açıkça zarar verecek bir siyasal taktik ile değersiz hale getirilmeye çalışılmaktadır.

Öte yandan, askeri ceza ve disiplin evleri de yoğun işkence ve kötü muamele iddialarına karşın hala her türlü denetimden uzak kapalı bir kutu durumundadır.

Yine 2000 yılında Adalet Bakanlığı tarafından vaat edilen, cezaevlerinin şeffaflaşmasını sağlayacak olan cezaevlerinin bağımsız, demokratik ve mesleki kurum temsilcilerinden oluşan kurullarca sivil denetime açılması yönünde bir gelişme de yoktur.

Sonuç olarak tüm bu sıralananlar işkence olgusunun ülkemizde ne denli sistematik bir sorun olarak varlığını koruduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Bu nedenle, bizler de gelişmeleri yakından izleyip işkencenin önlenmesine yönelik bütünlüklü yaklaşımımızı kuvvetlendirerek ortamımızı tahkim etmek durumundayız

2. 2014 yılında Tedavi ve Rehabilitasyon Projesi Kapsamında Tedavi ve Rehabilitasyon Çalışmaları Dışındaki Çalışmalar

2.1. Eğitim-Bilimsel Çalışmalar

2.1.1. Göz Yaşartıcı Kimyasallar Eğitim Programı:

Son dönemde, özellikle “göz yaşartıcı gazlar” olarak bilinen kimyasal ajanların güvenlik kuvvetlerince “kontROLSÜZ” kullanımında belirgin bir artış görülmektedir. Özellikle Gezi Parkı protestoları sürecinde işkence ve diğer kötü muamele düzeyine ulaşan, ölüme neden olma başta olmak üzere doğrudan insan sağlığına zarar verici bu uygulamalara maruz kalanların tanı, tedavi, tıbbi belgeleme çalışmalarının niteliklerinin artırılması ve standardize edilmeleri amacı ile bir eğitim modülü geliştirilmiştir. Bu kapsamda 20 hekime

yönelik pilot bir eğitim çalışmasının 24 Mayıs 2014 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmanın sonucunda “Göz Yaşartıcı Kimyasallar ve Toplumsal Olaylarda Zor Kullanım Araçlarının Neden Olduğu Sağlık Sorunlarında Tıbbi Destek ve Belgeleme - Hekimlere Yönelik Rehber Kitap” hazırlanmış ve basılmıştır. Çeşitli ülkelerdeki pek çok kurum tarafından da beklendiği için önümüzdeki dönem gerçekleştirilecek birkaç eğitimden sonra gözden geçirilerek son biçimi verilecek olan bu rehberin İngilizceye çevrilmesi planlanmaktadır.

Kuşkusuz bu çalışmalar “Kimyasal ajanlardan üretilmiş silahlar” kapsamında ele alınması gereken “kimyasal gazların” kullanılmasının yasaklanması çalışması kapsamında ele alınmalıdır.

Göz Yaşartıcı Kimyasallar Eğitim Programını her yıl en azından bir kez değişik illerde gerçekleştirilmesi planlanmıştır.

2.1.2. “Süddeutsche Akademie für Psychotherapie” ile üç yıllık birlikte psikoterapi eğitimi:

TİHV, işkence görenlere ve yakınlarına verdiği tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerinin kalitesini ve etkinliğini artırmak için çeşitli çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmaların önemli bir bölümünü tedavi merkezi çalışanları ve vakıf çalışmalarına katkı sunan gönüllüler için düzenlenen eğitimler oluşturmaktadır.

TİHV çalışanı ve vakıf çalışmalarına katkı sunan psikiyatrist ve psikologlar için oryantasyon semineri ve eğitim programlarını içeren ve Almanya’daki “Süddeutsche Akademie für Psychotherapie” ile birlikte ilki 2006 yılında başlatılan “Psikoterapi Eğitim Programı” 2009 yılında tamamlanmış idi. Eğitim programı “Gelişimsel Psikoloji, Kişilik Öğretisi, Nevrozlar, Psikodinamik Psikolojisi ve Psikoterapisi, Psikopatoloji, Psikosomatik, Bağımlılıklar, ilk görüşme tekniği; Genel ve Özel Psikodinamik, Aile ve Grup Teorisi; diğer bilimsel yöntemler (Davranışsal Terapi, Sistemik Hipnoz Terapisi); çeşitli psikoterapi yöntemleri açısından endikasyon ve uygulama; Travma Terapisi” başlıklarını içermektedir. Üç yıl içinde yedişer günlük altı ayrı eğitim modülünü içeren ikinci eğitim ise 16 psikiyatrist ve psikologun katılımı ile 19 - 23 Eylül 2011’de başlayan programın altıncı ve son bölümü 20-24 Mayıs 2014.

Alman Tabip Odası’nın Ek Eğitim Örnek Yönergesi doğrultusunda psikoterapist sertifikası alınmasını sağlayan bu eğitimler ile özellikle travma tedavisinde önemli bir model olan dinamik yönelimli terapiler konusunda uygulamaya dönük birikim sağlanmaktadır.

Çok talep olması nedeniyle üç yıllık bu psikoterapi eğitimlerinin nasıl sürdürüleceği konusu eğitimciler ile görüşülmektedir.

2.1.3. İşkence Görenlerle Çalışmada Sosyal Çalışmacının Rolü Eğitim Programı:

TİHV’nin işkence görenlere yönelik bütünlüklü tedavi ve rehabilitasyon çalışmalarında önemli bir yer tutan sosyal destek çalışmasının kuvvetlendirilmesine yönelik 2010 yılından itibaren özel bir program geliştirilmiş idi.

Bu kapsamda 21 Aralık 2014 tarihinde İstanbul’da 19 kişinin katılımı ile sosyal çalışma çalışmayı gerçekleştirilmiştir.

Vakıf’ın Diyarbakır ve İstanbul temsilciliklerinde yaklaşık son 2 yıldır tedavi ekibinde sosyal çalışmacıyı görevlendirmesi üzerine toplantı programı 2 konuyu odak alarak oluşturulmuştur. Birincisi, işkencenin belgelenmesinde hazırlanan alternatif tıp raporlarına sosyal değerlendirme kısmının eklenmesi ve yeni olan bu uygulamanın hukukçular ve sosyal çalışmacılarla ortak bir alanda paylaşılma ihtiyacının olmasıdır. İkincisi ise tedavi ekibinde sosyal çalışma etkinliklerinin tüm temsilcilik çalışanları ve tedavi ekibinin diğer üyeleriyle paylaşılması ve ortak bilgi edinimi için bir zemin oluşturulmasının amaçlanmasıdır. Toplantı 2 bölüm olarak düşünülmüş; öğleden önceki kısım ‘sosyal çalışmanın hukuki boyutu’, öğleden sonraki kısmı ise ‘sosyal çalışmanın iyileştirici boyutu’ olarak ayrılmıştır.

Toplantı önümüzdeki dönemde sosyal çalışma bağlamındaki çalışmalarımızın daha da etkinleştirilmesine katkı sağlayacaktır.

2.1.4. İstanbul Protokolü Eğitim Programları:

İşkencenin etkin soruşturulması ve tıbbi raporlanmasına katkı sağlamak amacıyla özellikle sağlık çalışanlarına yönelik çeşitli düzeylerde “İstanbul Protokolü” eğitim programları uygulanmaktadır.

İstanbul Protokolüne ilişkin faaliyetlerin ve uzaktan eğitim çalışmalarının yürütülmesi için gerekli eğitimleri tamamlayarak “usta eğitici” grubunda yer alan 28 uzmanın katılımı ile bir eğitim komitesi oluşturulmuştu.

Bu eğitim çalışmaları için de kullanılmak üzere bir web sitesi de oluşturulmuştu. (www.istanbulprotokolu.com)

Üç ayrı modül olarak planlanan uzaktan eğitim programının haftada 3 saat ders programını ve ölçme değerlendirmeyi içeren ilk 12 haftalık eğitim modülünün başlığı “İnsan hakları ve İstanbul Protokolü ilkeleri ile hekimlerin etik sorumluluğu” idi. Bu modül 3 ana başlıktan oluşmaktadır. İlk ana başlık hukuk ve etik kavramsal tartışmasını, ikinci ana başlık olgu örnekleri ile hekimlerin etik sorumluluklarını, üçüncü ana başlık ise yine ilgili olgu örnekleri ile çatışmalı alanlardaki hekimlerin tutum ve davranışlarını içermektedir. Modülde son olarak ölçme değerlendirme bölümü yer almaktadır. Teknik çalışmaların tamamlanmasından sonra 20’şer katılımcı birinci ve ikinci grubunun eğitimleri 2012 yılında tamamlanmıştır.

Uzaktan eğitim programının “işkencenin fiziksel ve ruhsal değerlendirilmesi” başlığındaki dört haftalık ikinci ve “işkencenin belgelenmesi” başlığındaki iki haftalık üçüncü modülü 2013 yılında hazırlanmış idi. Ne yazık ki bu modüllere yönelik program çeşitli gerekçeler ile 2015 yılında uygulanabilecektir.

60 kişinin katılması beklenen eğitimler TTB tarafından akredite edilmektedir.

2.1.5. Bu alandaki birikimimizin de katkısı ile 2014 yılında İstanbul Protokolü ve işkence başlıklarında çeşitli eğitim programları/konferanslar kapsamında aşağıdaki tarih ve yerlerdeki etkinliklerde yer alınmıştır;

- a. 11-13 Nisan 2014 tarihinde Libyalı sağlıkçılara İstanbul Protokolü eğitimi tarafımızdan düzenlenmiştir;
- b. 26 Haziran 2014 tarihinde İsveç Kızılhaç'ın talebi ile Stockholm'de İsveçli sağlıkçı ve hukukçulara İstanbul Protokolü sunumu yapılmıştır;
- c. 28-29 Haziran 2014 tarihinde Diyarbakır Tabip Odası'nın talebi ile Diyarbakır'da sağlıkçı ve hukukçulara İstanbul Protokolü eğitimi tarafımızdan düzenlenmiştir;
- d. 11 Ekim 2014 tarihinde İsviçre Dayanışma Komitemizce düzenlenen “İşkencenin Değişen Yüzü” sempozyumunda sunumlar yapılmıştır;
- e. 18 Ekim 2014 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen “Cezaevi ve Sağlık” panelinde sunumlar yapılmıştır;
- f. 19-23 Ocak 2014 tarihinde Tunus'da İstanbul Protokolü eğitimi başkanımız sevgili Şebnem arkadaşımızın özel katkısı ile gerçekleştirilmiştir;
- f. Çeşitli üniversitelerde ya da vakfımızda çeşitli tarihlerde işkence başlığında konferanslar verilmiştir;

Ayrıca;

Raporun diğer çalışmalar bölümünde yer verildiği gibi 26 Haziran İşkence Görenlerle Dayanışma Günü ve 10 Aralık İnsan Hakları Haftası programlarında işkence başlığında pek çok etkinlik düzenlenmiş ya da çeşitli etkinliklerde yer alınmıştır.

2.1.6. Uluslararası Ruhsal Travma Sempozyumu:

Düzenleme kurulunu Kocaeli Üniversitesi SBE Ruhsal Travma ve Afet Çalışmaları Birimi; Türkiye Psikiyatri Derneği Ruhsal Travma ve Afet Psikiyatrisi Çalışma Birimi; Türk Psikologlar Derneği Travma Birimi; Türk Tabipleri Birliği; Norveç Tabipleri Birliği; İstanbul

Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Adli Tıp AD; Adli Tıp Uzmanları Derneği ile birlikte oluşturduğumuz 8. Uluslararası Ruhsal Travma Sempozyumu 5-7 Aralık 2014 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.

Ana tema olarak “Savaş ve Barış Ortamında Ruh Sağlığı” başlığındaki üç günlük toplantı boyunca çeşitli başlıklarda 16 panel ve 15 çalışma grubu gerçekleştirildi. Ayrıca çok sayıda sözlü bildiri ve poster de sunuldu.

Bu toplantıda şiddet ve çatışma sonuçlarından; insanların baskı, kontrol, yoksulluk ve yoksunluğa karşı toplu tepkilerine; ayrımcılık ve cinsel yönelimlerden kaynaklanan dışlanmadan, göçmenlik ve mülteciliğin yarattığı zorlanmalara kadar olan geniş bir yaşantı ve deneyim çeşitliliği, bu çeşitliliğin yarattığı sonuçlar ve çözüm yolları tartışılmıştır. Tüm bu yaşantıların yarattığı klinik sonuçlar, başta karmaşık travma sonrası stres bozukluğu, yas, kişilik bozuklukları ve tedavilerindeki güncel gelişmeler olmak üzere çok farklı yönleri ile tartışılmıştır.

Ruh sağlığı alanında çalışanlar başta olmak üzere tüm sağlıkçılardan, insan hakları alanında gerek akademik dünyada gerekse alanda çaba gösteren değişik disiplinlerden ve ülkelerden yaklaşık 200 katılım öngörülmesine karşın, çoğunluğunu gençlerin ve kadınların oluşturduğu 375 kayıtlı katılımcı olması pek çok açıdan değerlendirilmesi gereken umut verici bir tablo oluşturmuştur.

Doğal olarak bu umut verici tablo TİHV açısından da önümüzdeki döneme ilişkin yeni programlar geliştirme gereğini ortaya koymaktadır.

Genel olarak travma başlığında akademik çalışma alanı ile uygulama alanında değişik disiplinlerin buluşma imkanını sağlayan Uluslararası Ruhsal Travma Sempozyumları bu alandaki bütünlüklü çalışmalara önemli bir katkı sağlamaktadır. Özel olarak da TİHV'in değişik üniversite ve meslek kurumları ile birlikte travma başlığında ortak çalışmalarını kuvvetlendirmesi açısından da önemli bir imkan sunmaktadır. Bunun sonucu olarak da önümüzdeki dönem geliştirilmeye çalışılan “Toplumsal Travma ile baş etme” programı için gerekli bilgi ve ilişki ağı zenginleşmektedir.

Öncelikle Avrupa, Balkan ve Ortadoğu ülkeleri arasında işbirliğine olanak veren, barışı ve dostluğu kuvvetlendiren bir platform olması da amaçlanan bu programın geliştirilerek sürdürülmesi arzulanmaktadır. Bir sonraki sempozyumun 2016 yılında olması uygun gözükmemektedir.

2.1.6. İsveç Kızılhaç Tedavi Merkezi Tedavi Ekibi İle Deneyim Paylaşımı Programı:

1992 yılından itibaren ortak çalışmalar yürüttüğümüz İsveç Kızılhaç Merkezi ile yıllar içerisinde deneyim paylaşımı programları geliştirilmiştir. Son yıllarda özel olarak ruh sağlığına yönelik programlar gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda 5-7 Mayıs 2014 tarihinde üç arkadaşımızın katılımı ile Stokholm'de deneyim paylaşımı programı gerçekleştirilmiştir.

Çalışmaların sürekliliği açısından Mayıs 2014'de gerçekleştirilmiş bu çalışmada ayrıca önümüzdeki beş yıllık çalışma planına da ışık tutacak değerlendirmeler yapılmıştır. Bu kapsamda önümüzdeki dönemde hazırlıklı bir program dahilinde her yıl İsveç Kızılhaç'tan üç kişilik bir heyetin Türkiye'ye gelmesi, Türkiye'den de üç arkadaşımızın her yıl Stokholm'deki programa katılması planlanmıştır.

2.2. Bilimsel Araştırmalar

2.2.1. "Türkiye'de İşkencenin 22 Yıllık Eğilimi" Çalışması:

Türkiye'de 1990-2012 yılları arasında işkencenin temel özelliklerinin analizine dayanan bilimsel bir çalışma 2013 yılında başlatılmıştır. Bu çalışmanın 22 yıldır işkence olgusundaki gelişim/değişim sürecinin değerlendirilmesine önemli bir katkı sunması beklenmektedir. Çalışma bu süre zarfında TİHV'e yapılan 13,517 başvuru verileri ve yıllık raporlar temel alınarak gerçekleştirilmiştir.

Çalışma istatistik veri tabanının hazırlanması, verileri girecek arkadaşların eğitimi, veri girişi, istatistik analiz, rapor yazımı ve basımı şeklinde beş aşamadan oluşmuştur.

2014 sonunda tamamlanan çalışma basılmıştır.

Bu çalışmaya dayalı daha derinlikli çalışmaların gerçekleştirilmesi için özel bir hazırlık başlatılmıştır.

2.2.2. İşkence Araştırmasında Bir Tanılama Yöntemi: Kemik Sintigrafisi:

TİHV İstanbul Tedavi Merkezi'ne 1992 ve 2010 yılları arasında başvurmuş toplam 4450 kişinin kemik sintigrafi taraması ile tespit edilen 97 olgunun değerlendirildiği çalışma 2011 yılında tamamlanmıştı. 2012 yılında yayın haline getirilen çalışma 2013 yılında uluslararası tıp yayın organlarında yayınlanmıştır. İlgili yayın gerek ülke için gerekse uluslararası ortamda pek çok kaynak tarafından kullanılmaktadır.

2013 yılında İşkence iddialarının belgelenmesinde kemik sintigrafisinin yararlı bir araç olduğunu bir kez daha ortaya koyan bu çalışmanın ardından tüm tedavi merkezlerindeki tüm başvurularımıza dayalı olarak yeni bir geriye dönük çalışma başlatılmıştır. Bu çalışmanın da 2015 yılında tamamlanması planlanmıştır.

Bu çalışmada sosyo-ekonomik durum, uygulanan işkence yöntemi, işkence sıklığı, işkence süresi, işkence üzerinden geçen süre, fiziksel bulgular ve kemik sintigrafi bulguları retrospektif olarak değerlendirilmektedir.

2.2.3. İstanbul Protokolü Eğitimleri Öncesi Türkiye Genelinden Gözaltı Giriş Ve Çıkış Raporlarının Değerlendirilmesi:

TİHV'in de katkısı ile Türk Tabipleri Birliği ve İşkence Kurbanları İçin Uluslararası Rehabilitasyon Konseyi işbirliği ile 2007- 2009 yılları arasında yürütülen; "İstanbul Protokolü Eğitimi Programı: Adli Tıp Uzmanı Olmayan Hekimlerin, Hâkimlerin ve Savcıların Bilgi Düzeyini Yükseltme" projesi kapsamında eğitimlere paralel bir dizi çalışma yürütülmüştür. Gözaltı sürecinde kötü muamele ve işkencenin önlenmesine katkı amacıyla hekimlik uygulamaları ile tıbbi ve yasal prosedürün geliştirilmesine ilişkin olan çalışmalardan biri de Türkiye genelinden gözaltı giriş ve çıkış raporlarının değerlendirilmesidir. Bu değerlendirmeye dayalı hazırlanan makale 2014 yılında yayınlanmıştır.

Bir standart sağlayacak olan genel adli muayene rapor formlarının çoğunlukla kullanılmadığı, bu formlarda olması gereken adımların çoğunun gerçekleştirilmediği, muayene ve raporlamanın her bir aşamasının % 70-100 oranında yapılmadığı tespit edildi. Sonuçlara göre adli tıp uzmanları dahil, adli hekimlik hizmetlerini yürüten hekimlerin İstanbul Protokolü eğitimi alması gereği vurgulandı ve öneriler sunuldu.

2.2.4. Başvurularımızın Yaşam Kalitesinin Ölçülmesi:

2003 yılında başlayan "Yaşam Kalitesinin Ölçülmesi" çalışması, özellikle bir arkadaşımızın tez konusuna dönüşmesinin de katkısıyla gecikmekle de olsa İzmir Tedavi merkezi bünyesinde 2007 yılında tamamlanmıştı.

2010 yılı içinde başlanabilen İşkence görenlerin aldıkları hizmet kalitesi ve yeterliliğinin değerlendirilmesini amaçlayan "Yaşam Kalitesinin Ölçülmesi" çalışması hayli gecikmeli olarak da olsa tüm merkezlerimizde uygulanmaya başlanmıştır. "Yaşam Kalitesinin Ölçülmesi" çalışması, gözden geçirilmiş, etkin uygulama yöntemleri üstüne çalışılmıştır. Gözden geçirilen yöntemler ışığında 2013 ve 2014 yıllarında 44 başvurunun gönüllü katılımı yeniden gerçekleştirilmiştir.

Ne var ki, bu çalışmanın uygulanmasındaki zorluklar tüm merkezlerimiz tarafında yeniden değerlendirilip gelecek uygulama biçimleri belirlenecektir.

2.3. Alternatif Tıbbi Değerlendirme Raporlama Çalışmaları

Rapor ve alternatif tıbbi değerlendirme rapor çalışmaları 2014 yılında da sürdürülmüştür.

2014 yılında Tedavi ve Rehabilitasyon merkezlerimizce toplam 107 başvuru için alternatif tıbbi değerlendirme/epikriz hazırlanmıştır (54 İstanbul, 32 İzmir, 12 Diyarbakır, 8 Ankara, 1 Adana). 2010 yılında toplam 36 alternatif tıbbi değerlendirme/epikriz hazırlandığı göz önüne alındığında bu alandaki talep artışı önümüzdeki dönem çalışmalarımız açısından yol göstericidir.

Kendi istekleri sonucu bunlardan 51'i Türkiye'de sürmekte olan davalarını desteklemek ya da yeni dava açmak istedikleri için (tamamının hukuki süreçleri sürüyor), 16'sı BMMYK başvuruları için (dördünün başvurusu kabul edilmiş), 10'u sağlık sorunları nedeniyle cezaevlerinde kalamayacaklarını kanıtlamak için alternatif tıbbi değerlendirme/epikriz hazırlanmıştır.

"Alternatif Tıbbi Değerlendirme Raporlama" formatında sosyal değerlendirme bölümünün 2014 yılında geliştirilmesinin işkenceye maruz kalan kişilerin tazmin haklarının kuvvetlendirilmesine önemli katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Bilindiği gibi, özellikle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) tarafımızdan hazırlanan Alternatif Adli Tıp Raporlarımıza önemli ölçüde hürmet etmektedir. Bu çerçevede AİHM işkenceyi düzenleyen 3. madde ile ilgili Türkiye aleyhine 2014 yılı içindeki iki kararında tarafımızdan hazırlanan Alternatif tıbbi değerlendirme raporlarına doğrudan atıf yapılmıştır.

2.4. Bakım Verenlerin Bakımı:

2.4.1. Diyarbakır için "İkincil Travmadan korunmak için Bakımverenlerin Bakımı projesi"

İşkence, kayıp, faili meçhul cinayet gibi ağır/ciddi hak ihlallerinin önlenmesi çalışmalarını yürüten ve bu ihlallere maruz kalanlar ile destek ve dayanışma içinde olan ya da bu ihlallere maruz kalanların sağaltım ve onarım süreçlerine katkı sağlayan ve bu kişilere eşlik edenler, tanık oldukları acılar ve bizzat yaşadıkları zorluklar nedeniyle ikincil travmaya maruz kalabilmektedirler. Bu nedenle özel olarak ağır/ciddi hak

ihlallerinin yoğun yaşandığı Diyarbakır ve çevresinde gerek TİHV ortamında, gerekse de diğer kurumlarda faaliyet yürütenlerin ikincil travmadan korunmalarına yönelik üç yıllık "Bakımverenlerin Bakımı" projesi hazırlanmış ve 2013 yılı itibari ile uygulamaya başlatılmıştır. Proje kapsamında öncelikli olarak Diyarbakır'da 16 psikiyatrist ve psikologdan oluşan bir grup oluşturulmuştur. 2014 yılında da söz konusu gruba ve TİHV çalışanlarına yönelik 11 supervizyon, bir eğitim programı ve ilgili diğer kurumlarda faaliyet yürütenlere yönelik ise üç eğitim programı düzenlenmiştir. Bu proje "Türkiye'de Sürmekte olan Toplumsal Travmalar ile Başetmeye yönelik bütünlüklü program" kapsamında birlikte çalıştığımız Finlandiya'daki "Sosyal Sorumluluk için Psikologlar Derneği" ile birlikte gerçekleştirilmektedir.

Bu program bakımverenlerin bakımı anlamında Diyarbakır ekibimize katkı sağlar iken, aynı zamanda başta ruh sağlığı ekibimizin kuvvetlenmesine, buna dayalı olarak Diyarbakır başvurularımıza yönelik tedavi ve rehabilitasyon süreçlerinde ruhsal değerlendirme oranlarında dramatik artışa ve bütünlüklü yaklaşımımızın kuvvetlenmesine katkı sağlamıştır. Dahası bu programın katkısı ile bölüm 1.5.3. de de yer verildiği gibi 3 Ağustos 2014 tarihinden itibaren Türkiye'ye geçen Ezidilerin çoğunluğunu oluşturduğu yaklaşık 30.000 Şengalliye yönelik psiko-sosyal programlar başlatılabilmektedir.

Yine bu programın katkısı ile Diyarbakır'da insan hakları kurumları, Psikolojik Danışmanlar Derneği ve Sosyal Hizmet uzmanları Derneği gibi ilgili kurumlar ve kişilerle ortak çalışma ortamı kuvvetlenmektedir.

2.5. Yayın Faaliyeti:

2.5.1. 2013 yılı Tedavi Merkezleri Türkçe Raporu ve İngilizce Raporu 2014 yılı içinde basılmıştır. Uzun bir sonra yıllık tedavi raporunda konu ile ilgili çeşitli makalelere de yer verilmiştir. 2014 Tedavi Merkezleri raporlarının ise basım hazırlıkları başlamıştır.

2.5.2. 2013 yılı Tedavi Merkezleri raporunda da yer verilen "Gezi Parkı Süreci Kapsamında Türkiye İnsan Hakları Vakfı Olgularının Tıbbi Değerlendirilmesi" raporu Türkçe ve İngilizce olarak ayrı bir yayın olarak basılmıştır.

2.6. İşkencenin Önlemesine Yönelik Diğer Çalışmalar:

Bir önceki raporumuzda BM İşkenceye Karşı Sözleşme-

ye Ek İhtiyari Protokol'ü (OPCAT) Seçmeli Protokolüne dayalı Ulusal Önleme Mekanizması'nın (UÖM) Türkiye'de kurulmasına yönelik üçüncüsünü 16 Ocak 2014 tarihinde gerçekleştirdiğimiz toplantı bilgisini paylaşmış idik.

Dahası bu toplantıda, Türkiye İnsan Hakları Kurumunun ulusal önleme mekanizması işlevi görmesi imkânı olmadığı Kurumun temsilcileri tarafından dile getirilmiş, tüm kamu ve sivil alandan katılımcılar açısından da bu fonksiyonun Türkiye İnsan Hakları Kurumu tarafından yerine getirilemeyeceği konusunda tam mutabakata varılmasına karşın, ne yazık ki, değerlendirme bölümüne katılım gösteren dönemin Başbakan Yardımcısı ve İnsan Haklarından sorumlu Devlet Bakanı Beşir Atalay, konuşmasında "ulusal önleme mekanizmasının Türkiye İnsan Hakları Kurumu tarafından yerine getirileceğine yönelik Bakanlar Kurulu Kararnamesinin Başbakanın imzasına sunulduğunu" belirttiğini de paylaşmış idik. Yürütme organının bu tam mutabakata karşı tutumuna dayalı yürürlüğe koyduğu Bakanlar Kurulu Kararnamesi kuşkusuz bu tür mekanizmaların meşruiyetini ortadan kaldıracı bir sonuç yaratmıştır.

2.6.1. Ulusal Önleme Mekanizması ile ilgili (UÖM) çalışmalar:

TİHV'in temel misyonu gereği UÖM'nin etkin bir şekilde kurulmasına yönelik bilgi ve doküman üretimi, ilgili tüm sivil kurumların katılımının sağlanmasını, kamu kurumları ile bilgi paylaşımı, uluslararası kurumlarla bilgi paylaşımı vb. çalışmalar sürdürülmektedir.

2.6.1.1. Bilindiği gibi uluslararası insan hakları hukukunun gereği olarak yasayla kurulmak zorunda olan ulusal önleme mekanizmasının yetkilendirilmesinin Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile yapılmasına yönelik idari işlemin iptali için Danıştay'a başvuruda bulunulmuş idi. Yürütme talebimiz ret edilmiş olmakla birlikte başvuru sürecimiz sürmektedir.

2.6.1.2. Her yıl hazırlamayı öngördüğümüz UÖM ile ilgili gelişmeleri özetleyen 2014 yıllık raporu da UÖM her hangi bir çalışması en azından kamuoyuna yansımadağı için kısa bir rapor olarak hazırlanmıştır. Genel olarak raporumuzda UÖM hakkında teorik çerçeve, dünya deneyimleri ve Türkiye'deki süreçle ilgili bilgiler paylaşılmıştır.

2.6.1.3. Etkin bir UÖM kurulmasına yönelik TBMM'de soru önermeleri verilmesi için çeşitli çalışmalar yapılmıştır.

2.6.1.4. Doğal olarak meşruiyeti olmadığı tarafımızdan açıklanan Ulusal Önleme Mekanizması olarak TİHK'in yetkilendirilmesi konusu göz önüne alındığında etkin bir ulusal önleme mekanizmasının kurulmasına yönelik ülke içinde ve uluslararası düzeydeki çalışmalarımız daha etkin sürdürülecektir.

2.6.2. Uluslararası İzleme mekanizmaları için Alternatif raporların hazırlanması:

2.6.2.1. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi Evrensel Periyodik İzleme Raporuna ilişkin özel olarak temel çalışma alanımız olan işkence ve diğer ağır/ciddi insan hakları ihlalleri kapsamında alternatif bir rapor İngilizce ve Türkçe olarak hazırlanmış ve Haziran 2014 tarihinde iletilmiştir. Ayrıca Aralık 2014 tarihindeki UPR ön oturumu için de bilgi notu hazırlanmış ve ilgililer ile paylaşılmıştır. Türkiye UPR 27 Ocak 2015 oturumunda değerlendirilmiş özel olarak TİHK ve UÖM özel gündem olmuştur.

2.6.2.2. Birleşmiş Milletler İşkence Karşıtı Komite (CAT) Türkiye'nin üçüncü periyodik raporunu 3-4 Kasım 2010 tarihlerinde değerlendirmiş ve 19 Kasım 2010 tarihinde Türkiye hakkındaki gözlem raporunu yayınlamıştı. İlk dönemde Kasım 2014'te, daha sonra ise 2015 yaz ya da sonbaharında CAT'in Türkiye'nin dördüncü periyodik raporunu değerlendirmesi öngörülmekte idi. Bu nedenle dördüncü periyodik rapor için de alternatif rapor hazırlıklarına başlanılmış idi. Ne var ki, çeşitli gerekçeler ile CAT'in Türkiye'nin dördüncü periyodik raporunu değerlendirmesi 2016 ilkbaharına ertelendiği için TİHV hazırlıkları da bu yeni takvime göre revize edilmiştir. Hazırlanacak rapor Türkçe ve İngilizce olarak basılacaktır.

Her iki rapor hazırlığı konu ile ilgili kurum ve kişilerle birlikte gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda 5-6 Nisan 2014 tarihinde ilgili tüm sivil kurum temsilcilerinden oluşan 26 kişinin katılımı ile bir hazırlık toplantısı gerçekleştirilmiştir.

3. Tedavi ve Rehabilitasyon Projesi Kapsamında 2014 Yılında Filistin ve İsrail'deki Paydaşlarımızla Birlikte Ortak Çalışmalar

TİHV olarak kuruluşumuzdan itibaren özen gösterdiğimiz uluslararası ilişki ve ortak çalışmalar kapsamında da 2003 yılı itibariyle özellikle Ortadoğu bölgesindeki ilişkilerin kuvvetlendirilmesine de çalışılmaktadır.

Bu kapsamda 2003 yılında Filistin ve İsrail ziyaretleri, 2005-2007-2009 yıllarındaki Uluslararası Ruhsal Travma toplantılarına Ortadoğu'dan katılımcıların aktif katılımına özen gösterilmesi, 2007 yılında Mısır'da İstanbul Protokolü eğitimleri, 2009-2010 yıllarında Filistin, Irak, İsrail ve Mısır'daki ilgili kurumların katılımı ile gerçekleştirilen "Barış için Sağlıkçılar Köpürüsü" çalışmaları, 2012 yılından itibaren İsrail'deki İstanbul Protokolü eğitimleri önemli bir birikim sağlamıştır.

Bu birikimin de bir sonucu olarak 2012 yılında Avrupa Komisyonu'na sunulan ve kabul edilen işkence görenlere yönelik tedavi ve rehabilitasyon merkezleri ve işkencenin önlenmesine yönelik proje İsrail ve Filistin'deki kurumlarla ilişkilerin geliştirilmesine katkı sağlayacak şekilde hazırlanmıştır. Bu nedenle, cezasızlık ile çok yönlü bir yaklaşımla mücadele ederek işkence ve kötü muamelenin ortadan kaldırılmasına katkı sunmayı hedefleyen iki yıllık proje kapsamında ilgili kurumların yanı sıra İsrail'de işkencenin önlenmesine yönelik faaliyet gösteren PCATI ve Filistin Ramallah'da işkence görenlere yönelik tedavi merkezi ile de ortak çalışmalara yer verilmiştir.

1 Ağustos 2013 tarihinde başlayan bu projenin de katkısıyla özellikle Filistin ve İsrail'de önümüzdeki dönemde daha da kalıcı olacak ortak çalışmaların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Büyük bir heyecan ile başlayan çalışmalar doğal ve haklı olarak 2014 Temmuz ayında başlayan İsrail'in Gazze'ye saldırılarından etkilenmiş ve kimi faaliyetlerin ertelenmesi sonucunu doğurmuştur. Bununla birlikte her ne kadar "proje" dili ile kimi faaliyetler ertelenmiş olsa bile bu projenin de etkisi ile kabul edilemez İsrail saldırılarına yönelik hiç değilse dayanışma ortamlarının biraz daha güçlendirilebilmesi olanaklı olmuştur.

Bu proje kapsamında Filistin ve İsrail'deki Faaliyetler:

3.1. Tedavi ve Rehabilitasyon Çalışmaları:

3.1.1. Filistin'de işkence görenlere tıbbi ve psikolojik destek sağlanması:

Söz konusu destek başta Ramallah Tedavi Merkezi olmak üzere yerel örgütlerle işbirliği içinde Filistin Batı Şeria'da işkenceye maruz kalan 20 kişinin bu hizmetten faydalanmasını amaçlamaktadır. İlk yıl içinde işkenceye maruz kalmış olan 34 kişinin tedavi programı başlatılmış, bunların 13ünün tedavi süreçleri tamamlanmıştır.

Bu tedavi süreçleri ile sınırlı sayıda da olsa bir yandan işkenceye maruz kalan kişilerin yaşamına somut katkıda bulunulurken, öte yandan da bu olgu tartışmaları/deneyim paylaşımı sonucu Filistin'de bütünlüklü tedavi programlarının niteliğinin artırılmasına katkıda bulunulması hedeflenmektedir.

Bu amaçla ilk yıl içinde İsrail ve Filistin'e 2 süpervizyon/peer vizyon ziyareti gerçekleştirilmiştir.

3.1.2. Bakım verenlerin Bakımı:

İsrail ve Filistin'de adli tıbbi değerlendirme süreçlerine katılan öncelikle 18 kişilik ekibin (avukatlar, sağlık çalışanları, saha çalışmacısı ve çevirmen) ihtiyaca göre bireysel terapi hizmetine erişimi sağlanmaktadır.

3.2. İşkencede Hesap Verilebilirlik Çalışmaları:

3.2.1. Hukuki Destek Çalışması:

Bu çalışma ile dört farklı dosya için işkencenin varlığını kanıtlayan dokümanlara dayanılarak hazırlanan dilekçeler ile İsrail Yüksek Mahkemesine başvuruda bulunulması hedeflenmektedir. İlk yıl içinde İsrail Yüksek Mahkemesine iki başvuru yapılmıştır.

3.2.2. Alternatif tıbbi değerlendirme raporunun hazırlanması:

İsrail'de tutuklu ve tutukluluk öyküsü bulunanları da içeren, işkenceye maruz kalmış 15 kişi için bağımsız tıbbi değerlendirme raporlarının hazırlanması hedeflenmektedir. İlk yıl içinde dokuz rapor hazırlanmıştır.

Söz konusu raporlar 2012-2013 yıllarında bir başka proje kapsamında İstanbul Protokolü eğitimine katılan sağlıkçılar tarafından hazırlanmaktadır. Raporların hazır-

lanması süreçleri ile aynı zamanda deneyim paylaşımı sonucu İsrail’de işkencenin tıbbi belgelenmesi çalışmalarının niteliğinin artırılmasına katkıda bulunmak da hedeflenmektedir. Bu amaçla İsrail ve Filistin’e 2 süpervizyon/peer vizyon ziyareti gerçekleştirilmiştir.

3.2.3. İşkencenin Etkin Raporlanması Eğitim Programı:

Bu kapsamdaki eğitim programlarının uygulanması için beş kişilik bir eğitim komitesi oluşturulmuştur.

1.1.1.1. İsrail’de iki yıldır devam eden İstanbul Protokolü eğitim programlarına katılmış olanların çoğunluğunu oluşturduğu toplam 15 İsrail ve Filistinli hekim/psikoloğa 20-24 Ağustos 2014 tarihinde İstanbul’da 5 günlük İstanbul Protokolü eğitim programı planlanmış idi. Ne var ki 2014 Temmuz ayında başlayan İsrail’in Gazze’ye saldırıları nedeniyle bu eğitim programı son anda ertelenerek 7-11 Şubat 2015 tarihinde planlanmıştır. Eğitim tüm katılımcıların geri bildirimleri de gözönüne alındığında başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir.

1.1.1.2. 2015 yılı ilk döneminde Filistin Batı Şeria’da Filistinli hekim/psikoloğa İstanbul Protokolü/işkencenin tıbbi belgelenmesi/raporlanmasına ilişkin üç günlük eğitim programı düzenlenecektir. Eğitim aşağıda değinilen Filistinli hukukçulara yönelik eğitim programı ile eş zamanlı olarak yürütülecektir. Üçü İstanbul’da gerçekleşecek eğitim programına katılmış hekim/psikologlardan oluşan toplam 6 eğitimci tarafından verilecek eğitime 20 Filistinli hekim/psikoloğun katılımı beklenmektedir.

1.1.1.3. Filistin Batı Şeria’da 20 Filistinli hukukçuya verilecek ve 3 gün sürecektir. Bu eğitim yukarıda değinilen sağlıkçılara yönelik eğitimle eş zamanlı olarak verilecektir. İki eğitim paralel oturumlar şeklinde organize edilecektir.

1.1.1.4. 2015 yılı ilk döneminde İsrail’de 20 İsraili hukukçuya verilecek ve 3 gün sürecektir. Eğitim 4 eğitimci (iki hukukçu, bir adli tıp uzmanı ve bir psikiyatrist/psikolog) tarafından verilecektir.

1.1.3. İsrail ve Türkiye’de işkencede cezasızlığın temel nedenlerine ilişkin karşılaştırmalı bilimsel çalışma:

Bu kapsamda Türkiye ve İsrail’deki yasal mevzuat ve uygulamaların ceza hukuku, usul hukuku ve izleme mekanizmaları alt başlıklarında karşılaştırılacağı bilimsel çalışma başlatılmıştır. 2015 Temmuz’unda tamamlanması öngörülen bu çalışma Türkiye ve İsrail’de üçerden altı uzman aracılığı ile sürdürülmektedir. Çalışma İngilizce, Türkçe ve İbranice olmak üzere üç dilde basılacak ve ikinci yılın sonunda İsrail’de yapılacak bir seminer ile tanıtılacaktır. İlk aşamanın değerlendirileceği ilk uzman toplantısı 17 Nisan 2014 tarihinde Türkiye’de, ikincisi ise 29 Kasım 2014 tarihinde Kudüs’te gerçekleştirilmiştir.

3.3. İşkencenin Önlemesi Çalışmalarının Güçlendirilmesi:

3.3.1. İsrail’de sivil toplum kuruluşu temsilcileri ve cezaevleri üzerine çalışan kişi ve kurumlardan oluşan tahmini 60 kişinin katıldığı bir seminer gerçekleştirilecektir. Bu seminerde yukarıda bilimsel çalışmalar başlığı altında değinilen karşılaştırmalı bilimsel çalışmanın sonuçları paylaşılacaktır.

3.3.2. İsrail’de PCATI tarafından Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmenin ihlalleri konusunda medya kampanyaları yapılarak farkındalık çalışmaları yürütülmektedir.

3.3.3. PCATI Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Komitenin İsrail 5. Dönemsel takip raporuna ilişkin gözlem ve önerilerini içeren alternatif bir rapor hazırlanacaktır.

4. Başta Tedavi ve Rehabilitasyon Projesi Olmak Üzere TİHV Çalışmalarının Reorganizasyon Süreci

2014 yılında da tüm çalışmalar “2012-2015 Dönemi TİHV Stratejik Planı” ve bu stratejik planlamaya dayalı olarak hazırlanan iki yıllık (2013-2014) çalışma programına dayalı olarak gerçekleştirilmiştir.

Raporun ilgili bölümlerinde yer verildiği gibi öngörülenin çok üzerinde başvurumuzun olması, yanı sıra işkence başta olmak üzere insan hakları alanındaki yo-

ğun gündeme karşın TİHV çalışmalarını 2014 yılında da bir hayli nitelikli sürdürebilme olanağını sağlayan esas olarak üç unsurdan söz edilebilir:

- Başta hekim/sağlıkçı gönüllülerin olağanüstü katkısı (TİHV kadroları da bu kapsamda ele alınmalıdır);

- Bir hayli titiz hazırlanmış olan “2012-2015 Dönemi TİHV Stratejik Planı” ve bu stratejik planlamaya dayalı olarak hazırlanan iki yıllık (2013-2014) çalışma programının varlığı;
- Bir önceki çalışma raporlarının “Önümüzdeki Dönem İçin Hazırlanmış ya da Hazırlanmakta Olan Projeler” bölümünde yer verilen proje başvurularının hemen hemen tamamı için olumlu yanıtların alınması; (daha önce de paylaşıldığı gibi 2012 son bir buçuk ayında yaşana finansal sorun bu dönemde aşıldığı gibi bugün itibari ile 2013, 2014 ve hatta 2015 yılındaki çalışmalarımızın sürdürülmesini önemli ölçüde güvence altına alacak finans imkanı yaratılmıştır)

4.1. Bir hayli yoğun olan gündeme karşın 2012-2015 Dönemi TİHV Stratejik Planında yer verilen TİHV'in Öncelikli Amaç ve Hedefleri doğrultusunda yürütülen çalışmaların yanı sıra, yine söz konusu Stratejik Planda yer verilen “örgütsel yapının ve ilişkilerinin güçlendirilmesi” doğrultusundaki çabalar sürdürülmüştür.

Bu kapsamda;

4.1.1. İki ana merkez biçimine bürünen İstanbul ve Diyarbakır tedavi merkezlerinin kuvvetlendirilmesi çabaları sürdürülmüştür.

4.1.2. Uzun süredir çalışmalarına ara verdikten sonra yeniden oluşturulan TİHV Etik Kurulu çalışmalarına başlamıştır.

4.1.3. “TİHV Kurucular Kuruluna Yeni Üye Seçim Yöntem ve İlkeleri” ışığında Kurucular Kurulu yeni üye katılımı 2014 yılından itibaren yeniden başlamıştır.

4.1.4. Örgütsel yapının ve ilişkilerinin güçlendirilmesinin de etkisi ile “Önümüzdeki Dönem İçin Hazırlan-

mış çalışmalar” bölümünde yer verildiği gibi bir hayli kapsamlı “2015-2019 dönemine ilişkin beş yıllık TİHV Stratejik Planı ve buna dayalı beş yıllık çalışma programı” 2014 yılı içinde hazırlanabilmektedir.

4.2. “Örgütsel yapısının ve ilişkilerinin güçlendirilmesi” başlığında olumlu olarak nitelendirilebilecek yukarıdaki hususların yanı sıra, yeterli adımların atılmadığı kimi konuların başında Adana ilimizde işkence görenlere yönelik tedavi ve rehabilitasyon merkezi çalışmalarının amaca uygun sürdürülebileceği gerekli ortamı sağlayamama başarısızlığımız gelmektedir.

Kendi bölgesinde “ihtiyaç ve gereklilik” konusu son derece açık olmakla birlikte Adana tedavi ve rehabilitasyon merkezi çalışmaları için gerekli olan ortam (işkence görenlere yönelik nitelikli tedavi ve rehabilitasyon hizmetinin verilebilmesi ile işkencenin etkin tıbbi belgelenmesi için gerekli olan, başta ruhsal, fiziksel ve sosyal gönüllü ve çalışanlardan oluşan, multidisipliner etkin bir ekip çalışmasının sağlanması; böyle bir ekip çalışmasının ön koşulu olan ruh halinin varlığı) tüm çabalara karşın, ne yazık ki, sağlanamamıştır. Bu nedenle ve de var olan finansal kaynakların etkin kullanımı konusu da gözönüne alınarak (2015 sonrası için büyütülmüş olmakla birlikte öngörülen bütçe büyüklükleri sınırlılıklarında başta ana tedavi merkezleri şekline bürünen Diyarbakır ve İstanbul tedavi merkezleri olmak üzere mevcut diğer merkezlerin çalışmalarının sürdürülmesi) Adana Tedavi merkezimizin çalışmalarına, her düzeydeki koşullar oluşturuluncaya kadar, ara verilmesine 16 Ağustos 2014 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında karar verilmiştir.

Adana ve çevresine yönelik çalışmaların 2015-2019 Strateji Planında yer verilen “referans merkezi” şeklinde sürdürülmesine yönelik arayışlar ise başlatılmıştır.

2

DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın kurulmasıyla birlikte çalışmalarına başlayan ve o dönemden bu yana aralıksız olarak faaliyetlerini sürdüren Dokümantasyon Merkezinin/Biriminin amacı, belli başlı insan hakları ihlallerinin (yaşam hakkı, işkence görmeme hakkı, ifade özgürlüğü, toplantı ve gösteri özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü, cezaevleri) temelde basın yoluyla izlenerek düzenli raporlar ile kamuoyuna iletilmesi, insan hakları ihlallerinin önlenmesine yönelik bilgilendirme yapılması ve Vakfın güncel hak ihlalleri karşısında alacağı tutumun belirlenmesi için gerekli bilgi altyapısını oluşturmaktır.

Dokümantasyon Merkezi, geçtiğimiz yıl da hak ihlalleri raporlarını hafta içi her gün Türkçe ve İngilizce düzenli olarak yayınlamayı sürdürmüştür. Oluşturulan e-posta grubuyla isteyen kişilere (bu yazının hazırlandığı dönemde e-posta grubuna üye kişi sayısı 1002'dir) ulaştırılan günlük insan hakları bülteni aynı zamanda www.tihv.org.tr adresinden de yayınlanmıştır. Günlük bültene e-posta yoluyla erişmek için eozer@tihv.org.tr adresine başvuruda bulunmak yeterlidir.

Günlük bültenin İngilizcesinin dağıtımına da bu dönem başlanmış olur, şu aşamada yakın temas içinde olduğumuz 88 kişiye rapor ulaştırılmaktadır.

Bu dönemde sosyal paylaşım siteleri de (facebook, twitter) aktif olarak kullanılmış bu sayede bu alanı kullanan pek çok kişiye düzenli olarak ulaşma imkânı sağlanmıştır. Söz konusu sayfaların aktif kullanılmasına gayret gösterilmiş olup çalışmalarımız sonunda <https://www.facebook.com/TIHV.HRFT> sayfamızın takipçi sayısı 6897'ye, <https://twitter.com/insanhaklari> sayfamızın takipçi sayısı ise 21 bin 989'a yükselmiştir. Aynı dönemde web sitesinin aylık ortalama tekil ziyaretçi sayısı ise 15 bine ulaşmıştır.

Dokümantasyon Merkezi'nde halen Evren Özer çalışmaktadır. Günlük insan hakları bülteninin çevirileri gönüllülerimizce gerçekleştirilmektedir.

Günlük insan hakları bülteninin yazımı Evren Özer tarafından internet üzerinden basın taraması yoluyla geniş bir ağ içinde yapılmakta olup; TİHV internet site-

sinin genel düzenlemesi de gönüllülerimiz tarafından yapılmaktadır.

Günlük ve Yıllık rapor 5 temel bir özel başlıktan oluşmaktadır: "Yaşam Hakkı", Kişi Güvenliği", "Cezaevleri ve İnsan Hakları", "Düşünce ve İfade Özgürlüğü", Örgütlenme Özgürlüğü" ve "Toplantı ve Gösteri Özgürlüğü" ile "Kürt Sorunu."

Günlük raporun aylık haber sayısı 2014 yılında 180-250 aralığında seyretmiştir.

Dokümantasyon Merkezi tarafından 2010 yılı başından itibaren yıllık raporlara temel oluşturmak ve gündemi daha rahat izlemek amacıyla ara verilen aylık raporların yayımına yeniden başlanmıştır. Aylık raporlar değerlendirme yapılmaksızın sadece bilanço/tablo şeklinde hazırlanmaktadır.

Raporların hafta içi her gün düzenli olarak yazımına titizlikle önem verilmektedir. Hafta sonuna veya tatil/izin günlerine denk gelen dönemlere ait raporların yazımı ise geriye dönük taramalarla ivedilikle tamamlanmaktadır.

2014 yılının İnsan Hakları Raporu Şubat ayı içinde hazırlanmış olup maalesef 2010 yılından bu yana olduğu gibi basıma hazır hali CD halinde dağıtılmaktadır.

Dokümantasyon Merkezi, TİHV'in basın açıklamalarının dağıtılmasında da görev almaktadır. Basın açıklamaları ve bu kategori içinde değerlendirilecek diğer yazılar, basın kuruluşlarına gönderilmesinin dışında vakfın web sitesinde ve sosyal paylaşım sitelerindeki resmi sayfalarında da yayınlanmaktadır.

Türkiye'deki hak ihlallerinin belgelenmesi konusunda uluslar arası kurumlar ve pek çok büyükelçilik tarafından referans kabul edilen Dokümantasyon Merkezi'nin verileri Türkiye ile ilgili raporlamalarda doğrudan kullanılmaktadır (Örn: ABD İnsan Hakları Raporu, Demokratik Turkei Forum, Human Rights Watch). Yurtiçinde ise hak ihlallerini gündeme getirmek isteyen pek çok kişi ve kurum kaynak belirtmemekle birlikte günlük, yıllık ve özel raporlarımızı kamuoyuyla paylaşmaktadır. Ayrıca spesifik konularda rapor hazırlayan

kurumların da doğrudan alıntı yaptığı bir fonksiyonu da bulunmaktadır.

TİHV'in görünürlüğünün artırılması noktasında Dokümantasyon Merkezi'nin verilerinin ve geçmişten gelen birikiminin katkısı devam etmiştir.

Bu dönemde de insan haklarına duyarlı milletvekilleri aracılığıyla TBMM'de soru önergeleri verilmiştir.

Dokümantasyon Merkezi'ne önceki yıllarda olduğu gibi Türkiye'den stajyerler gelmeye devam etmiştir. Sosyal bilimlerin ilgili dallarından gelen üniversite öğrencisi stajyerlerimizle uyumlu çalışmalar yürütülmüş olup, hem onların insan hakları alanına bakış açısı geliştirilmeye çalışılmış hem de Dokümantasyon Merkezi'nin çalışmalarına katkı sunmaları sağlanmıştır.

2014 yılında da Dokümantasyon Merkezi'nin ilgi alanında olan toplantı, seminer ve panellere katılım sağlanmıştır.

3

DİĞER ÇALIŞMALAR

1. Arkadaşlarımıza Yönelik Davalar

Geçen yılki raporumuza;

“Sevgili Muharrem Erbey her halde her zaman en öncelikli gündemimiz olmak durumundadır.

diye başlamış idik.

Kuşkusuz yaşanmış olan hak ihlallerinin telafisi anlamına kesinlikle gelmemekle birlikte Muharrem arkadaşımızın bir önceki kurucular kurulundan kısa bir sonra 12 Nisan 2014 tarihinde cezaevinden salınmasının mutluluğunu yaşadık. Kendisine bir kez daha HOŞGELDİN diyoruz.

1.1. Gezi süreci davaları: TİHV verilerine göre 2014 sonu itibari ile 121 iddianame kapsamında toplam 6367 kişi (kimi kişilerin farklı iddianamelerde adların olduğu da gözönüne alınmalıdır) hakkında dava açılmıştır.

Bu dava iddianamelerinin birisinde Beşiktaş Dolmabahçe Cami’sinde güvenlik görevlilerince yaralanan, işkence ve kötü muameleyle uğrayanlara yönelik tıp mesleğinin gereklerini yerine getirdikleri için biri vakfımızın çalışanı olmak üzere iki hekimde bulunmaktadır.

Hekim arkadaşlarımızın 7 Mayıs 2014 tarihindeki ilk duruşmada;

“Hiçbir ayırım gözetmeden ihtiyacı olan herkese, ihtiyaç duyduğu her yerde ve hemen tıbbi yardımda bulunmamız gerektiğini”

“yaptığımız şeyi yapmasak, yapmamamız durumunun ancak suç olacağını”

“hem hukuken, hem vicdanen, hem tıbbi etik olarak doğru şeyi yaptığıma inanıyorum. Şimdi dönüp baktığımda orada olmasak hayatını kaybedecek veya hayatına engelli olarak devam etmek zorunda olacak onlarca insanlar olduğunu fark ediyoruz. Bu nedenle orada bulunan tüm sağlık çalışanlarından da gurur duyuyorum. Ben bu davayı Hipokrat’a ağıt olarak değil Hipokrat’ı yeniden saygı ile selamlama olarak görüyorum.”

şeklindeki ifadelerinin her ortamda paylaşılmasında yarar olsa gerektir.

Bu davanın son duruşması 6 Mart 2015 tarihinde idi.

1.2. M. Emin Yüksel’in davası:

Diyarbakır’daki gönüllü hekimlerimizden M. Emin Yüksel’in 2008 yılında hekim olarak görev yaptığı Ali Paşa Sağlık Ocağında polis nezaretinde getirilen kişi ile ilgili hazırladığı işkence raporunun görevli polisler tarafından tahrif ve yok edilmesine karşı suç duyurusunda bulunması sonrası ilgili güvenlik görevlileri hakkında bir dava açılmıştır.

24 Şubat 2014’te Diyarbakır 8. Asliye Ceza Mahkemesi’nde üçüncü duruşmasının görüldüğü bu dava işkencenin belgelenmesi ve cezalandırılması için hekim raporunun hayati öneme sahip olduğu, hukuki zeminde gözaltında kötü muamele ve işkencenin yargılanması ve cezalandırılması için hukukçular, hekimler ve insan hakları savunucularının birlikte çok yönlü çalışmalarının kıymetini ortaya koyması bakımından özel ve örnek bir dava olmuştur.

Bir sonraki duruşma 7 Nisan 2015 tarihine ertelenmiştir.

2. Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) vakfımız Hakkında İdari Para Cezası Konusu

13 Mayıs 2014 tarihinde “Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın İşkence Görenlerin Tedavi Süreçlerine İlişkin Çalışmalarının Engellenmesine Yönelik Bilgi Notu” ile SGK'nın vakfımız hakkında idari para cezası düzenlendiği bilgisini paylaşmış idik.

Gezi Eylemlerinde işkence görenlere yoğun olarak hizmet sunulan bir döneme denk gelen 18-21 Haziran 2013 tarihinde SGK Vakıfta denetim gerçekleştirmiş idi. Bu denetim sonunda bir arkadaşımızın Vakıfta yarı zamanlı hizmet sunumuna ilişkin tüm ispat araçları sunulmuş olmasına rağmen, dahası SGK'nın kendi kayıtlarından arkadaşımızın başka işyerlerinde de çalıştığının tespit edilebilir olmasına rağmen mevzubahis kişinin neden tüm ay hizmet sunuyormuş gibi gösterilmediği; bordronun neden ona göre düzenlenmediği ve neden yasal defterlere ona göre kaydedilmediği konularındaki ısrarı gereği Vakfa 2015 başı itibari ile toplam 126.524 TL idari para cezası uygulamasına gidilmiş idi.

Bu gelişme ile ilgili SGK görevlileri ve temsilcileri ile çok sayıda görüşme gerçekleştirilmiştir. Tüm bu görüşmelerde bu idari para cezasının haksızlığı görülen kişilerce de sözlü olarak ifade edilmesine karşın işlem durdurulmamıştır.

Yanısıra para cezasına yapılan resmi itirazlarımızın reddedilmesi üzerine tarafımızdan dava yoluna gidilmiştir. İşlemin yürütme durdurulması talebimizde ret edilmiştir. Açtığımız dava üzerimizdeki mali tehdidi ortadan kaldırmamakta, mevcut düzenlemeye göre dava sonucu beklenmeden bu miktarın ödenmesi gerekmektedir.

Bu arada “SGK prim affı” ile ilgili bir yasal düzenleme yapılmıştır. Ne var ki, prim affına başvurabilmek için açtığımız davayı geri çekmemiz gerekmektedir. Böyle bir aşamada davamızın geri çekilmesi ise idari para cezasına konu olan işlemin haklılığını kabul etmemiz, dahası bundan sonrada benzer haksız uygulamalar için bir içtihat oluşturulmasına yol açmamız anlamına gelmektedir.

Para cezasının miktarından bağımsız bu haksız ve meşru olmayan para cezasına yönelik tarafımızdan ödenecek her bir kuruluş işkence görenlerin tedavi ve rehabilitasyon süreçlerinden bir kısıntı anlamına gel-

mektedir. Kaldı ki, 2014 yılında 787'si yeni başvuru olan toplam 997 işkence gören insanın tedavi ve rehabilitasyonu için toplam 618.624 TL. sağlık harcaması yapıldığı gözönüne alındığında söz konusu 126.524 TL. para cezası 204 işkence gören insanın bu hizmetten mahrum edilmesi anlamına gelmektedir.

Tek varlık sebebinin gereği tüm kaynaklarını işkence görenlerin tedavi ve rehabilitasyon süreçlerine seferber etmekte olan vakfımızın bu faaliyetlerinden kısıntı yaparak bu para cezasının ödenmesinin düşünüleceği açıktır.

Dahası, bunca insan işkence ve diğer kötü muameleyle maruz kalacak, işkencecilere yönelik derhal etkin soruşturmalar başlatılmayacak, yetmeyecek çalışma raporunun ilgili bölümlerinde de yer verildiği gibi son dönemlerde “meydana gelen fiziksel zararın kişinin kusuru olduğu, kamunun sorumluluğu olamayacağı” gerekçeleri ile işkenceye maruz kalanların tazminat talepleri bile ret edilecek ve cezasızlık ortamını kuvvetlendirilecek, bu da yetmeyecek işkence görenlerin onarım süreçlerine katkı sunmaya çabalayan sivil ortamlar da yok edilmeye çalışılacak.

Bu nedenle bu basit “idari para cezası”na karşı tutumumuzun Türkiye’de ve dünyada 25 yıldır onurlu bir yeri olan vakfımızın öncelikle bugüne kadar işkenceye maruz kalmış her bir insana tek varlık sebebi olan misyonuna dayalı olarak vermiş olduğu söze bağlı olarak geliştirilmesi gereğine inanmaktayız.

Kaldı ki, işkence görenlere sağlanan hizmetlerle ilgili olmak üzere BM Genel Kurulunun 14 Şubat 2014 tarihli, 68/156 sayılı Kararı, BM İnsan Hakları Konseyinin 12 Nisan 2013 tarihli, 22/21 sayılı Kararı ve BM İşkence Önleme Komitesinin 13 Aralık 2012 tarihli, 3 Nolu Genel Yorumu ile işkence görenlere hizmet sunan kişilerin ve kurumların hiçbir baskıya maruz kalmadan, taciz ve tehdit görmeden faaliyetlerini yürütmelerinin güvence altına alınmasını Devletlerden talep etmiştir.

Bütün bu değerlendirmeler sonucu Yönetim Kurulumuzca bu tutum ve zihniyete karşı ülke içi ve uluslararası düzeyde son derece etkin bir kampanya başlatılması, ayrıca son derece haklı olduğumuz bu konuda “SGK prim affı” süreçlerine başvurulmaması kararı alınmıştır.

3. Etik Kurul Çalışmaları

Yeniden oluşturulan TİHV Etik Kurulu dönem içinde iki kez toplanmıştır.

Bu dönem içinde Etik Kurulumuz 2015-2019 dönemine ilişkin TİHV Strateji Planı taslağına katkı sunmuş, TİHV Etik Kuruluna Başvuru Formunun bir kez daha gözden geçirilmiş, TİHV Etik Kuruluna bir yayın ile

ilgili bir başvuru değerlendirilerek gerekli önerilerde bulunulmuş, “İnsan hakları alanında çalışmalara yönelik etik ilkeler”, “Kişisel veri nedir?”, “Sır saklama yükümlülüğü” gibi konularda çalışma yapılması planlanmıştır.

4. Enstitü Perspektifi İle TİHV Bünyesindeki Staj, Değişim Programı ve Gönüllülere Yönelik Programı Esas Alan Proje

Gerek dokümantasyon, gerekse de diğer çalışmalarımız bünyesinde Enstitü perspektifi ile staj, değişim programı ve gönüllülere yönelik program 2014 yılında önceki yıllardaki yoğunluk gibi olmasa da sürdürülmüştür.

Bu çerçevede 2014 yılında Ankara’da Türkiye’li iki, İzmir’de Alman bir ve Diyarbakır’da ise Türkiye’li bir stajyer 3-6 aylık süreler ile programlarını tamamlamış/tamamlamaktadırlar.

Bugüne kadar ki deneyimlerin ışığında bu konuda 2014 yılında yeni programların geliştirilmesi mümkün olmuştur.

Bu kapsamda işkence ana başlığında “Türkiye İnsan Hakları Vakfı Genç Gönüllülerle Çalışma Programı” hazırlanmış ve ilk uygulama 13 Şubat 2015’te İstanbul’da başlamıştır.

Ruhsallık alanından 15 kişinin ücretsiz katılımı ile 12 hafta sürecek bu program sonunda programa düzenli devamlılık gösterenlere katılım belgesi verilecektir.

Bu uygulama aynı zamanda TİHV’in orta vadeli öncelikleri arasında olan “Travma ve İnsan Hakları Enstitüsünün” oluşturulmasına katkı sunması da beklenmektedir.

5. 26 Haziran İşkence Görenlerle Dayanışma Günü ve 10 Aralık İnsan Hakları Haftası Kapsamında

Raporun “Temsilciliklerimizin Diğer Çalışmaları” bölümünde yer verildiği gibi tüm temsilciliklerimizde

başta İHD olmak üzere ilgili kurumlarla birlikte çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmiştir.

6. “Çocuk Cezaevleri Kapatılsın Girişimi” Çalışmaları

Bugün itibari ile TİHV dahil 34 kurumun oluşturduğu “Çocuk Cezaevleri Kapatılsın Girişimi” 22 Ocak 2014 tarihindeki deklarasyon ile çalışmalarına başlamıştır.

Türkiye’de çocuk yargılamasının ve çocuk ceza infaz sisteminin evrensel kriterlere uygun olmaması önemli bir sorun alanıdır. Bu konudaki en önemli nedenlerinde birisi tutuklamaya sıkça başvurulması, çocuk yargılamasında tutuklamanın bir tür “erken infaz” olarak uygulanıyor olmasıdır.

Çocuğa özgü adalet sistemi içerisinde çocuğa yönelik uygulanan yaptırımların eğitici, onarıcı, telafi edici ve toplumsal barışı ve dayanışmayı sağlayıcı özelliklerinin olması göz önünde tutulmalıdır.

Bu tespit ve önerilere dayalı oluşturulan Girişim’in temel talebi Türkiye’deki Çocuk Cezaevlerinin Kapatılmasıdır.

1 Ocak 2014 tarihinde Ankara Sincan Çocuk ve Gençlik Kapalı Cezaevindeki iki ayrı koğuşta tutulan 11 çocu-

ğün infaz koruma memurları tarafından işkence ve diğer kötü muameleyle maruz kalması konusu başta olmak üzere bugüne kadar Ankara, İstanbul, Mersin, İzmir, Diyarbakır ve diğer illerde yapılanlar:

- Sincan'da süren dava takip edilmektedir.
- Özellikle Sincan, Van ve Şakran Cezaevlerindeki çocukların maruz kaldığı ihlaller başta olmak üzere birçok ilde çocuk cezaevlerinin kapatılmasına yönelik basın açıklamaları yapılmıştır.

- 2014 yılında konu ile ilgili bir panel düzenlenmiştir.
- “2014 Türkiye’inde Çocuk Cezaevleri Gerçeği: yasal Durum, Uygulamalar ve Çocuk Hakları İhlalleri” raporu hazırlanmış ve dağıtılmıştır.
- Kamuoyu bilgilendirilmesine yönelik pek çok faaliyet yürütülmüştür.

7. Cezaevlerinden Gelen Mektuplara Yönelik Çalışma

2014 Şubat ayı içerisinde “TTB-TİHV Cezaevi Mektupları Yanıtlama Komisyonu” olarak bir araya gelinmiştir. TİHV çalışanları ve TTB ile ATO’dan ilgili hekimlerin katılımıyla önceleri haftada bir, şu an iki haftada bir toplanan bu grup mahpuslardan iki kuruma gelen

sağlık hakkının ihlali, işkence ve diğer kötü muamele yasağının ihlali ile cezaevi koşullarına ilişkin mektupları yanıtlamakta, hukuki destek ve tıbbi görüş sunmaktadır.

8. “Biber Gazı Yasaklansın İnisyatifi” Çalışmaları

25 Ocak 2014 tarihinde İstanbul’da gerçekleştirilen “İşkence Alanı Sokaklar” adlı sempozyumdan sonra başta biber gazı olmak üzere, kolluğun işkence araçlarının yasaklanmasına yönelik “Kolluğun İşkence Araçları Yasaklanmalıdır” başlıklı bir deklarasyon ile vakfımızın da içinde yer aldığı “Biber Gazı Yasaklansın İnisyatifi” oluşturulmuştur.

İnisyatif 2014 yıllık rapor dahil olmak üzere düzenli raporlar yayınlamaya özen göstermiştir.

Bu kapsamda 10 Ocak 2015 tarihinde “Biber Gazı Yasaklansın Tıbbi Sempozyumu” İstanbul Tabip Odası’nca düzenlenmiştir.

Güney Kore’den büyük miktarda öldürücülük düzeyi az silahın ihraç edileceğine dair haberleri üzerine bir kampanya başlatılmış 16 Ocak 2015 tarihinde Ankara’da basın açıklaması yapılmıştır.

Biber Gazı Yasaklanmasına yönelik uluslararası düzeyde bir çalışma da başlatılmıştır.

9. Zorunlu Vakıf Senedi Değişikliği Hazırlığı

Vakıflar Genel Müdürlüğü müfettişlerinin denetimlerinde vakıf senedimizde açık ifadeler bulunmayan özellikle sosyal ve hukuk destek programlarımızın daha rahat uygulanabilmesi açısından bu konuya açıklık getirecek senet değişikliği önerileri ve toplam

kurucu sayımızda yanlış anlamalara yol açmayacak bir açıklığa duyulan ihtiyaç gözönüne alınarak, ilgili hukukçu arkadaşlarımız tarafından bir hazırlık yapılmıştır. Söz konusu hazırlık sizlerin de görüşü alınmak kaydı ile Kurucular Kurulu gündemine alınmıştır.

10. Hrankt Dink Ödülü

Sevgili Başkanımız Şebnem Korur Fincancı’nın 15 Eylül 2014 tarihinde Uluslararası Hrant Dink Ödülü’nün altıncısını alması hepimiz için bir guru kaynağı oldu.

4

ÖNÜMÜZDEKİ DÖNEM İÇİN HAZIRLANMIŞ ya da HAZIRLANMAKTA OLAN ÇALIŞMA ve PROJELER

1. 2015-2019 Dönemine İlişkin Beş Yıllık TİHV Stratejik Planı ve Buna Dayalı Beş Yıllık Çalışma Programı

Bugüne kadar üçer yıllık hazırlanan TİHV Stratejik Planları ilk kez bu dönem beş yıllık (2015-2019) olarak hazırlanmıştır. Söz konusu Stratejik Plan işkence ve diğer ağır/ciddi insan hakları ihlalleri alanındaki durum analizi/temel ihtiyaçlar çerçevesinde ve TİHV'in temel misyonu doğrultusundaki önceliklerimize dayalı geliştirilmiş ülkede ve uluslararası düzeydeki çalışmaları içermektedir.

Beş yıllık Stratejik Planımız iki geniş toplantının yanısıra yazılı olarak tüm vakıf ortamımızın (çalışanlar, gönüllüler, kurucular, yönetim organları) katkısı ile sekiz aylık (Ocak – Ağustos 2014) bir hazırlık sürecinin sonunda hazırlanmıştır. 29 Ağustos 2014 tarihinde ise tüm ortamımızla paylaşılmıştır.

Beş yıllık Stratejik Planımız altta yer verilen beş temel stratejik öncelik belirlenmiştir:

i. İşkence ve diğer kötü muameleyle maruz kalmış kişilerin fiziksel, ruhsal ve sosyal iyilik hallerine ulaşmalarına katkı sağlamak (“TEDAVİ VE REHABİLİTASYON”)

- ii. İşkence ve diğer kötü muamelede hesap verilebilirliğe katkı sağlamak (“İŞKENCEDE HESAPVERİLİRLİK”)
- iii. Uluslararası sözleşmeler ışığında mevzuat ve uygulamada işkence ve diğer kötü muamelenin önlenmesine ilişkin gerekli adımların atılmasına katkı sağlamak (“İŞKENCENİN ÖNLEMESİ”)
- iv. Ağır/ciddi insan hakları ihlallerinin yarattığı sürmekte olan toplumsal travma ile başa çıkılmasına katkı sağlamak (“TOPLUMSAL TRAVMA İLE BAŞ ETME”)
- v. Uluslararası boyutta işkence ve diğer kötü muamele başta olmak üzere ağır/ciddi insan hakları ihlallerinin ortadan kaldırılmasına katkı sağlamak

Tüm vakıf ortamında beş yıllık hayallerimizi, tabii ki bu hayallerimizi somutlaştıracak çalışma planlarını, dahası da bu çalışma planları içinde doğrudan kişi ya da çalışma grubu olarak doğrudan üstlenilmek istenen başlıkların ortaya konması çok heyecan verici olsa gerektir.

2. İşkence Görenlere Yönelik Tedavi ve Rehabilitasyon Projesi Kapsamında

2.1. İsveç İle “Core Funding” Diye Nitelenen “Çalışmamızın Esasının Desteklenmesi” Ne Yönelik Müzakere Süreci:

2014 yılı sonunda bitecek tedavi projesi döneminden sonra yeni dönem tedavi proje başvurusunun beş yıllık olması konusunda tedavi projesinin önemli bölümünü karşılayan İsveç ile prensip olarak mutabakat sağlanmış idi. Beş yıllık yeni dönem için başlatılan müzakereler olumlu sonuçlanma aşamasındadır.

Önümüzdeki beş yıllık dönem için bir önceki döneme göre toplam bütçe büyüklüğü %20 arttırılan “Core funding” diye nitelenen “çalışmamızın esasını” içeren

finansal kaynağın ortalama %78'inin karşılanabileceği bu kaynak TİHV çalışmaları açısından pek çok açıdan mühim bir imkan olsa gerektir.

2.2. Norveç İle “Core Funding” Diye Nitelenen “Çalışmamızın Esasının Desteklenmesi” Ne Yönelik Müzakere Süreci:

Bilindiği gibi “İşkence görenlere yönelik tedavi ve rehabilitasyon projesi” 1998 yılından itibaren Norveç'teki çeşitli kurumlar, 2009 yılından itibaren ise Norveç Tabipleri Birliği tarafından proje bazında anlamlı ölçüde desteklenmektedir.

Norveç desteğinin 2013 yılında itibaren “İşkence görenlere yönelik tedavi ve rehabilitasyon çalışmalarımızın” bütünlüklü ve orta vadeli (3 yıl) olarak desteklenmesine yönelik 2012 yılında başlatılan müzakereler olumlu sonuçlanmıştır. Bu kapsamda 2013-2014-2015 yıllarını kapsayan üç yıllık proje başvurusu kabul edilmiş durumdadır.

2015-2019 TİHV Stratejik Planına dayalı olarak özellikle “Core funding” diye nitelenen “çalışmamızın esasını” içeren finansal kaynağın geri kalan ortalama %22’sinin karşılanmasına yönelik olarak Norveç ile 2016 yılından sonraki dönem için müzakereler başlatılmış durumdadır.

2.3. Birleşmiş Milletler İşkence Görenler İçin Gönüllüler Fonu’na 2015 Yılı İçin İletilen “İşkence Görenlere Yönelik Tedavi ve Rehabilitasyon Projesi” Başvurusuna Olumlu Yanıt Alınmıştır. 2016 Yılı İçin Başvuru Yapılmıştır.

Ne var ki 2014 yılında Birleşmiş Milletler İşkence Görenler için Gönüllüler Fonu üye devletlerin fona yeterli katkıda bulunmadıkları için azalan toplam fonları nedeniyle her hangi bir kurumu beş yıllık döngülerde en fazla iki yıl destek sunma kararı almıştır. Bunun pratik anlamı TİHV olarak eğer 2016 proje başvuru ka-

bul edilirse 2017-2018 ve 2019 yıllarında TİHV olarak BM’den katkı almamız söz konusu olamayacaktır.

2.4. Tedavi projesi için İsviçre Dayanışma Komitemiz aracılığı ile bir süredir İsviçre’deki bazı vakıflardan katkılar alınmaktadır. 2015 sonrası için bu katkıların sürdürülmesine yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

2.5. 31 Temmuz 2015 Tarihinde Sona Erecek Olan Avrupa Komisyonu’na Sunulmuş İşkence Görenlere Yönelik Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezleri ve İşkencenin Önlenmesine Yönelik Projeden Sonraki Dönem Hazırlık:

İşkencenin önlenmesine yönelik bütünlüklü çalışmalarımızı sürdürülmesine önemli katkı sunan söz konusu projenin önemli bir farklılığı İsrail’de işkencenin önlenmesine yönelik faaliyet gösteren PCATI ile Filistin’deki Ramallah’da işkence görenlere yönelik tedavi merkezi ile ortak faaliyetleri içermesi idi.

Bu nedenle bu projeden sonra, gerek 2015-2019 TİHV Strateji planını etkin uygulanabilmesi gerekse de özel olarak Ortadoğu’daki çalışmalarımızı kuvvetlendirilmesine yönelik yeni proje hazırlıklarının 2015 yılı içinde başlatılmasında yarar olacaktır.

3. Sürmekte Olan Toplumsal Travmalar ile Baş Etme Programı Kapsamında

2015-2019 dönemine ilişkin beş yıllık TİHV Stratejik Planında da yer verildiği gibi önümüzdeki dönemde Sürmekte olan Toplumsal Travmalar ile Baş etme Programlarının geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bu kapsamda:

3.1. Diyarbakır ve Bölgesinde “İkincil Travmadan Korunmak İçin Bakımverenlerin Bakımı Projesi”

2013 yılında başlayan üç yıllık bu proje “Türkiye’de Sürmekte olan Toplumsal Travmalar ile Baş etmeye yönelik bütünlüklü program” kapsamında birlikte çalıştığımız Finlandiya’daki “Sosyal Sorumluluk için Psikologlar Derneği” ile birlikte gerçekleştirilmektedir.

Bu projenin 2016 yılından sonra daha da etkin sürdürülmesine yönelik Finlandiya’daki “Sosyal Sorumluluk için Psikologlar Derneği” ile görüşmeler başlatılmıştır.

3.2. Ağır/Ciddi İnsan Hakları İhlallerine Maruz Kalmış Kişilerin Rehabilitasyon Hizmeti:

Ağır/Ciddi insan hakları ihlallerine maruz kalmış ki-

şilere yönelik rehabilitasyon çalışmaları için bir pilot çalışma geliştirilecektir. Diyarbakır tedavi ve rehabilitasyon merkezinin koordinatörlüğünde özel olarak ruhsal ekibin katkıları ile başlatılacak bu pilot çalışma öncelikle toplu mezar kazılarına katılan ailelere yönelik olarak planlanacaktır. Toplu mezar haritası güncel takip ederek bu konu ile ilgili çalışan sivil toplum örgütleri ile işbirliği halinde olmak kaydıyla kazı anında, öncesinde ve sonrasında kayıp yakınlarına yönelik ruhsal destek programı sağlanacaktır.

Yanısıra, bu pilot çalışmaya yargısız infaz ve zorla kaybetme dosyalarındaki aileler de dahil edilecektir.

2015 yılında 30 başvuruyu kapsayacak bu pilot çalışmanın etkileri, süreci, yaşanan problemler, vb. değerlendirilerek çalışmanın kapsamının nasıl genişletileceğine daha sonra karar verilecektir.

3.3. Hukuki Destek Çalışması:

Mağdurların ve yakınlarının acılarının görüldüğünü, kabul edildiğini ortaya koyabilmek ve bu kabul edilmenin yargı mercileri tarafından da gerçekleşmesini

sağlamak bakımından hukuksal destek çalışması yürütülecektir. Bu nedenle stratejik dönem sürecinde hukuki destek verilecek davalardan biri zorla kaybetme ve yargısız infaz dosyası olacaktır.

3.4. Kayıp ve Toplu Mezar araştırmaları Konusunda Çalışma Kılavuz Hazırlığı (“Hukuk Dışı, Yargısız ve Zorla Kaybedilenlerin Tekli, Eş Zamanlı ve Artzamanlı Toplu Mezarlarının Araştırılması ve Açılması Yoluyla Hakikate Ulaşmak İçin Kılavuz”) Hazırlanması Çalışması:

Toplu Mezarların araştırılması ve açılması sürecinde; deneyimli uzmanlar ve hukukçulara, akredite laboratuvarların yanı sıra standart kılavuz ve formlara da ihtiyaç bulunmaktadır. Bu alanda çalışan, uzmanlar için ayrıntılı iş akış şemalarını içeren çalışma kılavuzları farklı ülke deneyimleri ve uluslararası belgeler ışığında Türkiye’ye özgülenmiş olarak hazırlanması amaçlanmaktadır.

Kabul edilen kılavuzların tanıtımı ve kullanımı amacıyla eğitim modülleri hazırlanarak (uzman ve uzman olmayanlar için) daha sonraki dönemde her grup için

bir eğitim gerçekleştirilecektir.

Bu çalışma İHD’nin kuruluş aşamasında olan Adalet ve Toplu Mezar Araştırmaları Vakfı çalışmaları gözetilerek planlanacaktır.

3.5. Bm Kayıplar Sözleşmesinin İmzalanmasına Yönelik Çalışmalar:

Bu kapsamda Türkiye’nin BM Zorla Kaybedilenlerin tümünü Koruma Sözleşmesini imzalamamış olması nedeni ile bu konudaki çalışmaların önümüzdeki dönemde de sürdürülmesi planlanmaktadır.

3.6. Dokuzuncu Uluslararası Ruhsal Travma Toplantısı:

Dokuzuncu Uluslararası Ruhsal Travma Toplantısının 2016 yılında gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

Özellikle 5-7 Aralık 2014 tarihinde gerçekleştirilen sekizinci toplantının umut verici tablosu gelecek toplantı hazırlığının daha etkin planlanması gereğini ortaya koymuştur.

4. “İstanbul Protokolünün Hukuki Değerinin Artırılması” Projesi

Özellikle Van ve Diyarbakır ve yakın çevrelerinde cezasızlıkla mücadelede ve dolayısıyla işkencenin önlenmesinde en gerekli mekanizmalardan birisi olan işkence olgularının İstanbul Protokolü’ne uygun tıbbi belgelendirilmesi çalışmaların etkinleştirilmesi amacıyla yönelik iki yıllık özel bir proje hazırlanarak Avrupa Komisyonu’na iletilmiştir.

Proje esas olarak ilgili bölgede İstanbul Protokolü Eğitim Programları; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında tıbbi belgelendirmenin yerinin İstanbul

Protokolü ışığında analizi; Türkiye’deki yasal işlemlerde işkence ve kötü muamelenin tıbbi belgelendirilmesinde yerinin İstanbul Protokolü ışığında analizi ve İstanbul Protokolü eğitimleri için bir izlem modeli geliştirmeye yönelik faaliyetleri içermektedir.

Bu çalışma bir yandan bölgede ilgili kurum ve kişilerin de katkısı ile bu alandaki ortak çalışmamızı kuvvetlendireceği gibi, öte yandan da 2015-2019 Stratejik Planımızda da yer alan yeni “Referans Merkezleri”nin oluşturulması sürecine de katkı sağlayacaktır.

5. “Diyarbakır Fidanlık Kampı Başta Olmak Üzere Diyarbakır, Batman ve Siirt’te Yaşamlarını Sürdürmekte Olan Ezidilere Yönelik Psiko-Sosyal Çalışmalar” Projesi

Proje kapsamında Ezidilere yönelik bireysel ruhsal danışmanlık dahil psiko-sosyal destek programlarının sunulmasının; supervizyon ve eğitim programlarının daha etkin sürdürülmesi hedeflenmektedir.

Bu çalışmalarda Psikolojik Danışmanlar Derneği, Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği, Tabip Odaları, Türk

Tabipleri Birliği, Türkiye Psikiyatri Derneği, akademik ortam, barolar, belediyeler, Alman Ezidi Kültür Vakfı gibi kurumlar başta olmak üzere ilgili kurumlarla yakın işbirlikleri sağlanması hedeflenmektedir.

Birleşmiş Milletler Mülteciler Komiserliği Türkiye Temsilciliği’ne iletilen projenin yanıtı beklenmektedir.

6. “İşkence Görmüş, Tedavisi Devam Eden Mülteci Dahil Başvurularımıza Yönelik Sanat Psikoterapisi” Projesi

İşkence ve diğer ağır insan hakları ihlallerine maruz kalan kişilerin ruhsal tedavilerinde kullanılacak tedavi/terapi yöntemlerinin geliştirilmesi hedefi ile “İşkence Görmüş, Tedavisi Devam Eden Mülteci Dahil Başvurularımıza Yönelik Sanat Psikoterapisi” projesi hazırlanmıştır.

Sanat psikoterapilerinde kullanılan sanatsal faaliyetler bireylerin iç dünyalarını, dışa vurmalarını ve üzerine düşünebilme olanağını arttırmaktadır. Sanat terapilerinin, özellikle dil ve konuşma problemleri olan ya da sözelleştirme kapasitesi sınırlı olan bireylerde diğer terapi tekniklerine göre daha yararlı olduğu düşüncesi dünya literatüründe desteklenmektedir.

Benzer psiko-sosyal güçlükleri olan bireylerle benzer hedeflere yönelik yarı-yapılandırılmış grup psikote-

rapi çalışmalarının yararlı olduğu düşüncesi dünya literatüründeki örneklerle desteklenmektedir.

Her bir çalışma 6 ila 8 üyeden oluşacaktır. Terapiler, bir sanatla grup psikoterapi eğitim ve deneyimi olan bir terapist, gruplarla sosyal çalışma bilgi ve deneyimi olan bir yardımcı terapist ve resim teknikleri konusunda bilgi ve deneyimi olan bir sanatçı tarafından yürütülecektir.

Bu pilot çalışmanın sonuçlarına dayalı olarak Sanat Psikoterapi çalışmasının ileriki dönemlerde genişletilerek sürdürülmesi planlanmaktadır.

İletilen projeye henüz yanıt alınmamakla birlikte bu çalışmanın pilot olarak başlatılması kararlaştırılmıştır.

7. Yunanistan Mülteci Konseyi İle Ortak Çalışma Projesi

Bu proje kapsamında 2015 yılında Yunanistan’da gerçekleştirilecek İstanbul Protokolü ve İşkence görenle-

re yönelik tedavi ve rehabilitasyon hizmetleri ile ilgili eğitim programları TİHV ekiplerince düzenlenecektir.

8. İnsan Hakları Konferansı

Program yoğunluğu nedeniyle 2014 yılında gerçekleştirilmesi planlanan Türkiye İnsan hakları Hareketi Konferansının 13.sü 2015 yılının sonbaharında gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Bu konuda Heinrich Böll Vakfı’na yapılan başvuruya olumlu (20.000 TL) yanıt alınmış idi. Toplantıya yaklaşık 40 kişinin katılımı öngörülmektedir. Bu yılki konferansın ana başlığı “2015 yılında Türkiye’de İnsan Hakları Görünümleri”

olarak düşünülmektedir. Bu başlık altında dört çalışma grubunda Polis şiddeti; Suriye krizi bağlamında göç ve mültecilik sorunları; Yolsuzlukların, yargının/hukukun araçsallaştırılması ve yargı bağımsızlığının çığnemesinin yol açtığı hak ihlalleri; Demokratikleşme ve barış süreci gibi konular ele alınması planlanmaktadır.

5

ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Türkiye İnsan Hakları Vakfı kuruluşundan bugüne kadar başta işkence ve diğer kötü muamele yasağı olmak üzere ağır ve ciddi insan hakları ihlallerinin ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmalarını Türkiye ile sınırlı tutmamış aksine tüm çalışmalarını uluslararası düzeyde sürdürmeye özen göstermiştir. Bu nedenle Türkiye dışında bulunan evrensel insan haklarını temel değerleri olarak kabul etmiş sivil toplum örgütleri, sivil ağlar ve uluslararası kurumlarla dayanışma ve işbirliği içerisinde bulunmuştur. Bu dayanışma ve işbirliği tüm insan hak ve özgürlüklerinin korunmasına ilişkin çalışmaları kapsasa da özel olarak işkence görenlerin tedavi ve rehabilitasyonu ve işkencenin raporlanması konularında olmuştur. TİHV bu konulardaki bilgi ve deneyimini farklı yöntemlerle uluslararası ortamda paylaşmaya özen göstermiştir. Ayrıca bu ortamın bilgi, beceri ve deneyimlerinden faydalanmak için de her türlü imkânı göz etmiştir. 2014 yılında sürdürdüğü çalışmalarda da bu bakış açısını koruyan TİHV'in uluslararası ilişkiler başlığı altında toplayacağımız çalışmaları ve ilgili kurum ve kişilerle olan ilişkilerinin bir tür özetine aşağıda yer verilmiştir.

1. Ortadoğu'ya Yönelik Çalışmalar

Ortadoğu'da ağır ve ciddi insan hakları ihlallerinin ortadan kaldırılmasına katkı sunmayı hedefleyen çalışma ve programları bu bölgede bulunan ilgili sivil toplum örgütü ve kişilerin işbirliğinde geliştirmek ve uygulamak TİHV'in uzun yıllardır gündemindedir. Bu amaç doğrultusunda 2013 yılında İsrail'de faaliyet yürüten İşkenceye Karşı Halk Komitesi (PCATI) ve Ramallah Tedavi ve Filistin'de bulunan Rehabilitasyon Merkezi (TRC) olmak üzere İsrail ve Filistin'de bulunan sivil toplum kuruluşları ile işbirliğinde "Türkiye, Filistin ve İsrail'de İşkence ve Cezasızlıkla Mücadele" projesi geliştirilmiştir. 2015 Ağustos ayı içerisinde tamamlanacak bu proje kapsamındaki çalışmaların bir kısmı 2014 yılı içerisinde hayata geçirilmiştir. Proje kapsamında İsrail ve Filistin'de işkence görenlerin tedavi

ve rehabilitasyonu ve işkencenin dokümantasyonuna yönelik çalışmalar gerçekleştirmiştir. Bu bağlamda 1-3 Şubat 2014 tarihlerinde bir psikiyatrist, bir adli tıp uzmanı ve projenin genel koordinatöründen oluşan bir ekip¹ İsrail ve Filistin'de akran değerlendirmesi gerçekleştirmiştir. İşkencenin tedavisi ve raporlanmasına ek olarak işkencenin ortadan kaldırılmasına yönelik olarak çalışmalar da düzenlenmiştir. Bu kapsamda Türkiye ve İsrail'i mevzuat ve uygulamasının işkence yasağının ihlali açısından karşılaştıracak bir çalışma planlanmıştır. 2015 yılında tamamlanması planlanan bu çalışma kapsamında 2014 yılı içerisinde iki çalışma toplantısı düzenlenmiştir. Toplantıların birinci 17 Nisan 2014 tarihinde Ankara'da ikincisi ise 29 Kasım 2014 tarihinde İsrail'de gerçekleştirilmiştir². Projenin koordinasyon toplantısı proje ortakları olan PCATI, IRCT ve Ramallah Tedavi Merkezi (TRC), İnsan Hakları Derneği, Adli Tıp Kurumu Uzmanları Derneği'nin katılımı ile 22 Ağustos'ta İstanbul'da yapılmıştır. Toplantı sırasında projenin değerlendirilmesi dışında gelecek işbirliği olanakları ve planları üzerinde de durulmuştur. Bu çalışmalara ek olarak, 8 Temmuz 2014 tarihinde İsrail hükümetinin Filistin Gazze'ye başlattığı saldırı ile ilgili olarak saldırının hemen sonlanması ve Filistinli dost kurumlarla dayanışma ortamı kuvvetlendirilmesi yönelik çaba gösterilmiştir. Bu kapsamda 21 Temmuz 2014 tarihinde Filistin Büyükelçisi ile görüşme yapılmıştır.³ Bu arada 12 Ağustos 2014 tarihinde Filistin Mahpuslar Bakanlığı tarafından bu alandaki çalışmaları nedeniyle başkanımız Şebnem Kuru Fincancı'ya bir teşekkür plaketi verilmiştir. Gerek bölgede kurulan ilişkiler gerekse de söz konusu proje çerçevesinde yürütülen ve 2015 yılında yürütülecek olan eğitim, akran değerlendirme seyahatleri, bilimsel çalışmalar vb. çalışmalar bölgede bulunan başta proje ortaklarımız olmak üzere insan hakları örgütlerini zenginleştirecektir. Bunu yanı sıra bu projenin 2010 yılı sonunda ara verdiğimiz "Barış için Sağlıkçılar Köprüsü" çalışmalarımızı yeniden canlandıracağına inanmaktayız. Bugüne kadar ilişki içinde bulunduğumuz kurumların

¹Türkcan Baykal, Ümit Ünüvar ve Metin Bakkalçı

²Toplantıya TİHV adına Kerem Altıparmak, Fatma Elif Kuru ve Senem Doğanoglu katılmıştır.

³Görüşme TİHV Genel Sekreteri Metin Bakkalçı tarafından yapılmıştır.

beklentiler ve son dönemde Ortadoğu'daki gelişmeler göz önüne alındığında, bu çalışmaların daha kapsamlı şekillerde sürdürülmesi hedeflenmektedir.

2. BM İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı, Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi Kılavuzu (İstanbul Protokolü) Eğitim ve Toplantıları

TİHV İstanbul Protokolü eğitimlerini organize etmenin yanı sıra Türkiye içi ve dışarısında organize edilen İstanbul Protokolü eğitimlerine katkı sunmaya da devam etmiştir. Bu kapsamda (a) 25 Şubat-1 Mart 2014 tarihleri arasında IRCT ve PCATI tarafından organize edilen İstanbul Protokolü eğitim programına TİHV Başkanı Şebnem Korur Fincancı eğitmen olarak katkı sağlamıştır; (b) 11-13 Nisan 2014 tarihleri arasında İstanbul'da Libyalı sağlıkçılara yönelik IP eğitimi verilmiştir⁴. (c) 26 Haziran 2014 tarihinde Stockholm'de düzenlenen İstanbul Protokolü Konferansına TİHV Genel Sekreteri Metin Bakkalcı katılarak Türkiye'de işkence ve kötü muamele gerçeğine ilişkin sunum yapmıştır.

3. Uluslararası Sivil Ağlar ve Uluslararası Kurumlarla İle İlişkiler

TİHV 2014 yılı içerisinde de insan hakları alanında çalışan ve dünyanın farklı yerlerinde merkezleri olan sivil toplum kuruluşlarının üye olduğu sivil ağlar ve insan haklarının korumasına yönelik çalışma ve faaliyet gösteren insan hakları kurumları ile ilişkilerini sürdürmüştür. 2014 yılında TİHV'in bu kapsamdaki çalışmaları şöyledir;

(a) Uzun yıllardır ilişki içerisinde olduğumuz İşkence Görenler için Uluslararası Rehabilitasyon Konseyi (IRCT) ile 2013 yılında da ilişkimiz sürdürülmüştür. "Türkiye, Filistin ve İsrail'de İşkence ve Cezasızlıkla Mücadele" projemizin proje ortağı olan IRCT proje ve vakıf faaliyetlerine katkı sunmuştur. İnsan Hakları Konseyi Evrensel Periyodik İnceleme Mekanizmasının Türkiye'ye yönelik ikinci değerlendirmesine sürecine katkı sunmak için hazırlanan alternatif raporun oluşturulması ve bu ilgili devlet ve devletlerarası kurumların rapordan haberdar edilerek işkencenin önlenmesi ve diğer insan hakları ihlallerinin ortadan kaldırılması

amacıyla lobi çalışmaları IRCT'nin önemli katkıları ile gerçekleştirilmiştir. TİHV ve IRCT oturuma katılacak ülke temsilcilerine ulaştırılmak üzere 4 ana konu başlığında⁵ bilgilendirme notları hazırlamıştır. Buna ek olarak TİHV Başkanı Şebnem Korur Fincancı 2012 yılından itibaren IRCT Konsey üyesidir. Konsey üyeliği nedeniyle Şebnem Korur Fincancı 27-29 Mart'ta ve 13-14 Kasım tarihlerinde IRCT Konsey toplantılarına katılmıştır. Ayrıca TİHV her bir temsilciliği adına bir kişi 6-10 Ekim tarihleri arasında Zagreb'de gerçekleştirilen IRCT Avrupa bölge toplantısına katılmıştır.⁶ (b) TİHV gözlemci üyesi olduğu Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu (FIDH) ile 2014 yılı içerisinde de ilişkilerini sürdürmüştür. Son yıllardaki gözlem ve deneyimlerimiz göz önünde bulundurulduğunda FIDH ile mevcut ilişkilerin İnsan Hakları Derneği'nin katılımı ile gözden geçirilmesinin faydalı olacağı kanısındayız. (c) Avrupa Akdeniz İnsan Hakları Ağı (EMHRN) ile olan ilişkilerimiz 2014 yılında da devam etmiştir.

Uluslararası sivil ağların yanı sıra Avrupa Birliği ve Birleşmiş Milletler ilgili kurumları/mekanizmaları ile ilişkiler sürdürülmüştür. (a) 2014 yılında da başta Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu olmak üzere ilgili AB kurumları ile olumlu ilişkiler devam ettirilmiştir. Örneğin insan hakları savunucularına yönelik çalışmalarına aktif olarak katılım gösterilmiştir. 25 Şubat ve 20 Kasım 2014 tarihlerinde Avrupa Komisyonu tarafından insan hakları savunucularına yönelik hazırlanan toplantıya TİHV adına Cankız Çevik ve Evren Özer katılmıştır. TİHV AB ilerleme raporlarına verileri ile katkı sunmaya 2014 yılında da devam etmiştir. 7 Nisan 2014 tarihinde hazırlanan AB İlerleme Raporu hazırlık toplantısına TİHV Dokümantasyon sorumlusu Evren Özer katılmıştır. Ayrıca ilgili AB komitelerinin ve komiserlerinin Türkiye ziyaretleri sırasında yapılan toplantılarına TİHV katılım göstermeye devam etmiştir. Örneğin 1 Temmuz 2014 tarihinde Avrupa Birliği Ekonomik Sosyal Komitesi ile yapılan toplantıya TİHV Genel Sekreteri Metin Bakkalcı ve 17 Haziran 2014 tarihinde Avrupa Komisyonu'nun Genişleme Sorumlu Üyesi Stefan Fülen ile yapılan toplantıya TİHV Yönetim Kurulu üyesi Emrah Seyhanlıoğlu katılmıştır. 9 Aralık 2014 tarihinde Komşuluk Politikası ve Genişleme Müzakerelerinden Sorumlu AB Komisyon Üyesi ile yapılan toplantıya TİHV Dokümantasyon sorumlusu Evren Özer katılmıştır.

⁴Eğitim Şebnem Korur Fincancı, Kerem Altıparmak ve Pınar Önen tarafından verilmiştir.

⁵Konu başlıkları şöyledir; İşkence ve diğer kötü muamelede cezasızlık, İşkence ve diğer kötü muamele ve gösteri hakkı, Ulusal Önleme Mekanizmasının bağımsızlığı ve Ulusal Önleme Mekanizmasının hatalı kuruluşu.

⁶Toplantıya Şebnem Korur Fincancı, Metin Bakkalcı, Türkan Baykal, Senem Doğanoglu ve Elçin Türkoğan katılmıştır.

4. Dayanışma Komiteleri ve Yurtdışında bulunan Sivil Toplum Kuruluşları ile ilişkiler

(a) Yaklaşık 20 yıldır dayanışma içerisinde olduğumuz İsveç Kızılhaç (RCC) ile ortak çalışmalarımız da 2014 yılında devam ettirilmiştir. 2014 yılı sonu ile RCC ve İsveç uluslararası kalkınma ajansı (Sida) arasında TİHV'i desteklemek üzere yapılan anlaşma sona ereceği için 2014 yılında Sida ve RCC ile vakfın bundan sonra ne şekilde destekleneceğine dair birçok görüşme yapılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda TİHV'in 2015-2019 yılları arasındaki ana çalışmalarının desteklenmesi için Sida ile anlaşma imzalama kararı alınmıştır. 12-14 Kasım 2014 tarihinde İsveç Kızılhaç temsilcilerin Ankara'ya yaptığı ziyarette sözleşme ve İsveç Kızılhaç ile ilişkiler gözden geçirilmiştir. Sözleşmenin 2015 yılının ilk aylarında imzalanması planlanmaktadır. Bunun dışında 2014 yılında RCC ile ilişkiler özellikle deneyim paylaşımı çalışmaları kapsamında kuvvetlenerek devam etmiştir. Bu kapsamda 5-7 Mayıs tarihlerinde RCC ofisinde deneyin paylaşımı programı hazırlanmış ve programa TİHV İstanbul Temsilciliğinden psikolog Lale Orhon Baykal, sosyal hizmet uzmanı Cansu Turan ve TİHV gönüllü hekimi Önder Özkalıpçı katılmıştır. **(b)** TİHV Norveç Tabipler Birliği ile işbirliğini 2014 yılında da sürdürmüştür. Vakfın 2014 yılındaki çalışmaların destekleyen Norveç Tabipler Birliği özellikle 5-7 Aralık 2014 tarihlerinde gerçekleşen 8. Uluslararası Travma Toplantıları'nın organizasyonuna özel destek vermiştir. 14-17 Ocak ve 21-24 Ekim tarihlerinde Norveç Tabipler Birliği'nin TİHV'e yaptıkları ziyaretler sırasında vakıf çalışmaları ve önümüzdeki yıllar için işbirliğimizi nasıl geliştireceğimiz tartışılmıştır. **(c)** Uzun yıllardır İşkence Önleme Derneği (APT) ile devam eden işbirliğimiz özellikle BM İşkenceye Karşı

Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokol (OPCAT) ve Ulusal Önleme Mekanizmasının kurulmasına yönelik yapılan çalışmalar kapsamında sürdürmüştür. TİHV 16 Ocak 2014 tarihinde Ulusal Önleme Mekanizmasının (UÖM) Etkin Olarak Gerçekleştirilmesine Yönelik III. Çalışma Toplantısı APT ile işbirliğinde gerçekleştirmiştir. Toplantıya ilgili sivil toplum kuruluşları ve kamu kurumları dışında Birleşmiş Milletler İşkenceyi Önleme Alt Komitesi Başkanı ve İşkencenin Önlenmesi Avrupa Komitesi Üyesi katılım göstermiştir. **(d)** TİHV Finlandiya Sosyal Sorumluluk İçin Psikologlar (FİPSR) ile işbirliğinde yürüttüğü Bakım Verenlerin Bakımı projesi kapsamında 2014 yılında ilişkilerini geliştirmiştir. Bu proje kapsamında FİPSR ile birçok ortak çalışma yürütülmüştür. **(e)** 2014 yılında İsviçre dayanışma komitemiz ile ilişkiler sürdürülmüştür. Bu kapsamda 11 Ekim 2014 tarihinde İsviçre dayanışma komitemiz tarafından hazırlanan İşkencenin Değişen Yüzü isimli konferansa Metin Bakkalı ve Şebnem Korur Fincancı konuşmacı olarak katılmıştır.

5. TİHV kuruluşundan bu yana Türkiye'de bulunan yerleşik diplomatik ve Konsüler Misyonlar ile dikkatli ve özenli bir ilişki içerisinde olmuştur. TİHV özellikle bazı elçilik ve konsolosluklar ile ilişkilerini savunuculuk ve lobi faaliyetleri kapsamında sürdürmüştür. Bu nedenle 2014 yılında da TİHV'in tüm temsilcilikleri büyükelçiliklerden gelen toplantı ve tanışma davetlerine vakıf prensiplerine uygun düşmesi koşulu ile sıklıkla kabul etmiştir. Toplantılar çoğunlukla TİHV'in tanıtılması ve Türkiye'nin başta işkence yasağı olmak üzere insan haklarının korunması çerçevesinde analizlerinin paylaşılmasını içermiştir.

6

TEMSİLCİLİKLERİMİZİN DİĞER ÇALIŞMALARI

2014 Yılı TİHV Adana Temsilciliği Etkinlik Listesi

- Adana Temsilciliği olarak 2014 yılı bir önceki yıllara nazaran çok zor geçen yıllardan bir tanesini yaşadı.
- 2014 Kasım ayından itibaren Başvuru hekiminin ayrılmasıyla beraber Adana Temsilciliği Başvuru hekimini diğer temsilciliklerden sağlamak zorunda kaldı.
- Adana temsilciliği Tıbbi sekreter (Yusuf Demirci) ve Sosyal Hizmet uzmanı (Eyyüp Yılmaz) tarafından çalışmalara devam etmek durumunda kaldı.
- 2014 Temmuz Adana temsilciliğinde uzun dönem hizmet veren Tıbbi Sekreter görevini yapan Yusuf Demircinin vefatından sonra Temsilcilik çalışmaları Bir süre sadece Sosyal Hizmet uzmanı tarafından sağlandı.
- 2014 Ağustos ayı itibaren Adana Temsilcilikte görev yapan sosyal hizmet uzmanının kamuda çalışmaya başlamasıyla beraber boşalan Temsilciliğe Sekreter (Serkan Nar) olarak işe başladı.
- 2014 Eylül ayı itibaren başvuru hekimi olarak Ergün Vijdan'ın işe başlamasıyla beraber temsilcilik önemli bir sorununu çözmüş oldu.
- Şu an hala Temsilcilik çalışmaları Sekreter ve Başvuru hekimi tarafından devam etmektedir.

Etkinlikleri

- 2014 Eylül ayından sonra Adana ve Mersin şubeleri olan İHD, TUHAY-FED VE TUHAY-DER le görüşerek işkence ve kötü muamele maruz kalanların Adana Temsilciliğine yönlendirilmesine dair görüşmeler yapıldı.
- Adana Tabipler Odası İnsan hakları komisyonu ile toplantı yapılarak Adana Temsilciliği ile ortak çalışmaya dair görüşler paylaşıldı.
- Adana'nın merkez Seyhan ilçesinde polisin Akrep tipi bir zırhlı araçtan attığı ses bombası olduğu belirtilen cismin kafasına isabet ederek hayatını kaybeden 15 yaşındaki İbrahim Aras'ın İHD Adana şubesiyle beraber ailesiyle görüşüldü.
- İnsan Hakları Haftası vesilesiyle Adana İHD şubesiyle ortak basın toplantısı düzenlendi.
- Adana'da katledilen Özgür Gündem ve Azadiya Welat gazetesinin dağıtıcısı 46 yaşındaki Kadri Bağdu'nun Ailesi'yle görüşüldü
- Adana'da, Kobani'de hayatını kaybeden Sibel Bulut için parkta taziye çadırı kurmak isterken gözaltına alınıp ağzı bir polis memuru tarafından yırtılıncaya kadar çekilerek etkisiz hale getirilen Cebrail Günebakan Dokümantasyon ve tedavi talebiyle ilgili görüşmeler yapıldı.

2014 Yılı TİHV Diyarbakır Temsilciliği Etkinlik Listesi

- 4 Ocak 2014 tarihinde Bakımverenlerin Bakımı çalışmaları kapsamında TİHV Diyarbakır Temsilciliği çalışanları ile TİHV gönüllüsü ruh sağlığı çalışanları Prof. Dr. Doğan Şahin ile Travmanın Psikodinamiği başlıklı eğitim çalışması yapıldı.
- 8 Ocak 2014 tarihinde Cezaevi komisyonunun Tabip Odası Diyarbakır Şubesinde hasta tutsaklar

hakkında yaptığı çalışmaların basın ile paylaşıldığı toplantıya Murat Aba katıldı.

- 11-12 Ocak 2014 tarihinde Ağır suçların soruşturulmasında uluslararası deneyim paneline Barış Yavuz katıldı.
- 17 Ocak 2014 tarihinde TİHV gönüllüsü avukatlar ile toplantı yapıldı.

- 24 Ocak 2014 tarihinde Eğitim-Sen ile Nesrin Aslantaş ve Serpil Hacıoğlu görüştü.
- 4 Şubat 2014 tarihinde Sosyal Hizmet Uzmanı ağının güçlendirilmesi için SHU-Der ile görüşmeye Serpil Hacıoğlu katıldı.
- 8 Şubat 2014 tarihinde Bakımverenlerin Bakımı çalışmaları kapsamında TİHV Diyarbakır Temsilciliği çalışanları ile TİHV gönüllüsü ruh sağlığı çalışanları Prof. Dr. Doğan Şahin Savaş Travması başlıklı eğitim çalışması yapıldı.
- 12 Şubat 2014 tarihinde Diyarbakır E tipi cezaevi önünde Çocuk Cezaevleri Kapatılın Girişimi'nin düzenlediği basın açıklamasına Murat Aba ve Serpil Hacıoğlu katıldı.
- 14 Şubat 2014 tarihinde Kurdish Human Rights Project ile toplantı yapıldı.
- 16 Şubat 2014 tarihinde Bakımverenlerin Bakımı çalışmaları kapsamında Diyarbakır'da faaliyet gösteren STK'lar ile çalıştay yapıldı.
- 18 Şubat 2014 tarihinde SHU-Der ile yapılan toplantıya Murat Aba ve İlham Yılmaz katıldı.
- 8 Mart 14 Bakımverenlerin Bakımı çalışmaları kapsamında TİHV Diyarbakır Temsilciliği çalışanları ile TİHV gönüllüsü ruh sağlığı çalışanları Prof. Dr. Şahika Yüksel ile Toplumsal Cinsiyet başlıklı eğitim çalışması yapıldı.
- 22 Mart 2014 tarihinde Denge ve Denetleme Ağı ile yapılan toplantıya Barış Yavuz katıldı.
- 29 Mart 2014 tarihinde Bakımverenlerin Bakımı çalışmaları kapsamında TİHV Diyarbakır Temsilciliği çalışanları ile TİHV gönüllüsü ruh sağlığı çalışanları Prof. Dr. Doğan Şahin süpervizörlüğünde eğitim çalışması yapıldı.
- 14 Nisan 2014 tarihinde Meya-Der ile toplantı yapıldı.
- 14 Nisan 2014 tarihinde Barış Anneleri ile toplantı yapıldı.
- 14 Nisan 2014 tarihinde İHD şube başkanı Raci Bilici ile toplantı yapıldı.
- 15 Nisan 2014 tarihinde Tuhad-Der Diyarbakır şubesi ile toplantı yapıldı.
- 15 Nisan 2014 tarihinde Sohram-Der ile toplantı yapıldı.
- 15 Nisan 2014 tarihinde Keskesor LGBTİ ile toplantı yapıldı.
- 16 Nisan 2014 tarihinde Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanı ile toplantı yapıldı.
- 16 Nisan 2014 tarihinde Kamer Vakfı Diyarbakır şubesi ile toplantı yapıldı.
- 16 Nisan 2014 tarihinde Kardelen ile toplantı yapıldı.
- 16 Nisan 2014 tarihinde Amida ile toplantı yapıldı.
- 17 Nisan 2014 tarihinde İHD ile toplantı yapıldı.
- 17 Nisan 2014 tarihinde Diyarbakır Sarmaşık Derneği ile toplantı yapıldı.
- 26 Nisan 2014 tarihinde Diyarbakır Tabip Odası kongresine Zeki Parlak katıldı.
- 28 Nisan 2014 tarihinde Diyarbakır Sarmaşık derneğinin kongresine Murat Aba katıldı.
- 3 Mayıs 2014 tarihinde Bakımverenlerin Bakımı çalışmaları kapsamında TİHV Diyarbakır Temsilciliği çalışanları ile TİHV gönüllüsü ruh sağlığı çalışanları Yrd. Doç. Dr. Murat Paker ile travma mağdurları ile psiko-politik açıdan yüzleşme başlıklı eğitim çalışması yapıldı.
- 17 Mayıs 2014 tarihinde Bakımverenlerin Bakımı çalışmaları kapsamında TİHV Diyarbakır Temsilciliği çalışanları ile TİHV gönüllüsü ruh sağlığı çalışanları Prof. Dr. Cem Kaptanoğlu ile Sekonder Travmatizasyon ve Tükenmişlik Sendromu başlıklı eğitim çalışması yapıldı.
- 18 Mayıs 2014 tarihinde Bakımverenlerin Bakımı çalışmaları kapsamında TİHV Diyarbakır Temsilciliği çalışanları ile TİHV gönüllüsü ruh sağlığı çalışanları Doç. Dr. Burhanettin Kaya ile EMDR başlıklı eğitim çalışması yapıldı.
- 22 Mayıs 2014 tarihinde İHD Diyarbakır Şubesi'nin düzenlediği Uluslararası Gözaltında Kayıplar Haftası etkinliği kapsamında yapılan basın açıklamasına Murat Aba katıldı.
- 14 Haziran 2014 tarihinde Bakımverenlerin Bakımı çalışmaları kapsamında TİHV Diyarbakır Temsilciliği çalışanları ile TİHV gönüllüsü ruh sağlığı çalışanları Prof. Dr. Melek Göregenli ile eğitim çalışması yapıldı.

- 15 Haziran 2014 tarihinde Bakımverenlerin Bakımı çalışmaları kapsamında STK'lar ile toplantı yapıldı.
- 19 Haziran 2014 tarihinde AB heyeti ile STK'ların toplantısına Barış Yavuz katıldı.
- 26 Haziran 2014 tarihinde Uluslararası işkenceyi önleme günü nedeniyle yapılan basın açıklamasına Barış Yavuz, Serpil Hacıoğlu ve Murat Aba katıldı.
- 3 Temmuz 2014 tarihinde AB delegasyonu ile Diyarbakır'da faaliyet gösteren insan hakları örgütlerinin toplantısına Barış Yavuz katıldı.
- 2 Eylül 2014 tarihinde DTK'nın düzenlediği sağlık meclisi toplantısına Zeki Parlak gözlemci olarak katıldı.
- 6 Eylül 2014 tarihinde Bakımverenlerin Bakımı çalışmaları kapsamında TİHV Diyarbakır Temsilciliği çalışanları ile TİHV gönüllüsü ruh sağlığı çalışanları Neşmil Kasımlı ve Christine Zelenka ile eğitim çalışması yapıldı.
- 7 Eylül 2014 tarihinde Bakımverenlerin Bakımı çalışmaları kapsamında Diyarbakır'da faaliyet gösteren STK temsilcileri Neşmil Kasımlı ve Christine Zelenka eğitiminde çalıştay yapıldı.
- 7 Kasım 2014 tarihinde TİHV gönüllüsü avukatlar ile toplantı yapıldı.
- 12 Kasım 2014 tarihinde Diyarbakır Barosu ile toplantı yapıldı.
- 26 Kasım 2014 tarihinde BMMYK heyeti ile toplantı yapıldı.
- 10 Aralık 2014 tarihinde İnsan Hakları Haftası etkinlikleri kapsamında Kobani sınırında yapılan basın açıklamasına Barış Yavuz katıldı.
- 13 Aralık 2014 tarihinde Bakımverenlerin Bakımı çalışmaları kapsamında TİHV Diyarbakır Temsilciliği çalışanları ile TİHV gönüllüsü ruh sağlığı çalışanları Nomfundo Walaza ile hakikat ve Uzlaşma komisyonları ve Güney Afrika deneyimleri hakkında eğitim çalışması yapıldı.
- 14 Aralık 2014 tarihinde Bakımverenlerin Bakımı çalışmaları kapsamında Diyarbakır'da faaliyet gösteren STK temsilcileri Nomfundo Walaza eğitiminde hakikat ve Uzlaşma komisyonları ve Güney Afrika deneyimleri hakkında çalıştay yapıldı.
- 27 Aralık 2014 tarihinde İHD'nin bölge temsilcilerinin oluşturduğu heyetinin Roboski'de yapacağı basın açıklamasına Barış Yavuz katıldı.

2014 Yılı TİHV İstanbul Temsilciliği Etkinlik Listesi

- İstanbul Temsilciliğimiz 2014 yılında da İHD, Tabip Odası, başta olmak üzere diğer örgütlerle yakın ilişkilerini sürdürdü. Vakfın tanıtımı, etki alanının genişletilmesi ve değişik hak ihlallerine uğrayan kesimlere ulaşılması amacıyla periyodik kurum toplantıları düzenlendi.
- Her ayın sonunda hak ihlalleri alanları ile ilgili sunumlar düzenlendi. Hapishaneler, LGBTİ Hakları, Kadına Yönelik Şiddet, gibi şiddetin çok yoğun yaşandığı alanlarda deneyim paylaşımları sağlandı.
- Ülke içinden ve dışından çeşitli heyetlerle bir araya gelindi.
- Temsilcilik çalışanları ile haftada bir gün işleyiş dair yürütme toplantıları yapıldı. Ayrıca ayda bir genel değerlendirme amaçlı yürütme toplantıları, yine ayda bir kez vaka değerlendirme toplantısı yapıldı.
- Her ay 'ruhsal ekip değerlendirme/süpervizyon toplantısı' yapıldı.
- Her ay ruhsal ekibin katılımıyla 'psikoterapötik bakışla tıbbi değerlendirme görüşmeleri' toplantıları yapıldı.
- Her ay Ruhsallık alanından gönüllülerle değerlendirme/süpervizyon toplantıları düzenli olarak yapıldı.
- İHD, Barış Meclisi, ÇHD, Gezi Dayanışması gibi kurumların ve oluşumların cezaevleri, işkence, kayıplar, toplu mezarlar, askerde hak ihlalleri, LGBTİ bireylerin maruz kaldığı ihlaller, mülteciler konularındaki basın açıklamalarına, toplantılarına katıldık.
- İstanbul'da mülteci ve sığınmacılara destek veren kurumlarla ortak toplantılara katıldık. BMMYK ve sığınmacı-mültecilerle çalışan diğer sivil toplum örgütlerinin aylık toplantılarına Cansu Turan katıldı.
- 4 yıldır düzenli olarak ayda bir yapılan İnsan Hakları Örgütleri toplantılarına devam edildi.

- Hrant Dink anması ve İHD'nin "Kayıplarımızı İstiyoruz" ve hasta mahpuslar için düzenlenen "F Oturma" eylemlerine katıldık.
- Vakıf çalışmaları, Gezi, işkence, cezaevleri, gaz bombalarının etkileri, insan hakları ihlalleri konularında çok sayıda gazete röportajları verdik, radyo ve televizyon programlarına katıldık.
- Lisans, yüksek lisans öğrencileri ile staj ve gönüllü çalışma başvurularına yönelik görüşmeler yaptık.
- 7 Ocak 2014 tarihinde Al Jazeera Televizyonuyla Şükran İrençin görüştü.
- 9 Ocak 2014 tarihinde İnsan Hakları Örgütleriyle toplantı yapıldı.
- 17 Ocak 2014 tarihinde TİHV, İHD ve Dayanışma Ağı ile ortak toplantı yapıldı. Toplantıya Hürriyet Şener ve Cansu Turan katıldı.
- 22 Ocak 2014 tarihinde Dayanışma Ağı tarafından organize edilen ve WKS'luların yaşadığı ev Hürriyet Şener ve Cansu Turan tarafından ziyaret edildi.
- 24 Ocak 2014 tarihinde Ümit Ünüvar İTO (İstanbul Tabip Odası) tarafından düzenlenen Cezaevi Hekimleri toplantısına katıldı.
- 25 Ocak 2014 tarihinde Biber Gazı Yasaklansın İnişiyatifi tarafından organize edilen "İşkence Alanı Sokaklar" Sempozyumu örgütlenme çalışmalarına aktif katıldık. Sempozyumda Genel Başkanımız Şebnem Korur Fincancı bir sunum yaptı.
- 27 Ocak 2014 tarihinde İHD tarafından düzenlenen Roboski katliamının yıldönümü nedeniyle düzenlenen basın açıklamasına Hürriyet Şener katıldı.
- 4 Şubat 2014 tarihinde Gezi Hekimleri yargılamaları ile ilgili Tabip Odasındaki toplantıya katıldık.
- 11 Şubat 2014 tarihinde Eczacılar Odasıyla Hürriyet Şener görüştü.
- 28 Şubat 2014 tarihinde Ruhsallık alanında gönüllülerle değerlendirme/süpervizyon toplantısı yapıldı.
- 5 Şubat 2014 tarihinde Biber Gazı Yasaklansın İnişiyatifi Toplantısına Cansu Turan katıldı.
- 18 Şubat 2014 tarihinde Çocuk Cezaevleri Kapatıl-sın Girişimi toplantısına Cansu Turan katıldı.
- 4 Mart 2014 tarihinde Suriyeli doktorlarla toplantı yapıldı. Deniz Mardinli ve Metin Bakkalcı katıldı.
- 4 Mart 2014 tarihinde Ruhsallık alanında gönüllülerle değerlendirme/süpervizyon toplantısı yapıldı.
- 10 Nisan 2014 tarihinde İnsan Hakları Örgütleri'yle toplantı yapıldı. Hürriyet Şener ve Cansu Turan katıldı.
- 12 -17 Nisan 2014 tarihleri arasında İstanbul Protokolü eğitimi yapıldı
- 28 Nisan 2014 tarihinde BİANET 'in çağrısıyla bir toplantı yapıldı. Elif Kuru katıldı.
- 3 Mayıs 2014 tarihinde İstanbul Protokolü Eğitici toplantısı yapıldı.
- 7 Mayıs 2014 tarihinde Gezi Hekimlerinin yargılanması nedeniyle başlayan duruşma izlendi.
- 5 Haziran 2014 tarihinde Hürriyet Şener İsviçre Başkonsolosu ile görüştü.
- 5 Haziran 2014 tarihinde Çocuk Cezaevleri Kapatıl-sın Girişimi toplantısına Cansu Turan katıldı.
- 2 Mayıs - 27 Haziran 2014 tarihleri arasında Vakıf bünyesinde, başvuran gönüllülerle staj eğitimleri gerçekleştirildi.
- 04 Temmuz 2014 tarihinde Staj eğitimi ile ilgili değerlendirme toplantısı yapıldı.
- 27 Mayıs 2014 tarihinde Cansu Turan RUSİHAK tarafından düzenlenen sempozyuma katıldı.
- 20 Ağustos 2014 tarihinde İstanbul Diş hekimleri Odası ile görüşüldü. Bu görüşmeye Ümit Efe ve Canan Korkmaz katıldı.
- 27 Ağustos 2014 tarihinde Şebnem Korur Fincancı, İstanbul Diş hekimleri Odası'nın aylık dergisinde yayınlanmak üzere vakfı tanıtan bir röportaj yaptı ve bu röportaj dergide yayınlandı.
- 1 Eylül 2014 tarihinde İnsan Hakları Derneği Kurucularından, Didar Şensoy'un mezar başı anmasına Ümit Efe katıldı.
- 12 Eylül 2014 tarihinde Cansu Turan ve Ümit Efe, Denetimli Serbestlik İl Müdürlüğü Koruma Kurulu ile görüştü.
- 15 EYLÜL 2014 tarihinde Ümit Efe ve Cansu Turan, Berkin Elvan'ın ailesini ziyaret etti.
- 16 EYLÜL 2014 tarihinde Ümit Efe Danimarka'dan gelen 20 kişilik bir öğrenci grubuyla görüştü.

- 17 Eylül 2014 tarihinde Ümit Efe ve Cansu Turan Şişli Belediye Başkan Yardımcısı Kahraman Eroğlu ile görüştü.
- 22 Eylül 2014 tarihinde Şişli Belediye Başkan Yardımcısı Kahraman Eroğlu vakfi ziyaret etti.
- 26 Eylül 2014 tarihinde Ümit Efe, Canan Korkmaz, Cansu Turan Dayanışma Ağı tarafından düzenlenen yaz kampında WKS'liler ile yapılan anketlerle ilgili görüştü. Canan Korkmaz bu kampa katıldı.
- 27-28 Eylül 2014 tarihinde Çocuk Cezaevleri Kapatılma Girişimi'nin Diyarbakır'da gerçekleştirdiği çalıştay'a Cansu Turan katıldı.
- 29 Eylül 2014 tarihinde Diyarbakır Temsilciliği'nde sosyal çalışma toplantısına Cansu Turan katıldı.
- 30 Eylül 2014 tarihinde İTO Özel Hekimlik Komisyonu ile görüşüldü. Bu görüşmeye Dr. Erenç Dokudan ve Ümit Efe Vakıf adına katıldı. Bir metin hazırlandı ve bu metin Özel Hekimlik Komisyonu tarafından kendi ağlarında yaygınlaştırıldı.
- 3 Ekim 2014 tarihinde Cansu Turan ve Gülsüme Oğuz, Suruç'a gittiler ve bu konuda bir gözlem raporu hazırladılar.
- 7 Ekim 2014 tarihinde Kadıköy'de Suruç'tan gelen kadınların Belediye Binası ve Boğa Heykeli önünde yapılan basın açıklamalarına katılım sağlandı. Basın açıklamalarına Ümit Efe, Gülsüme Oğuz ve Cansu Turan katıldı.
- 04 Eylül 2014 tarihinde Taksim Gezi Direnişinde gaz kapsülü ile başından yaralanan Okan Göçer'in yakınları hastaneye kaldırıldığını bildirerek yardım talep ettiler. Okan Göçer'in tüm hastane süreci ve sonrası takip edildi. Cansu Turan, Canan Korkmaz, Erenç Dokudan tarafından bu takip gerçekleştirildi.
- 9 Ekim 2014 tarihinde Açlık grevi yapan Metin Karabacak isimli mahpus ile ilgili, İHD heyetiyle birlikte Dr. Erenç Dokudan Metris Hapishanesi'ne gitti. Hapishane yetkilileri ve mahpusla görüşüldü. Erenç Dokudan tarafından bu görüşme ile ilgili bir tutanak hazırlandı ve İHD'ye iletildi. İHD'den verilen bilgiye göre bu mahpusun Adana'ya sürgün sevkle gönderilmesi nedeniyle durumunun takip edilmesi İHD üzerinden Adana'ya bildirildi.
- 10 Ekim 2014 tarihinde ICMC' nin toplantısına Cansu Turan katıldı.
- 21 Ekim 2014 tarihinde AB İnsan Hakları Komiseri ile görüştü. Bu görüşmede Türkiye'de genel insan hakları ihlalleri çerçevesinde bilgilendirme yapıldı. Cansu Turan ve Ümit Efe bu görüşmeye katıldı.
- 21 Ekim 2014 tarihinde Onur Yaser Can, Hatice Can'ın Çağlayan Adliyesi 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nde süren duruşmasına Ümit Efe ve Av. Elif Kuru katıldı.
- 23 Ekim 2014 tarihinde Çocuk Cezaevleri Kapatılma Girişiminin toplantısı yapıldı. Ümit Efe ve Cansu Turan katıldı
- 21 Ekim 2014 tarihinde Cansu Turan, Erenç Dokudan, Ümit Efe, Canan Korkmaz, PHR araştırma soruşturma yöneticileri ile görüştüler.
- 25 Ekim 2014 tarihinde Cumartesi anneleri 500. hafta oturumuna katıldık. Şebnem Korur Fincancı, Ümit Efe, Elçin Türkoğlu katıldılar.
- 21 Ekim 2014 tarihinde Kocaeli Üniversitesi Siyaset Bilimi öğrencileri ile "Ötenazi Bir İnsan Hakkı mıdır?" başlıklı çalışmalarıyla ilgili görüşme Ümit Efe tarafından gerçekleştirildi.
- Ekim 2014 tarihinde İstanbul Üniversitesi'nden bir sosyoloji öğrencisi ile "Türkiye Tarihinde Af" konulu görüşme Ümit Efe tarafından yapıldı.
- Ekim 2014 tarihinde İHD İstanbul Şubesi önünde Kobani için Yaşam ve Barış Nöbetine katılım sağlandı. Ümit Efe katıldı.
- 3 Kasım 2014 tarihinde Gönüllümüz ile sosyal medya, iletişim ve Vakfın tanıtımı üzerine görüşme yapıldı. Cansu Turan ve Baran Gürsel bu görüşmeye katıldılar.
- 7 Kasım 2014 tarihinde Ruhsallık alanından gönüllülerle değerlendirme/süpervizyon toplantısı yapıldı
- 10 Kasım 2014 tarihinde Eski ADAM-DER üyesi Faik Güleçyüz ile görüşüldü. Bilinen adıyla Ziverbey Köşkü asıl adı Zihni Paşa Köşkü olan işkence hanenin olduğu yere dikilen işkence anıtının sahiplenilmesi ve 12 Martlarda gidilmesi ile ilgili bir platform oluşturmaya çalışan Faik Güleçyüz' ün talebi ve ülkede yaşanan işkence ve etkileri üzerine Ümit Efe görüştü.
- 11 Kasım 2014 tarihinde Tüm demokratik kitle örgütlerine çağrı yapıldı. HDP, BDP, TUHAD, SODAP toplantıya katıldılar. Bu toplantıda ülkede gelişen şiddet ve işkence uygulamaları ve Vakfın bu gelişen

durum karşısında çalışmalarını hakkında konuşuldu. Vakıf çalışmalarını tanıtıldı.

- 12 Kasım 2014 tarihinde Amerikan Konsolosluğundan Brigit J.Ryam (Politik ve Ekonomik Konsolos) ile görüşüldü. Ülkemizdeki insan hakları ihlalleri ile ilgili bir görüşmeydi. Konsolosun atamasının yeni olması nedeniyle görüşme tanışma çerçevesinde gerçekleştirildi. Görüşmeye Ümit Efe katıldı.
- 13 Kasım 2014 tarihinde KADAV kadın örgütü ile bir görüşme yapıldı. Hapishanelerde kadınların yaşadığı hak ihlalleri hakkındaki görüşmeye Ümit Efe katıldı.
- 13 Kasım 2014 tarihinde İnsan Hakları Örgütleriyle buluşma toplantısı yapıldı. Helsinki Yurttaşlar ve Hafıza Merkezi katıldı. Bu toplantıda Ümit Efe yer aldı.
- 17 Kasım 2014 tarihinde Dayanışma Ağı ile toplantı yapıldı
- Bu toplantıya Canan, Cansu, Ereç, Ümit, Zerrin katıldı. Anket değerlendirmeleri ve diğer öneriler üzerine bir görüşme yapıldı. Vakıf olarak neler yapılabileceği ve genel ihtiyaçlar konuşuldu.
- 21 Kasım 2014 tarihinde Barış İçin Eğitimciler'in Şengal'li ve Kobaneli çocuklar için başlattığı kampanya toplantısına Cansu Turan katıldı.
- 10 Aralık 2014 İnsan Hakları Haftasının Açılışı nedeniyle İHD ile ortak bir basın açıklaması düzenlendi. İHD den çıkılarak bir direniş simgesi haline gelen Taksim meydanına yüründü. Polis engeli nedeniyle açıklama polis barikatlarının önünde yapıldı. Şebnem Korur Fincancı ve Ümit Efe katıldı.
- 10 Aralık 2014 tarihinde İnsan Hakları Haftası nedeniyle Ümit Efe, İMC televizyonunda canlı yayına katıldı.
- 13 Aralık 2014 tarihinde İnsan Hakları Haftası nedeniyle Güneydoğuda Çocuk Olmak "Küçük Kara Balıklar" filminin galası Beyoğlu Sinemasında düzenlendi. Büyük bir katılım sağlanan gala sonrası filmin yönetmenleriyle söyleşi yapıldı.
- 14 Aralık 2014 tarihinde AREL Üniversitesinde İnsan Hakları Haftası nedeniyle düzenlenen panele Ümit Efe katıldı
- 16 Aralık 2014 tarihinde TİHV İstanbul Temsilciliği'nin desteği ile gönüllülerimizden Kardelen Fincancı'nın Türkiye'den ve Dünyanın de-

ğişik yerlerinden sanatçıları, küratörleri ve sanat eleştirmenlerini de katarak hazırladığı "Biliyor musunuz"? "Do You Know" başlıklı performans gerçekleşti. Bu performans insan hakları savunucuları, gönüllüler ve sanatçılar katıldı. Performans geçmişte bir işkence hane olan Sansaryan Han önünde gerçekleştirildi.

- 17 Aralık 2014 tarihinde İnsan Hakları Haftası kapanış yürüyüşüne katıldık
- 18 Aralık 2014 tarihinde Vakıf Gönüllülerine Kapatılarak Cezalandırmanın tarihsel süreci ve İnsan Hakları başlıklı sunum yapıldı. Bu sunum Yüksek Mimar Hasan Kıvırcık ve Ümit Efe tarafından yapıldı.
- 18 Aralık 2014 tarihinde Çocuk Cezaevleri Kapatıl-sın Girişimi toplantısına Cansu Turan ve Ümit Efe katıldı
- 21 Aralık 2014 tarihinde Diğer temsilcilik çalışanlarının da katılımıyla sosyal çalışma toplantısı yapıldı.
- 23 Aralık 2014 tarihinde Biber Gazı Yasaklansın İnisyatifinin toplantısına Ümit Efe katıldı
- 25 Aralık 2014 tarihinde İnsan Hakları Derneği Cezaevleri Komisyonu ile, "Hapishanelerde hasta mahpusların yaşadıkları sorunlar, çözüm yöntemleri ve hatalı yaklaşımlar" konulu bir özel görüşme yapıldı. Ölümcül bir durumda kendisine hapishane de yaşayabilir raporu verilen Mahpus Mehmet Canpolat'ın özel durumu da bu toplantıda ayrıntılı konuşuldu. Bu toplantıya Dr. Canan Korkmaz ve Ümit Efe katıldı.
- 29 Aralık 2014 tarihinde Canan Korkmaz, Zerin Oğlağı, Görkem Şirin, Ereç Dokudan, Ceren Aslan, Cansu Turan WKS ile ilgili Dayanışma ağı ile bir planlama toplantısı düzenledi Bu toplantıda. "açlık grevi/ölüm orucuna bağlı farklı düzeylerde sağlık sorunlarına yönelik bir tedaviyi (fiziksel sosyal ve ruhsal) TİHV aracılığıyla planlama konusu konuşuldu.
- 10 Ocak 2015 tarihinde TTB tarafından organize edilen "Biber Gazı Yasaklansın Tıbbi sempozyumu"na da İlker Özyıldırım ve Ümit Ünüvar birer sunum yaptı.
- 12 Ocak 2015 tarihinde Yaşamını yitiren hasta mahpus Mehmet Canpolat'ın cenazesi Adli Tıp Önünde karşılandı ve bir basın açıklaması yapıldı. Ümit Efe katıldı.

- 13 Ocak 2015 tarihinde RODAV TV ile Yaşamını yitiren hasta mahpus Mehmet Canpolat hakkında bir görüşme yapıldı. Canan Korkmaz ve Ümit Efe katıldı.
- 25 Ocak 2015 tarihinde İstanbul Tabip Odası tarafından her yıl düzenlenen Sevinç Özgüner Ödül töreninin Jüri toplantısına Ümit Ünüvar katıldı
- 28 Ocak 2015 tarihinde Bırüksel Avrupa Birliği Çalışmaları Yüksek Lisans öğrencisi Tania Harbach İfade özgürlüğü başlıklı tez konusu hakkında ile Ümit Efe ve Elçin Türkdoğan görüştü.
- 29 Ocak 2015 tarihinde LGBTİ Hakları, Mücadele Tarihi ve İnsan Hakları başlıklı bir sunum SPOT tarafından yapıldı
- 27 Ocak 2015 tarihinde İHD 'de düzenlenen Eren Keskin'e verilen cezanın kınandığı basın açıklamasına Ümit Efe katıldı.
- 30 Ocak 2014 tarihinde İnsan Hakları Derneği F oturmaları eyleminin 150. haftasında Tünelden Galatasaray'a bir yürüyüş düzenledi. Hasta Mahpusların serbest bırakılması amacıyla düzenlenen bu kitlesel yürüyüşe Ümit Efe katıldı
- 4 Şubat 2015 tarihinde İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi tarafından düzenlenen "Gözaltında Kaybedilme Olgusunda Cezasızlık" başlıklı basın toplantısına Ümit Efe katıldı
- 7 Şubat 2015 tarihinde İKGV'de İlker Özyıldırım 'Hassas gruplarla görüşme teknikleri' başlıklı sunumda bulundu.
- 11 Şubat 2015 tarihinde Türkiye Yazarlar Sendikası tarafından düzenlenen Yayınla Özgürlüğü ile ilgili toplantıya Ümit Efe katıldı.
- 13 Şubat 2015 tarihinde TİHV Genç Gönüllülerle Çalışma Programı başladı. Bu program 8 Mayıs 2015 e kadar her Cuma belirlenen başlıklarla devam edecektir.
- 17 Şubat 2015 tarihinde Şebnem Korur Fincancı Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı Kadın Platformunun davetine katıldı ve Türkiye İnsan Hakları Vakfını tanıtan bir sunum yaptı.
- 17 Şubat 2015 tarihinde Canan Korkmaz ve Erenç Dokudan İstanbul Tabip Odası İnsan Hakları Kolu ile gönüllü ağının genişletilmesi amaçlı bir görüşme yaptı.

2014 Yılı TİHV İzmir Temsilciliği Etkinlik Listesi

- 19 Ocak 2014 tarihinde gerçekleştirilen Hrant Dink anmasına tüm TİHV çalışanları katılım sağladı.
- 12 Şubat 2014 tarihinde "Çocuk Cezaevleri Kapatıl-sın" kampanyası çerçevesinde kurumlar ile Şakran Cezaevine yapılan ziyarete TİHV adına Dr. Mediha Özenmiş katıldı.
- 21 Şubat 2014 tarihinde İHD ve Mazlumder İzmir Şubeleri ile ortaklaşa yapılan "Askeri Yargı Kaldırıl-sın" başlıklı basın açıklaması etkinliğine TİHV'i temsilen Coşkun Üsterci katıldı.
- 25 Şubat 2014 tarihinde İHD, ÇHD ve Mazlumder ile ortaklaşa HDP Urla İlçe Örgütüne yönelik saldırıyı protesto ve seçim güvenliğinin sağlanmasını talep eden bir basın açıklaması etkinliği gerçekleştirildi. Basın açıklamasına Coşkun Üsterci ve Mediha Özenmiş katıldı.
- 3 Mart 2014 tarihinde İzmir Amerikan Lisesi Felsefe Grubu'ndan öğrenciler Vakfı ziyaret ettiler. Öğrencilere Vakıf çalışmaları ve insan hakları mücadelesi anlatıldı.
- 1 Ekim 2013 ile 15 Mart 2014 tarihleri arasında Almanya'dan Veronika Gather adlı sosyal hizmet uzmanlığı eğitimi alan üniversite öğrencisi vakıfta staj yaptı.
- 17 Mart 2014 tarihinde Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik Fakültesinde gerçekleştirilen "Toplumsal Cinsiyet " konulu panelde Coşkun Üsterci konuşmacı oldu.
- 4 Mart Cuma 2015 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen BM İşkenceye Karşı Komite'nin Türkiye hakkındaki 4. dönemsel raporunun değerlendirildiği TİHV toplantısına Coşkun Üsterci katıldı.
- Dr. Mediha Özenmiş, 2014 yılının ilk yarısında dört kez TİHV Adana Temsilciliğine tedavi faaliyetlerine destek amaçlı olarak gitti.
- Mart - Mayıs 2014 ayları arasında Aytül Uçar ve Coşkun Üsterci TİHV Tedavi Merkezleri Raporunun hazırlanmasında aktif görev aldılar.

- 14 Mayıs 2014 tarihinde Soma'da yaşanan madenci katliamını protesto amacıyla "İzmir Emek ve Demokrasi Güçleri" imzasıyla yapılan basın açıklaması ve diğer etkinliklere aktif olarak katılım sağlandı.
- 15 Mayıs 2014 tarihinde Gediz Üniversitesinde Psikoloji Bölümünden Yrd. Doç. Zübeyir Gün Vakfi ziyaret etti ve sığınmacı, mülteci ve zorunlu göç mağdurlarına yönelik TİHV'in yürüttüğü çalışmalar hakkında bilgi aldı. Görüşmeye Coşkun Üsterci katıldı.
- 20 - 25 Mayıs 2014 tarihleri arasında İzmir Gümüldür'de gerçekleştirilen SAP eğitimine Dr. Mediha Özenmiş katıldı.
- 21 Mayıs 2014 tarihinde Coşkun Üsterci Uluslararası Af Örgütü İzmir grubuna yönelik vicdani ret konulu atölye çalışması yaptı.
- 24 Mayıs 2014 tarihinde SAP eğitimi katılımcılarına yönelik yapılan diploma törenine TİHV Genel Sekreteri Dr. Metin Bakkalcı'ya eşlik etmek üzere Coşkun Üsterci katıldı.
- 7-8 Haziran 2014 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen TİHV Tüm Çalışanlar Toplantısına temsilcilik çalışanlarının tamamı katıldı.
- 12 Haziran 2014 tarihinde Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü öğrencileri Coşkun Üsterci ile insan hakları mücadelesi ve Vakıf çalışmaları konulu bir röportaj gerçekleştirdi.
- 14 Haziran 2014 tarihinde gerçekleştirilen İHD İzmir Şubesi'nin 15. Olağan Kongresine TİHV'i temsilen Coşkun Üsterci ve Aytül uçar katıldı. Coşkun Üsterci divan başkanlığı yaptı.
- 24 Haziran 2014 tarihinde Gediz Üniversitesinde gerçekleştirilen zorunlu göç konulu uluslararası etkinlikte Coşkun Üsterci konuşmacı olarak yer aldı ve TİHV çalışmalarını anlattı.
- 24 Haziran 2014 tarihinde Dokuz Eylül Gazetesi TİHV İzmir Temsilcisi Prof. Dr. Veli Lök ile bir röportaj gerçekleştirdi.
- 26 Haziran 2013 tarihinde "BM İşkence Görenler İle Dayanışma Günü" nedeniyle, İzmir Barosu İnsan Hakları Merkezi, İHD İzmir Şubesi ve ÇHD İzmir Şubesi ile ortaklaşa basın toplantısı gerçekleştirildi. Basın toplantısına Coşkun Üsterci ve Dr. Mediha Özenmiş katıldılar.
- 27 Ağustos 2014 tarihinde Gezi Direnişi'nin birinci yıl dönümü vesilesiyle yitirdiğimiz canların anısına ve evlatlarını yitiren ailelerin adalet arayışına destek olmak için TMMOB İKK, KESK, DİSK, İzmir Barosu, TİHV İzmir Temsilciliği, İzmir Büyükşehir Belediyesi, Karabağlar Belediyesi, Konak Belediyesi, ve Rock-A Festival Kolektifi ile ortaklaşa sadece Pink Floyd şarkılarından oluşan bir konser gerçekleştirildi. Konserin açılış konuşması ve sunuculuğu Coşkun Üsterci tarafından yapıldı.
- 25 Eylül 2014 tarihinde İnsan Hakları Derneği (İHD), Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV), Mazlumder, Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi Derneği, Helsinki Yurttaş Derneği (HYD), İnsan Hakları Ortak Platformu (İHOP) temsilcilerinden oluşan bir heyet, tarafından Urfa, Suruç ve Kobanê'ye yönelik gerçekleştirilen inceleme gezisine TİHV adına Coşkun Üsterci katıldı.
- 30 Eylül 2014 tarihinde İzmir de Kobane protesto gösterileri sırasında polisler gerçekleştirdiği şiddetli eleştiren meslek odaları, sendikalar ve insan hakları örgütleri ile ortaklaşa basın açıklaması yapıldı. Etkinliğe TİHV adına Coşkun Üsterci katıldı.
- 9 Ekim 2014 tarihinde HDP İzmir İl Eş Başkanı Cavit Uğur'un polisler tarafından kaçırılmak istenmesi, daha sonra tartaklanarak gözaltına alınması ve toplumsal gösterilere yönelik artan polis şiddetini konuşmak üzere TMMOB-İKK, KESK, DİSK, ÇHD, İHD ve TİHV temsilcilerinden oluşan bir heyet İzmir Valisini ziyaret etti. Heyette TİHV adına Coşkun Üsterci yer aldı.
- 18 Ekim 2014 tarihinde TİHV kurucularından Dr. Ata Soyer in anısına kurulan "Ata Soyer Sağlık Politikaları Araştırmaları Derneği"nin açılışına TİHV Temsilcisi Prof. Dr. Veli Lök ve tüm temsilcilik çalışanları katıldı.
- 21 -23 Kasım 2014 tarihlerinde Kuşadası'nda gerçekleştirilmesi planlanan 13. Türkiye İnsan Hakları Hareketi Konferansının tüm hazırlıklarının yapılmasına karşın 6-8 Ekim Kobane eylemleri nedeniyle pek çok katılımcının mazeret belirtmesi ve diğer başka nedenlerle Konferans iptal edildi. Konferansın hazırlık çalışmalarında Coşkun Üsterci aktif olarak görev aldı.
- 5-7 Aralık 2014 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleşen Ruhsal Travma Toplantılarında "Zorla Kaybetmenin Travmatik Etkisi" başlıklı panelin organizasyonunda Coşkun Üsterci görev aldı. 8. Uluslararası Ruhsal Travma Toplantısında tüm temsilcilik çalışanları katılımcı olarak yer aldı.

- 10 Aralık 2014 tarihinde TİHV İzmir Temsilciliği, İHD İzmir Şubesi, ÇHD İzmir Şubesi ve İzmir Barosu İnsan Hakları Merkezi ile ortaklaşa basın açıklaması gerçekleştirildi. Açıklamaya Coşkun Üsterci ve Mediha Özenmiş katıldı.
- 10 Aralık 2014 tarihinde İHD İzmir Şubesi tarafından düzenlenen geleneksel “İnsan Hakları Yürüyüşü”ne vakıf çalışanları ve gönüllüleri ile birlikte katılım sağlandı.
- 10 Aralık 2014 tarihinde Fransız Kültür Merkezi’nde İHD ile ortaklaşa “Suriye Krizi ve Ortadoğu’da Yaşanan Savaş Bağlamında Göç ve Mültecilik Sorunları” başlıklı bir panel gerçekleştirildi. Panelde konuşmacı olarak Seda Altuğ (Boğaziçi Üniversitesi), Mehmet Nuri Gültekin (Gaziantep Üniversitesi), Kemal Vural Tarlan (Avrupa Roman Hakları Merkezi-ERRC- Danışmanı) ve Volkan Görendağ (Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi Mülteci Hakları Koordinatörü) yer aldılar. Fransız Kültür Merkezi’nin de katkı koyduğu panele yaklaşık 130-140 kişi katıldı.
- 11-14 Aralık 2014 tarihleri arasında, 5. İnsan Hakları Belgesel Film Günleri yine Fransız Kültür Merkezi Sinema Salonunda gerçekleştirildi. Etkinlik, Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi İletişim Çalışmaları Topluluğu ve Fransız Kültür Merkezi’nin katkı ve destekleri ile yapıldı. 4 gün boyunca dördü yurtdışından olmak üzere toplam 23 film yaklaşık 2 bin civarında kişi tarafından izlendi. Ayrıca yönetmenler Hakan Alp, Eylem Şen, Cenk Örtülü ve Bağımsız Kadın İnisiyatifi Sinema Atölyesi Çalışanları gösterimler sonrasında filmlerine dair izleyicilerle söyleşi yaptılar.
- 21 Aralık 2014 tarihinde İstanbul’da gerçekleştirilen sosyal çalışma konulu eğitime Aytül Uçar katıldı.
- Yıl boyunca değişik tarihler Vakıf başvurularının polisler hakkında açtığı davaların duruşmaları dayanışma ve destek amacıyla izlendi.

7

Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın 1 Ocak 2014 – 10 Şubat 2015 Tarihleri Arasında Yapmış Olduğu Basın Açıklamaları

TİHV olarak 2014 yılında da hem işkence suçunun önlenmesine yönelik hem de doğrudan kurumumuzu ilgilendiren insan hakları alanındaki gelişmelere yönelik TİHV Genel Merkezi veya temsilcilikleri olarak; zaman zaman da diğer kurumlarla birlikte ortaklaşa basın açıklamaları düzenledik.

- Cezaevlerinde tutulan ve bürokrasinin engellemelerinden dolayı tedavi yapılmayan veya geciktirilen hasta tutsaklar hala Türkiye kamuoyunun en önemli gündem maddelerinden. Soruna yeniden dikkat çekmek amacıyla 8 Ocak 2014'te İHD, SES ve TTB ile ortak basın toplantısı yapıldı.
- 2014 yılına Sincan Çocuk Cezaevi'nde gardiyanların işkencesine maruz kalan çocukların haberiyle girdik. İşkencenin, taciz ve tecavüz haberlerinin sürekli geldiği çocuk cezaevlerine yönelik bir girişim oluşturuldu: "Çocuk Cezaevleri Kapatılsın Girişimi". Bileşeni olduğumuz girişimin 22 Ocak 2014 tarihli ilk çağrı metninde TİHV imzası da vardı.
- Tüm uyarılarımıza rağmen Hükümet 28 Ocak 2014'te çıkarttığı Bakanlar Kurulu Kararnamesi'yle OPCAT uyarınca kurulması gereken Ulusal Önleme Mekanizması yetkisini bir devlet örgütlenmesi olan Türkiye İnsan Hakları Kurumu'na verdi. Bu anlamı ve haliyle Paris İlkeleriyle kesinlikle uyuşmayan yeni düzenlemeye yönelik tepkilerimizi 29 Ocak 2015'te hem Türkçe hem de İngilizce olarak yaptığımız basın açıklamasıyla dile getirdik.
- Başta polis olmak üzere devletin kolluk görevini yürüten birimleri biber gazı gibi insan sağlığını doğrudan tehdit eden kimyasal ajanları son yıllarda her alanda kullanmaya başladılar. Bu noktada 11 Şubat 2014'te bileşeni olarak yer aldığımız Biber Gazı Yasaklansın İnisiyatifi, taleplerinin gerekçelerini anlatan bir açıklamaya yaptı.
- Yerel seçim çalışmaları kapsamında İzmir'in Urla İlçesi'nin 23 Şubat 2015'te ziyaret eden HDP heyeti linç girişimine maruz kaldı. Örgütlenme özgürlüğünü tehdit eden bu gelişmeye İzmir temsilciliğimiz aracılığıyla 25 Şubat 2015'te düzenlenen ortak basın toplantısında tepki gösterdik.
- 11 Mart 2014'te, 269 gün yaşam mücadelesi veren Berkin Elvan başına isabet eden gaz bombası kapsülüne bağlı olarak yaşamını yitirdi. Berkin Elvan, koluğun toplantı ve gösterilere, eylemcilere yönelik şiddet kullanımının ne ilk örneği oldu ne de son örneği.
- 9 Nisan 2014'te hasta tutsakların serbest bırakılması amacıyla başlatılan kampanyaya TİHV Başkanı'nın imzasıyla katıldık.
- Gezi Parkı protestolarında yer aldıkları gerekçesiyle önemli bir kısmı kitlesel olacak şekilde binlerce kişi hakkında dava açıldı. Bu kitlesel davalardan biri de 255 sanıklı Dolmabahçe'deki Valide Sultan Camisi çevresindeki protestolara yönelik oldu. 255 kişi arasında yer alan ve olay günü camide yaralılara sağlık hizmeti veren hekimlerden çalışma arkadaşımız Erenç Dokudan ve Sercan Yüksel'le dayanışma göstermek amacıyla 12 Nisan 2014'te ortak basın toplantısı düzenledik.
- Hak temelli bir çocuk politikası oluşturulması talebiyle 23 Nisan 2014'te yapılan açıklamada yer aldık.
- Her gün işçi ölümleri alıyoruz. Hükümetin bilinçli politikaları işverenleri koruyor, sigortasız, güvensiz çalıştırılan işçiler maliyetli olduğu için alınmayan önlemler nedeniyle ölüyorlar. Soma'da da öldü işçiler. Maden kazası dendi. Ama bu sefer 1-2 kişi değil 301'i birden öldü. Nihayet kamuoyunun dikkati çekebildiler. 14 Mayıs 2014'te konuyla ilgili açıklamamız oldu.
- Hasta tutsakların tedavi olma ve sağlık hizmetlerine erişim sorunları devam ediyor. Murat Ekin'de onlardan sadece biri. Göndermiş olduğu mektup dolayısıyla konunun ehemmiyetini yeniden vurgulama gereği hissederek 17 Haziran 2014'te 9 kurumun yer aldığı ortak basın toplantısı düzenledik.
- 26 Haziran İşkence Görenlerle Dayanışma Günü dolayısıyla tüm temsilciliklerimiz ortak açıklamalarla talep ve önerilerini dile getirdiler.

- Resmi olmayan verilere göre Türkiye'ye sığınan Suriyeli sayısı 1.7 milyona ulaştı. Şiddet ortamından kaçarak geldikleri Türkiye'de yaşam alanı oluşturmak isteyen Suriyeliler'e yönelik ırkçı saldırılar 2014 yılında oldukça arttı. Suriyelilerin güvenliklerinin sağlanması için derhal yapılması gerekenlerin yer aldığı 21 Ağustos 2014 tarihli basın açıklamasında yer aldık.
- Bölge devletlerinin desteğini aldığı ileri sürülen ve Irak ile Suriye coğrafyasında katliam yaparak her iki ülkeyi ele geçirmeyi hedefleyen IŞİD adlı örgütün saldırı ve tehditlerinden kaçmak zorunda kalarak yoğun olarak yaşadıkları Şengal Bölgesi'nden Türkiye'ye sığınan Ezidi halkının yerleştirildikleri Silopi-Cizre ve Midyat kamplarına yönelik gözlem raporumuzu 22 Ağustos 2014'te açıkladık.
- IŞİD'in Kobanê'yi ele geçirerek orada katliam yapacağı endişesiyle 28 Eylül 2014'te İzmir'de düzenlenen gösteriye kolluk kuvvetlerinin sert şekilde müdahale etmesini İzmir temsilciliğimiz aracılığıyla 30 Eylül 2014'te kınadık.
- 6-8 Ekim 2014 tarihleri sivil çatışmaların, faili meçhul saldırıların yaşandığı bir tarih olarak kayda geçti IŞİD'in Kobanê'ye yönelik saldırılarını protesto gösterileri devam ederken önce Muş'ta polisler sonra da Siirt'te geçici köy korucularının halka ateş açması sonucu oluşan şiddet ortamında 50 kişi yaşamını yitirdi. Saldırıların başladığı ilk günlerde hükümeti uyararak ve tarafları sorumluluk almaya davet etmek amacıyla 8 Ekim 2014'te açıklama yaptık.
- Kobanê'ye sahip çıkmak için barışçıl çerçevede harekete geçme çağrısının yapıldığı 10 Ekim 2014 tarihli ortak imzalı metinde yer aldık.
- Sincan Çocuk Cezaevi'nde işkence görmelerine rağmen gardiyanlar yerine kendileri hakkında dava açılan 11 çocuğun duruşmasına çağrıda bulunmak ve "çocuk cezaevlerinin kapatılması" talebimizi yinelemek için 21 Ekim 2014'te Çocuk Cezaevleri Kapatılsın Girişimi'nin bileşeni olarak açıklama yaptık.
- Polisler şiddet kullanımını yasal bir zemine oturtmak için çalışmalara başlayan AKP Hükümeti önce kişilerin gözetimine alınması kolaylaştırarak "makul şüphe" uygulamasını yasalaştırdı. Sonra da daha kapsamlı bir şekilde "İç Güvenlik Paketi" olarak ifade edilen yasa tasarısını TBMM'ye gönderdi. İşkence uygulamalarının önünü açacak bu değişikliklere tepki göstermek için 22 Ekim 2014'te Türkçe ve İngilizce açıklamada bulunduk.
- Van'da tutuklanan bir grup çocuk Sincan Çocuk Cezaevi'ne sevk edildi. Sevk esnasında işkence uygulamalarının çeşitli yöntemlerine maruz kaldığını öğrendiğimiz çocuklar için 26 Ekim 2014'te Çocuk Cezaevleri Kapatılsın Girişimi olarak açıklama yaptık.
- Biber gazı kullanımını can almaya devam ediyor. 15 Kasım 2015'te Biber Gazı Yasaklınsın İnişiyatifi olarak yeniden çağrıda bulunduk.
- Adalet Bakanlığı siyasi mahpuslara sol yayınların verilmesini bir genelge ile yasakladı. 25 Kasım 2015'te bu uygulamaya yönelik tepkimizi ortak açıklamayla dile getirdik.
- İnsan Hakları Haftası etkinlikleri kapsamında 10 Aralık 2014'te tüm temsilciliklerimiz ortak basın toplantısı düzenlediler.
- Samanyolu Yayın Grubu'na yönelik polis operasyonuna 15 Aralık 2014'teki açıklamamızla tepki gösterdik.
- Çocuk Cezaevlerinin kapatılması talebiyle 15 Aralık 2014'te Diyarbakır'da ortak basın açıklaması yaptık.
- Güney Kore'den ithal edilmesi düşünülen biber gazlarının gönderiminin durdurulması amacıyla Güney Kore'ye yönelik çağrı kampanyasında yer aldık ve 2 Ocak 2015'te ortak açıklama ile konuyu duyurduk.
- Iraklı sığınmacıların sağlık hizmetlerine erişemelerine dikkat çeken ortak açıklamayı 7 Ocak 2015'te yaptık.
- 12 kişinin ölümüyle sonuçlanan Charlie Hebdo Mizah Dergisi'ne yönelik saldırıya 9 Ocak 2015'te tepki gösterdik.
- Çeçen-İçkerya Cumhuriyeti Fahri Konsolosu Medet Önlü'nün, 22 Mayıs 2013'te şüpheli şekilde öldürülmesiyle ilgili olarak cinayetin aydınlatılması, failerin yanı sıra azmettiricilerin de yargı önüne çıkarılması için 12 Ocak 2015'te yapılan ortak basın açıklamasında yer aldı.
- Güney Kore'den yapılacak olan göz yaşartıcı gaz sevkiyatının durdurulması amacıyla 16 Ocak 2015'te de Güney Kore Büyükelçiliği önünde açıklama yapıldı.

- Ali İsmail Korkmaz Davası'nda da önceki yaşam hakkı ve işkence yasağı ihlali davalarında olduğu gibi cezasızlık politikası sürdürüldü. 22 Ocak 2015'te karara tepki gösteren açıklamada bulunduk.
- Polisin şiddet kullanımını yasal bir zemine oturtmak için çalışmalara başlayan AKP Hükümeti "İç Güvenlik Paketi" olarak ifade edilen yasa tasarısını TBMM gündemine getirdi. 27 Ocak 2015'teki Türkçe ve İngilizce açıklamamız paketi ayrıntılarıyla ele aldı.
- İç Güvenlik paketi kadar tehlikeli olan ve kamuoyu gündeminden uzak tutulan bir diğer tasarı da Cezaevleri Güvenlik Paketi. Tasarı cezaevlerinde her türlü hak ihlalini meşrulaştıracak düzenlemelerin önünü açıyor. TBMM Genel Kurul gündemine olan tasarıya dair 10 Şubat 2015'te değerlendirmelerimizi kamuoyuyla paylaştık.

8

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VAKFI MALİ TABLOLAR

31.12.2014 TARİHLİ GELİR TABLOSU

	(Önceki Dönem) TL	(Cari Dönem) TL
A-BRÜT SATIŞLAR	2.156.958,91	3.407.824,37
1-Yurt İçi Satışlar	0,00	0,00
2-Yurt Dışı Satışlar	0,00	0,00
3-Diğer Gelirler	2.156.958,91	3.407.824,37
B-SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)	0,00	0,00
1-Satıştan İadeler (-)	0,00	0,00
2-Satıştan İskontolar (-)	0,00	0,00
3-Diğer İndirimler (-)	0,00	0,00
C-NET SATIŞLAR	2.156.958,91	3.407.824,37
D-SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	0,00	0,00
1-Satılan Mamüller Maliyeti (-)	0,00	0,00
2-Satılan Ticari Mallar Maliyeti (-)	0,00	0,00
3-Satılan Hizmet Maliyeti (-)	0,00	0,00
4-Diğer Satışların Maliyeti (-)	0,00	0,00
BRÜT SATIŞ KARI VEYA ZARARI	2.156.958,91	3.407.824,37
E-FAALİYET GİDERLERİ	-2.357.355,06	-2.918.779,07
1-Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	0,00	0,00
2-Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	0,00	0,00
3-Genel Yönetim Giderleri (-)	-269.985,10	-143.054,58
4-Amaca Yönelik Giderler (-)	-2.087.369,96	-2.775.724,49
FAALİYET KARI VEYA ZARARI	-200.396,15	489.045,30
F-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KARLAR	150.158,13	78.026,70
1-İştiraklerden Temettü Gelirleri	0,00	0,00
2-Bağlı Ortaklıklardan Temettü Gelirleri	0,00	0,00
3-Faiz Gelirleri	30.723,14	38.990,17
4-Komisyon Gelirleri	0,00	0,00
5-Konusu Kalmayan Karşılıklar	0,00	0,00
6-Menkul Kıymet Satış Karları	0,00	0,00
7-Kambiyo Karları	119.434,99	39.036,53
8-Reeskont Faiz Gelirleri	0,00	0,00

	(Önceki Dönem) TL	(Cari Dönem) TL
9-Enflasyon Düz.Karları	0,00	0,00
10-Faaliyetle İlgili Diğer Olağan Gelir Kar	0,00	0,00
G-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN	-269,15	-166.802,85
GİDER VE ZARARLAR (-)	0,00	0,00
1-Komisyon Giderleri (-)	0,00	0,00
2-Karşılık Giderleri (-)	0,00	0,00
3-Menkul Kıymet Satış Zararları (-)	0,00	0,00
4-Kambiyo Zararları (-)	-269,15	-166.802,85
5-Reeskont Faiz Giderleri (-)	0,00	0,00
6-Enflasyon Düz.Zararları (-)	0,00	0,00
7-Diğer Olağan Gider ve Zararlar (-)	0,00	0,00
H-FİNANSMAN GİDERLERİ (-)	0,00	0,00
1-Kısa Vadeli Borçlanma Giderleri (-)	0,00	0,00
2-Uzun Vadeli Borçlanma Giderleri (-)	0,00	0,00
OLAĞAN KAR VEYA ZARAR	-50.507,17	400.269,15
I-OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR	3.474,21	22.949,71
1-Önceki Dönem Gelir ve Karları	0,00	15.091,68
2-Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar	3.474,21	7.858,03
J-OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR (-)	-61.457,65	-1.527,42
1-Çalışmayan Kısım Gider ve Zararları(-)	0,00	0,00
2-Önceki Dönem Gider ve Zararları (-)	-60.874,58	-442,06
3-Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar (-)	-583,07	-1.085,36
DÖNEM KARI VEYA ZARARI	-108.490,61	421.691,44
K-DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜK.KARŞ(-)	0,00	0,00
DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI	-108.490,61	421.691,44

31.12.2014 TARİHLİ BİLANÇOSU

	(Önceki Dönem) TL	(Cari Dönem) TL
I-DÖNEN VARLIKLAR	1.468.820,31	1.892.718,00
A-Hazır Değerler	1.350.871,09	1.467.171,69
1-Kasa	553,32	1.105,72
3-Bankalar	1.350.317,77	1.466.065,97
B-Menkul Kıymetler	0,00	0,00
C-Ticari Alacaklar	3.691,50	2.309,49
5-Verilen Depozito ve Teminatlar	3.691,50	2.309,49
D-Diğer Alacaklar	0,00	0,00
E-Stoklar	0,00	0,00
F-Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri	0,00	0,00
G-Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları	0,00	0,00
H-Diğer Dönen Varlıklar	114.257,72	423.236,82
5-İş Avansları	114.257,72	423.236,82
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI	1.468.820,31	1.892.718,00
II-DURAN VARLIKLAR	1.213.985,46	1.228.226,86
A-Ticari Alacaklar	2.219,74	2.219,74
5-Verilen Depozito ve Teminatlar	2.219,74	2.219,74
B-Diğer Alacaklar	0,00	0,00
C-Mali Duran Varlıklar	0,00	0,00
D-Maddi Duran Varlıklar	1.211.765,72	1.220.974,42
3-Binalar	1.097.694,85	1.097.694,85
6-Demirbaşlar	114.070,87	123.279,57
E-Maddi Olmayan Duran Varlıklar	0,00	5.032,70
5-Özel Maliyetler	0,00	5.032,70
F-Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar	0,00	0,00
G-Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları	0,00	0,00
H-Diğer Duran varlıklar	0,00	0,00
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI	1.213.985,46	1.228.226,86
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI	2.682.805,77	3.120.944,86
I-KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	76.609,96	71.764,01
A-Mali Borçlar	0,00	0,00
B-Ticari Borçlar	0,00	252,31
1-Satıcılar	0,00	252,31
C-Diğer Borçlar	16.490,04	0,00
4-Personele Borçlar	16.329,68	0,00
5-Diğer Çeşitli Borçlar	160,36	0,00

	(Önceki Dönem) TL	(Cari Dönem) TL
F-Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	60.119,92	71.511,70
1-Ödenecek Vergi ve Fonlar	23.607,43	29.881,89
2-Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	36.512,49	41.629,81
G-Borç ve Gider Karşılıkları	0,00	0,00
H-Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	0,00	0,00
I-Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	0,00	0,00
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	76.609,96	71.764,01
II-UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0,00	0,00
A-Mali Borçlar	0,00	0,00
B-Ticari Borçlar	0,00	0,00
C-Diğer Borçlar	0,00	0,00
D-Alınan Avanslar	0,00	0,00
E-Borç ve Gider Karşılıkları	0,00	0,00
F-Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	0,00	0,00
G-Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	0,00	0,00
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	0,00	0,00
III-ÖZ KAYNAKLAR	2.606.195,81	3.049.180,85
A-Ödenmiş Sermaye	679,43	679,43
1-Sermaye	679,43	679,43
B-Sermaye Yedekleri	0,00	0,00
C-Kar Yedekleri	754.563,32	775.856,92
5-Özel Fonlar	754.563,32	775.856,92
D-Geçmiş Yıllar Karları	2.905.408,47	2.905.408,47
1-Geçmiş Yıllar Karları	2.905.408,47	2.905.408,47
E-Geçmiş Yıllar Zararları (-)	-945.964,80	-1.054.455,41
1-Geçmiş Yıllar Zararları (-)	-945.964,80	-1.054.455,41
F-Dönem Net Karı(Zararı)	-108.490,61	421.691,44
1-Dönem Net Karı	0,00	421.691,44
2-Dönem Net Zararı (-)	-108.490,61	0,00
ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI	2.606.195,81	3.049.180,85
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI	2.682.805,77	3.120.944,86

01.01.2015 - 31.12.2015 TAHMİNİ BÜTÇE

	TL
A-GELİRLER	3.251.672,00
1-Hazır Değerler	1.467.172,00
Kasa	1.106,00
Bankalar	1.466.066,00
2-Yurtiçi / Yurtdışı Bağışlar	1.784.500,00
Genel Merkez Bağışları	15.000,00
Tedavi Projesi Bağışları	1.693.000,00
Bakım Verenlerin Bakımı Projesi Bağışları	56.500,00
Diğer Bağışlar	20.000,00
B-GİDERLER	3.185.000,00
1-Ücret Giderleri(-)	1.562.500,00
Genel Merkez Ücretleri(-)	33.500,00
Tedavi Projesi Ücretleri(-)	1.512.000,00
Bakım Verenlerin Bakımı Projesi Ücretler(-)	17.000,00
2-Sabit Giderler(-)	1.602.500,00
Genel Merkez Sabit Giderleri(-)	18.500,00
Tedavi Projesi Sabit Giderleri(-)	1.543.000,00
Bakım Verenlerin Bakımı Sabit Giderleri(-)	41.000,00
3-Diğer Giderler(-)	20.000,00
İnsan Hakları Hareketi Konferansı(-)	20.000,00
GELİR GİDER FARKI	66.672,00

Türkiye İnsan Hakları Vakfı Genel Merkezi

Mithatpaşa Caddesi No: 49/11 6. Kat 06420 Kızılay/Ankara
Tel: (0 312) 310 66 36 □ Faks: (0 312) 310 64 63
E-posta: tihv@tihv.org.tr
<http://www.tihv.org.tr>

TEMSİLCİLİKLER

TİHV İstanbul Temsilciliği

Bozkurt Mah. Türkbeyi Sokak Ferah Ap. No:113/6 Kurtuluş-Şişli
İSTANBUL
Tel/Faks: 0 (212) 249 30 92, 293 43 33
E-posta: istanbul@tihv.org.tr

TİHV İzmir Temsilciliği

1432. Sokak Eser Apartmanı No: 5/10 Alsancak, İZMİR
Tel/Faks: (232) 463 46 46 – 463 91 47
E-posta: tihvizm@dsl.ttmail.com

TİHV Adana Temsilciliği

Kurtuluş Mahallesi 19. Sokak A Blok No: 23/2, ADANA
Tel/Faks: (322) 457 65 99 – 458 85 66
E-posta: tihvadana@yahoo.com

TİHV Diyarbakır Temsilciliği

Lise Caddesi Eyyüp Eser Apartmanı No: 8/2 Yenişehir, DİYARBAKIR
Tel/Faks: (412) 228 26 61 - 228 24 76
E-posta: tihvdbakir@ttmail.com